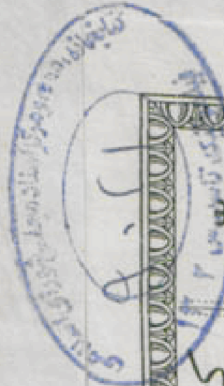
مجموعهٔ چند رساله از ابن فهد و غیره

مجموعهٔ چند رساله از ابن فهد و غیره

لعنت الله بر عمر

بسم الله الرحمن الرحیم

لعنت الله بر عمر

لعنت الله بر عمر

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

اذا سئلك سائل وقال ما الايمان
قل هو التصديق بالله ورسوله
وبما جاء به النبي صم وبالايمة
عليهم السلام كل ذلك بالدليل
لا بتقليل وهو مركب ومرتب
على خمسة اركان من عرفها كان
مؤمنا ومن كان كافرا وهي ا
لتوحيد والعدل والنبوة والا
مامة والمعاد وحد التوحيد
اثبات صانع الواحد للعالم
و

جهدها

ونفي ما ذاد عليه والعدل تنزيه
ذات الباري تعالى عن فعل
القبيح والاخلال بالواجب والنبوة
هي الاخبار عن الله تعالى بغير
واسطة احد من وانما الواسطة
ملك من الملائكة وهو جبرئيل
عليه السلام والامامة رياسة
عامة وهي تقتضي لشخص من
الاشخاص في الامور الدين
والدنيا نيابة على النبي صم
وهو معصوم بنص النبي

عليه السلام والمعاد اعادة الا
جسام على ما كانت عليه والدليل
على ان الله تعالى موجود ان العالم
اثره والاثر يدل على وجود المؤثر
والدليل على ان العالم محدث انه
لا يخلو من الحوادث وكل ما لا
يخلو عن الحوادث فهو حادث وهي
والحوادث
الحركة والسكون والدليل على
حدوث الحركة والسكون
ان كل واحد منهما اذا وجد
الاول عدم الاخر ولا نعني

بالحدث الا الذي يوجد ويعدم
والدليل على ان الله تعالى واجب
الوجود انا نقسم الوجود الى
قسمين واجب الوجود وممكن
الوجود فواجب الوجود هو
الذي لا يفتقر في وجوده
الى غيره ولا يجوز عليه العدم
وهو الله تعالى وممكن الوجود
هو الذي يفتقر في وجوده
الى غيره ويجوز عليه العدم
وهو ما سوى الله تعالى فلو كان

البارى تعالى ممكن الوجود لا
مفتقر الى مؤثر والمفتقر ممكن
الوجود فيلزم اما الدور او
التسلسل وهما باطلان فيكون
البارى تعالى واجب الوجود و
هو المطلوب **والدليل** على ان
الله تعالى قديم ازلى ان
القديم الازلى هو الذى لا اول
لوجوده فلو كان البارى تعالى
لوجوده اولا لكان محدثا فثبت
انه تعالى واجب الوجود فيكون

قد

قديما ازليا **والدليل** على انه
تعالى ابدى ان الابدى هو ا
لذى لا نهاية لكان محدثا
وذلك عليه محال لوجوب وجوده
ومعنى انه تعالى باق اى مستمر
الوجود بين القديم والابدى
والدليل على انه تعالى قادر
مختار ان الفاعل على قسمين فا
مختار وموجب والقادر المختار هو
الذى يصدر عنه الفعل ويمكنه
الترك والموجب هو الذى يصدر

عنه الفعل دفعة واحدة ولا يمكنه
الترك كالنار في احراقها وا
لشمس في اشراقها فلو كان
الباري تعالى موجبا لزم قدم
العالم وقد بينا حدوثه او
حدوث الباري تعالى وقد
بينا قدمه فقدم العالم وحدوث
الباري تعالى محالان فيكون البارى
تعالى قادرا مختارا والدليل
على انه تعالى عالم ان العالم هو
الذي يصدر عنه الافعال المحكمة

المتقنة

المتقنة
على وجه يصح انتفاع به وهذا
ظاهر في حقه تعالى فيكون
العالم والدليل على انه تعالى
حي انه تعالى قادر عالم وغير
الحي لا يتصف بالقدرة فيكون [والعلم]
تعالى حي وهو المطلوب والدليل
على انه تعالى سميع بصير
انه عالم بالاشيا كلها فهو عالم
منها بما يسمع وما يبصر وهو
معنى كونه سميعا بصيرا والدليل
على انه تعالى واحد ان الوا [حد]

هو منفرد بصفات ذاته
لا يشارك فيها غيره ولو كان
باري تعالى معه اله اخر
لاشتركا في الذات او في الصفات
والمشارك ممكن والله تعالى
واجب فهو تعالى واحد والدليل
على انه تعالى مريد وكاره
انه امر ونهى امر بالطاعة
ونهى عن المعصية والحكيم لا
يامر الا بما يريد ولا ينهى الا
بما يكره والدليل على انه تعالى
ليس

ليس بجسم ان الجسم هو
المركب الذي يقبل القسمة و
هو محدث لافتقاره الى جزء
الذي يتركب منها والله تعالى
واجب الوجود فالله تعالى
ليس بجسم فلا يكون مركبا
والدليل على انه تعالى ليس
بعرض ان العرض هو الذي
يحل في الاجسام من غير تحيز
لا يمكن قيامه بذاته فلو كان
باري تعالى عرضا لافتقر

الى محله وقد بينت عناه فهو
ليس بعرض والدليل على انه
تعالى ليس بجوهر ان الجوهر
هو جزء الذي يتركب الاجسام
منه وهو محدث وبيان حدوثه
لافتقاره الى محل يحصل فيه الفرغ
ممكن وقد ثبت انه تعالى واجب
الوجود فهو ليس بجوهر والد
ليل على انه تعالى غير مرئي
ان الرؤية لا يقع الا على الاجسام
والالوان والله تعالى ليس بجسم

ولوان فلا يكون مرئيا والدليل
على انه تعالى ليس محتاج ان
الحاجة لا يكون الا في الذات او ا
لصفات والله تعالى غني في ذاته
وصفاته فلا يكون بمحتاج والد
ليل على انه تعالى عادل حكيم
لا يفعل قبيحا ولا يخل بالواجب ان
فعل القبيح لا يفعل الا جاهلا
بقبحه او مفتقر اليه والله تعالى
غني في ذاته وصفاته فلا يفعل
قبيحا ولا يخل بالواجب والدليل

على النبوة نبينا محمد صلى الله عليه
ادعى النبوة وظهر المعجز على يديه
والمعجز من فعل الله تعالى فيجب
ان يكون نبيا حقا رسولا صه قا
والدليل على انه معصوم لا
يفعل قبيحا ولا يخل بواجب
لانه لو صدر عنه القبيح
لنفرت العقول عنه فتبطل
فائدة البعثة فيجب ان يكو
معصوما من اوله الى آخره
والدليل على انه خاتم من رجالكم

ولكن

لنفرت

عمره

ولكن رسول الله وخاتم النبيين
ولقوله لامير المؤمنين انت
مني بمنزلة هرون من موسى
الا انه لا نبي بعدي والدليل
على انه تعالى امامة علي ابن
ابي طالب عليه السلام واولا
ده الطيبين الطاهرين بنص
النبي صلوات الله عليه لان
فائدة الامامة ان يكون معصوم
غير هو ليس بمعصوم فيكون الا
مامة لهم صلوات الله عليهم

والدليل على ان الامام الحجة حيا
بقاء التكليف لان وجوده لطف
فاللطف واجب على الله تعالى
فيكون حيا موجودا ويجب ان
يعتقد ان الله تعالى يعيد الاجسام
على ما كانت عليه لايصال
كل حق الى مستحقه لما
ثبت من عدله وحكمته
فثبت اعادته الاجسام

تم بالخير والظفر
تمت الكتاب بعون
ملك الوهاب

هو الواهب للعطايا

وقف هذه المجموعة الشريفة [illegible] الى [illegible]
وطلبا لمرضاته على اولادي واولاد اولادي
[illegible] وعلى [illegible]
[illegible] ولكل من له اهلية الاستفادة
[illegible] على اولادي
واقربائي كذلك [illegible] وقفت على طلبة
[illegible] المسماة [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ولا يوهب ولا يباع ولا يرهن ولا [illegible]
الا ان يبعث الموتى [illegible]
[illegible] علاء الدين [illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله مبدع الصور ومنشئ البشر وخالق الشمس والقمر
الذي بالجود والاحسان اشتهر وفي اياته ومخلوقاته ظهر
وبكنه ذاته عن الاوهام استتر فلا يتلوث به فهم ملك ولا بشر
نحمده على ما نهج لنا من الشرع المطهر الهادي الى احسن السير
واوضح لنا من التدبر الباعثة للفكر المودية الى سعادة النشر و
الصلوة على اشرف الفطر وخلاصة البشر محمد واله الغرر ما هي سحاب
وهمر وغسق ليل ودجر وتنفس صبح وانفجر وبعد فهذه المقدمة
الموسومة باللمعة الجلية في معرفة النية وهي مع اشتمالها على فروع
غريبة ونكات عجيبة حلوة المطعم لزبدة المتنعم عملتها
راجيا بوضعها الثواب ومتوكلا على رب الارباب وفيها مقدمة
ابواب المقدمة في وجوب النية وحقيقتها ويدل على وجوبها العقل
لان الفعل عند صدوره يحتمل وجوها ولا يختص باحدها الا بالنية

فان لطمة اليتيم مثلا تحتمل امرين توجب احدهما المدح والاخر
الذم والنقل لقوله تعالى وما امروا الا ليعبدوا الله مخلصين له الدين والاخلاص
انما يتمحض بالنية وقوله ع انما الاعمال بالنيات وانما للحصر والاجماع
وحقيقتها القصد الى ايقاع الفعل على وجهه متقربا اداء او قضاء
ان وضع له الوقتان والاسقط القيدان ولم يضع الشارع لها لفظا
معينا فيتبع وانما ذكرها علماؤنا في المقدمات والعقائد على
سبيل التعليم والتفهيم اذا عرفت فاعلم ان كل فعل يعاد لو وقع
عن النية فهي شرط في صحته كالصلوة والصوم وضابطه
ما تعلق غرض الشارع بحصوله مع ملاحظة التقرب وان
وقع موقعه وسد مسده لم يشترط بها وان كانت افضل
وضابطه ما كانت الغرض ايقاعه في الوجود فقط كالقضاء
وتحمل الشهادة واداءها الباب الاول في الطهارة
واقسامها ثلثة الاول الوضوء وهو واجب ومندوب وواجب

لنفسه اصلا بل لغيره وهو الصلوة والطواف ومس كتابة
القران فمع خلو الذمة عن وجوب احد الثلثة ينوى به الندب
ولو تحقق وجوبها بعد ذلك استباحها به ان كان قد
نوى الاستباحة فيه او الرفع والا فلا ويجب الوان بالاصل
والفصل والثالث بروية الغلط في المصحف اذ لم يتم اصلاحه
الا بمسه ويشترك الثلثة في النذر واخويه ونيته انوضا لاستباحة
الصلوة لوجوبه قربة الى الله ولو بدل المختار الاستباحة بالرفع جاز
وكذا انوضا لاستباحة خط مس المصحف او الطواف وان لم يرد
على اشكال وكذا يجوز ان ينوى استباحة صلوة معينة وان كانت
مندوبة ويدخل به في غيرها وان نفاه وليس كذلك الطواف المندوب
لعدم اشتراط الطهارة فيه وفيه نظر وقد يجب الوضوء بالنذر فلو
عينه بوقت تعين فيكفر لو خالف ان لم يتكرر ذلك الزمان وان
اطلق كان وقته العمر ويتضيق عند ظن الوفاة فيأثم لو اخر حينئذ

ولو مات مع ذلك وجبت الكفارة في ماله ولا نية تسقط ونيته انوضاء
لوجوبه بالنذر قربة الى الله ولو ضم الرفع او الاستباحة ويستبيح به مع اصل
الدخول في شروطه لا مع الاطلاق ويحتمل انصرافه الى الواقع فلا يجزي
الاطلاق فلو عينه بوقت فاتفق فيه متطهرا لم يجب رفع الحدث و
يجدد احتياطا ومع خلو الذمة عن شروطه يستحب دائما وقد يوكد
لاسباب فمنها ما لا يصح فعله الا به كالصلوة وان كانت مندوبة
فمنها ما يصح بدونه والوضوء مكمل له كالطواف والمندوب
والسعي ورمي الجمار وقراءة القران والدعاء وتكفين الميت والصلوة
عليه والسعي في الحاجة ونوم الجنب وجماع المحتلم والحامل وزيارة
المقابر ولو اراد احد هذه عينه ولم يكف عن غيره ولا يكفي الاطلاق
ولو رفع الحدث كفى عن الكل وقيل لا ينبغي للمندوب من الرفع حيث
يمكن ومع تعذره ينصرف الى الصورة ويعين سببه فيقول
للبطون انوضاء النوم للجنب مثلا لندبه قربة الى الله ومحل النية

عند غسل يد المستحب ثم عند المضمضة ثم الاستنشاق ثم خلالها ويتضيق
عند غسل اول جزء من اعاد الوجه مستديمًا حكمها حتى الفراغ ولو ظن
دخول الوقت فنوى الوجوب او عدمه فنوى الندب ثم ظهر الخلاف
اعاد على الاصح **القسم الثاني** الغسل وهو واجب وندب فالواجب
غسل الجنابة والحيض والاستحاضة والنفاس وغسل الميت ومسه
قبله بعد برده **تنبيه** الجنابة والموت واجبان لنفسهما
ويسقط فرض الوضوء معهما وندبه مع الاول دون الثاني والبواقي
لغيرها فلا يجب واحد منها الا بوجوب مشروطه وهو مشروط
الوضوء ودخول المسجدين واستيطان غيرهما وقراءة العزيمة والصوم
في غير الميت فمع خلو الذمة عن احدها ينوي به الندب **ونيته**
الجنابة اغتسل لرفع حدث الجنابة او لرفع الحدث او لاستباحة
الصلوة لوجوبه قربة الى الله ومحلها كالوضوء الا الوجه فعوضه
ويتخير كل جزء منه حتى الوجه ولا يشترط الموالاة في الغسل الا

في السلس والمبطون اذا خاف فجاءة الحدث في اثنائه وامتناع التوالي
ويتخير في المس بين اغتسل غسل مس الميت لندبه قربة الى الله او لاغتسل
لرفع الحدث او استباحة الصلوة لندبه قربة الى الله ومع شغل الذمة بمشروط
ينوي الوجوب ولا يكفي في اباحة الصلوة بل لا بد من الوضوء قبله او بعده
وان تراخى او احدث **فيقول** اتوضأ لرفع الحدث لندبه قربة الى الله
ويستبيح به الفرض بعد تحققه وكذا الباقية في الحيض والنفاس **اما**
الاستحاضة فان غلها يجامع حدثها فالتي ان لم يغمس القطنة وجب الوضوء
لكل صلوة **ومع** ولم يسل اضافت الغسل للصبح بعد دخول وقتها الا ان يكون
متنفلة او صائمة مطلقًا فتقدمه على الفجر وجوبًا ويجزء وان سال وجب
مع ذلك غسل للظهرين تجمع بينهما وكذا للعشائين ولو اخلت الصائمة بالاغسال
قضت وكذا الحائض والنفساء والجنب يكفر وتمشي على الاجر **ونيته**
اغتسل غسل الاستحاضة للصوم او لاستباحة الصلوة لوجوبه قربة الى الله
وعليها مع ذلك الوضوء وتنوي به الاستباحة لا الرفع كدائم الحدث وعليه

الوضوء لكل صلوة والشروع فيها بعده ولو تراخى غير متشاغل بشروطها
الواجبة وسننها كالاذان والتوجه استانف وكذا للمستحاضة و
لو كان له وقت يظن خلوه الحدث فيه عن قدر الصلوة وجب توخيه
ونيته اغتسل للحيض اغتسل لرفع حدث الحيض او لرفع الحدث
او لاستباحة الصلوة لوجوبه قربة الى الله او ندبه قربة الى الله
وكذا النفساء ويجعل عوض الحيض النفاس ونية تغسيل الميت
اغسل هذا الميت لوجوبه قربة الى الله ولو قال اغسل هذا الميت
بماء السدر جاز فيضم اليه الكافور والقراح ويجوز ان يجمعها في نية
كما يجوز جمع الثلاث ونضم اليه الوضوء ندبا فيقول اوضي
هذا الميت لندبه قربة الى الله ويتخير في تقديم وتاخيره عن
الغسل هنا كغيره لحكمية النجاسة ويستحب النية في الحنوط
والتكفين والدفن وينوى بها الوجوب فيقول احنط هذا الميت
لوجوبه قربة الى الله عند ابتداء الشروع فيه ونية تكفينه
اكفن هذا الميت لوجوبه قربة الى الله عند عقد المئزر مستمرا عليها الى
عقد اللفافة ونية دفنه ادفن هذا الميت لوجوبه قربة الى الله عند
تناوله مستمرا الى تمام اضجاعه على يمينه مستقبلا في حفيرة حارسة
من الهوام ولو اجتمعت الاسباب الواجبة تداخلت فالجنابة تجزي
عن غيرها ولا تجزي عنها ويدخل الكل تحت الموت والندب قد يكون
للزمان كيوم الجمعة ووقته من طلوع فجره الى الزوال ثم يصير قضاء
الى اخر السبت وخائف الاعواز فيه يقدمه من اول الخميس ولعدمه
لو وجده فيه والافضل للاداء والقريب اخره والقضاء اوله ونيته
المودية اغتسل غسل الجمعة اداء لوجوبه لندبه قربة الى الله ولو
حذف الاداء لم يضر ولمقدمه اعجل او اقدم غسل الجمعة لندبه قربة
الى الله ولقاضيه اقضي غسل الجمعة لندبه قربة الى الله وفرادى رمضان
واكدها الاول ومن نصفه الى ثلاث وعشرين وليلة الفطر
ويوم العيدين وعرفة والغدير ولا بد من تعيين السبب فيقول

وينبغي اعادة غسل يوم العيد
مثلا لبدؤ ... الا ... وكذا اسنوى ... ه
ولا نداخل وان العم البها ...
من الاسباب
منه النجفية

ووقت

اغتسل لاول ليلة من رمضان او ليلة ثلاث وعشرين منه او ليوم عرفة
لندبه قربة الى الله وللمكان كالحرم ومكة ومسجدها والكعبة وللمدينة
ومسجدها **ونيته** اغتسل الدخول الحرم مثلاً لندبه قربة الى الله و
للفعل كصلوة الحاجة والاستخارة وقضاء الكسوف وللسوعب
لتاركه عمدًا وللتوبة والسعي لروية المصلوب بعد ثلث **ونيته**
اغتسل لصلوة الحاجة مثلا والروية المصلوب او من روية المصلوب
لندبه قربة الى الله **ويقدم** ما للمكان والفعل الا ان يكون سببًا
متعدًا كالروية وواجبًا مضيقًا كالتوبة وينقضها الحدث قبله و
ما للزمان فيه ولا تداخل مطلقًا ويجامعها الحدث ولا ينقضها مطلقًا
وقد يجب الغسل بالنذر واخويه اذا عينه باحد اسبابه لا مطلقًا
ونيته اغتسل غسل الجمعة مثلا لوجوبه بالنذر قربة الى الله
القسم الثالث التيمم وهو واجب وندب فوجبه موجب
الطهارتين وخروج الجنب من المسجدين وكذا الحائض والنفساء

و للفعل عن الدوم
يقدم عليه والدوم
يقدم لا اذا او كان
... الغسل
... فيقع
... ان كان سبباً
... مضيق ... بعض
... واجب
... عليه
... البد ... العدم
... والعلة
لا باح افعال العلوة
والفعل ... افعال
... الرابع ... سببه
... الاكثر
منه النجفية

ووقت

وحكم اللبث والدخول مع الضرورة كذلك وهل يدخل به في الصلوة فيه
نظر عند العجز عن استعمال الماء بدلاً عنهما او عن احدهما **فنيته**
اذا كان بدلاً عن الصغرى اتيمم بدلاً من الوضوء لاستباحة الصلوة
لوجوبه قربة الى الله بعد وضع يديه على الارض او ما يقع عليه اسمها
كالمدر والحجر وان كان متلدًا كالرخام لا المعدن او النجس او
المغصوب او مغاير له ثم يمسح بهما وجهه من قصاص شعره الى طرف انفه
الاعلى ثم ظهر كفه اليمنى ببطن اليسرى ثم ظهر اليسرى ببطن اليمنى
مستوعبًا للممسوح خاصة واذا كان بدلاً عن الكبرى اتيمم بدلاً
من الغسل لاستباحة الصلوة لوجوبه قربة الى الله ثم يضرب ضربتين
احديهما للوجه والاخرى لليدين ولو اجتمعا تيمم عنهما بتيممين منفردين
ويتخير في التقديم وذلك في غير الجنابة ويحمل في الميت ثلثا كبر بثلث
نيات ويجزي الواحدة **فيقول** اتيمم هذا الميت بدلاً من
غسله لوجوبه قربة الى الله ثم يضرب ضربتين لوجهه ويديه ويمسح منه

ما يمسه الحي في يتيممه وعلى الاحتمال **ايمم** هذا الميت بدلاً من غسله بماء
السدر لوجوبه قربة الى الله ثم يأتي بنية الباقيين على القياس او
ايمم هذا الميت بدلاً من غسله بماء السدر والكافور والقراح لوجوبه
قربة الى الله ويضرب له ستة ضربات الوتر منها للوجه والشفع لليدين
ويستباح به ما يستباح بالمبدل على قول وينقضه نواقضه ويضرب
والتمكن منه لا خروج الوقت نعم لا يؤدى به في اول اذا توقع زوال
عذره في آخره ويصلى به الفرض والنفل اداءً وقضاءً اصالةً وتحملاً
ومندوبه ما كان بدلاً عن الوضوء المستحب الرافع وللنوم وصلوة
الجنازة **الباب الثاني** في الصلوة وهي واجبة ومندوبة فالواجبة
منها اليومية فالظهر والعصر والعشاء في الحضر اربع والمغرب
ثلث والصبح ركعتان **ونيتها** اذا كان اداءً من الامام والمنفرد
اصلي فرض الظهر مثلا اداءً لوجوبه قربة الى الله ومن المأموم
اصلي فرض الظهر مثلا مأموما اداءً لوجوبه قربةً الى الله ولو كانت

مندوبة كالمعادة مع الجماعة **قال** اعيد الظهر اماما او
مأموما لندبها قربة الى الله ويتخير الصبي بين الوجوب او الندب
اذا كانت قضاء اصلي فرض الظهر مثلا قضاء لوجوبه قربة الى الله
وان كانت عن الغير **قال** اصلي فرض الظهر مثلا نيابة
عن والدي او عن فلان قضاء لوجوبه قربة الى الله او اصلي
فرض الظهر قضاء لوجوبه على فلان قربة الى الله ولو كان
متبرعاً **قال** اصلي فرض الظهر قضاء عن فلان لوجوبه قربة
الى الله عليه وندبه على قربة الى الله **تتمة** تجب في الاحتياط النية
وصورتها اصلي ركعة او ركعتين احتياطاً لما سهوت به في فرض
الظهر مثلا اداءً لوجوبه قربة الى الله مع بقاء وقت المجنون
ومع خروجه ينوي القضاء ولو كانت قضاءً نواه كذلك
ولو كانت المجبورة تحملاً عن الغير **قال** اصلي ركعة احتياطاً
لما سهوت به في فرض الظهر الواجب على نيابة عن فلان قضاءً

لوجوبه قربة الى الله ولو كان الاحتياط نفسه تحملاً عن الغير ونية
اصلي ركعة احتياطاً للظهر قضاء لوجوبها على فلان نيابة عنه قربة
الى الله ثم يحرم ويعتبر فيه ما يعتبر في الصلوة وقراءة الفاتحة خاصة
اخفاتاً ولو كانت للظهر وجب تقديمها على العصر مع سعة الوقت
ولو ضاق الا عن قدر الاحتياط على العصر ولو بقي قدر العصر
خاصة احتمل اختصاصها به وقضاء الاحتياط والمزاحمة به فينوي
فيه الاداء تبعاً للفريضة ويحتمل القضاء ولو خرج صارت قضاء
فتترتب على الفوائت تنبيه هذا كله على القول بانها تمام او من
وجه وعلى القول بكونها منفردة من كل وجه يصير قضاء وتترتب
على الفوائت اذا بقي قدر العصر خاصة ولو ذكر قبلها نقص الصلوة
ولم يبطل الوقت اتم من غير تحريم ان لم يحدث او يستدبر وان تكلم
في اثنائها تبطل وكذا بعده اذا خالف ولو وافق صح ولو ذكر
تمامها قبل سقط وفيه يتخير ولا تبطل الصلوة بتخلل الحدث بينه

وبينها وهل يجب القدرة فيها بمثلها او بغيرها من الفرايض فيه نظر
ونية قضاء التشهد اقضي التشهد المنسي لوجوبه قربة الى الله
ثم ياتي به ونية قضاء الصلوة على النبي وآله عليهم السلام اقضي
الصلوة على النبي وآله لوجوبها قربة الى الله ثم يقول اللهم صل على
محمد وآل محمد ونية قضاء السجدة اقضي السجدة المنسية
لوجوبها قربة الى الله ويعتبر فيها ما يعتبر في سجود الصلوة ومحل
النية بعد وضع الجبهة او مقارناً لها وكذا السهو والعزيمة ولا يعتبر
المحلل الا في الاحتياط والسهو ونية سجود السهو اسجد سجدتي
السهو لوجوبها قربة الى الله ويجب الطمأنينة بينها والذكر ويجزي
في الفرض وقيل يتعين بسم الله وبالله اللهم صل على محمد وآل محمد او
بسم الله وبالله السلام عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته دون
الطهارة والاستقبال وقيل يعتبر فيها ما يعتبر في سجود الصلوة
ويأتي بها ولو طال الزمان ولو اخل بهما لم تبطل صلوته وقضيهما

الولي احتياطا ويتعدد بتعدد سببه مطلقا ولا يجب تعيينه ولا
ترتيب بين افراده ولا بينه وبين الاحتياط **ومنها** سجدة العزيمة اسجد
سجدة التلاوة القرآن لوجوبها قربة الى الله ولا يجب فيها ذكر بل يستحب
لا اله الا الله حقا حقا لا اله الا الله ايمانا وتصديقا لا اله الا الله عبودية ورقا
سجدت لك يا رب تعبدا ورقا او يقول رب آمنت بما كفروا واعترفت
بما انكروا واجبت الى ما دعوا لا اله الا الله ربنا ورب آبائنا الاولين **تنبيه**
لو فاته ابعاض من صلوة رتبت الاول فالاول وكذا لو كان من صلوات ولا
يجوز فعلها خارج الوقت اختيارا او مع النسيان او الضرورة ينوي القضاء
بترتيب على الفوائت ولا تبطل الصلوة بتخلل الحدث بينهما وبينها ويقضيها
الولي **ومنها** الجمعة ركعتان عوض الظهر ونيتها من الامام اصلي الجمعة
مأموما لوجوبها قربة الى الله ولا تقبل النيابة والقضاء **ومنها**
صلوة العيدين ونيتها من الامام اصلي صلوة اماما لوجوبها قربة
الى الله ومن المأموم اصلي صلوة العيد مأموما لوجوبها قربة الى الله و

ولو اختلت شرايطها استحبت جماعة وفرادى ونيتها من الامام
والمنفرد اصلي صلوة العيد لندبها قربة الى الله **ومن المأموم** اصلي صلوة العيد
مأموما لندبها قربة الى الله والتحمل في القراءة خاصة دون التكبيرات
والقنوت ولا تصح من المشغول بالقضاء ولا تقضى ولا تقبل النيابة
ومنها صلوة الكسوف واخواتها ونيتها من الامام والمنفرد اصلي
صلوة الكسوف اداء لوجوبها قربة الى الله ومن المأموم اصلي صلوة
الكسوف مأموما اداء لوجوبها قربة الى الله **ومنها** الاخاويف
كالرياح العاصفة والملونة المخوفة والصيحة اصلي صلوة الآيات اداء لوجوبها
قربة الى الله **ومنها** الزلزلة اصلي صلوة الزلزلة اداء لوجوبها قربة
الى الله **ووقتها** من ابتداء الاحتراق الى ابتداء الانجلاء وفي الآيات
مدتها عن الصلوة وشرطها المحصل سقطت اداء وقضاء وفي
الزلزلة والصيحة العمر وتصلي دائما اداء ولو خرج وقت الموقتة عوض (الصلوة)
الاداء في نيتها بالقضاء ولو اقتدى العاري بمثله او بمصليها اداء مع سعة

الوقت للفرضين جاز ولو ترك منها ركوعا او ركوعين حتى سجد ساهيا
لم تبطل ويسجد للسهو بعد التسليم ولو شك وتعلق بالركعات بطلت
وبالركوعات بنى على الاقل وتعاد مع بقاء وقتها بترتيبا ومع الجماعة كذلك
لغير المشغول بالواجبة مطلقا ولا يضر الاجزاء كالتشهد ولو كانت
عن الغير قال اصلي صلوة الكسوف او الايات قضاء لوجوبها قربة الى الله
ومنها صلوة الطواف وركعتان وهي واجبة في الطواف الواجب
ومندوبة في المندوب ونيتها اذا كانت واجبة اصلي ركعتي طواف
العمرة المتمتع بها او المفردة او طواف الحج او النساء الواجب علي في النسك
الفلاني اداء لوجوبها قربة الى الله ووقتها بعد الطواف الى قبل
تمام السعي ثم تصير قضاء فلو ذكر تركها خلال السعي رجع فاتى بهما
اداء ثم اتم السعي ولو لم يذكر حتى فرغ نوى فيها القضاء فيقول
اقضي ركعتي الى آخره قضاء وان كانت تحملا عن الغير اصالة او باخره
قال اقضي ركعتي الطواف الفلاني الواجب على فلان في النسك الفلاني

نيابة عنه قربة الى الله ولو كان متبرعا قال في آخرها وندبها
علي وان كان نفس النسك تحملا قال المتحمل له اصلي ركعتي
طواف العمرة المتمتع بها الى حج الاسلام مثلا واجب علي نيابة عن
فلان اداء لوجوبهما قربة الى الله وان كانت قضاء قال
اقضي عوض اصلي ولو مات النايب قبل فعلهما قضاهما الولي على الاحوط
فيقول هو او نايبه اقضي ركعتي طواف العمرة المتمتع بها الحج الاسلام
الواجب على فلان تحملا عن فلان نيابة عنه لوجوبها قربة الى الله
ومنها صلوة النذر واليمين والعهد وهو اما معين بهيئة او
زمان فيجب ايقاعها فيه ان كان احدى الخمس ويكفر لو اوقع غيرها
او اوقعها في غيره اذا لم يتكرر ويقضي ولو عين المكان تعين مع المزية
ومع عدمها ينعقد المطلق لا القيد او مطلق فان قال صلوة وجب
ركعتان وقيل ركعة وهو اقوى وان عين عددا اتى به ويسلم
في كل ركعتين ولو قال ثلثا او خمسا تخير في التسليم عقب الركعات

وفي جعلها ثلاثية او رباعية او مفردة او ثنائيتين ومفردة نظر
ولا يختص مكانا ولا زمانا ويتضيق عند ظن الوفاة فيقتضي لو آخر
حينئذ ويجب الكفارة في ماله ولا معه القضاء خاصة على وليه وهو
ولده الذكر الاكبر المكلف عند موته وان كان هناك اكبر منه انثى
او ناقص الحكم ويقتضي ما تركه من صلوة وصيام اذا كان تمكن من
فعله ولم يفعله سواء كان وجوبه اصلا او نذرا او كفارة وان كان
في حج النيابة لا ما تحمله بالاستيجار او عن ابيه **ونية** اذا كان في وقته
اصلي ركعتين اداء لوجوبهما قربة الى الله او اصلي صلوة الحبوة اداء
لوجوبهما بالنذر قربة الى الله وبعد خروجه اصلي ركعتين قضاء لوجوبهما
بالنذر قربة الى الله **ومنها** صلوة الجنازة وتجب على كل مسلم
حقيقة او حكما اذا بلغ ست سنين ويستحب لو نقص اذا انفصل حيا
ونيتها اذا كانت واجبة من الامام والمنفرد اصلي على هذ الميت
لوجوبها قربة الى الله ومن المأموم اصلي على هذ الميت مأموما لوجوبها

قربة الى الله ولا يتحمل الامام هنا شيئا من المأموم فاية الدقوق فضيلة
الجماعة وعلم اشتراط المحاذات والقرب ولا يقبل التحمل ولا القضاء
ونعم لو لم يصل على الميت صلى على قبره ما لم يمض له يوم وليلة
واذا كانت مستحبة يقول اصلي هذ الميت لندبها قربة الى الله ونحو
من مشغول الذمة بالفريضة والامام هنا الولي اذا جمع الشرايط
والاقدم الجامع ولو كان انثى او خنثى استنابة ان كان للمأمومين
ذكرا او خنثى ولو كان الذكر ناقص الحكم وهي كاملة فهي اولى اما
لو لم يكن في طبقته مكلف فالاقرب ان الولاية له يتصرف فيها ومع
عدمه يصلون فرادى ولو قدم المأمومون جاز ولو اجتمع جنائز
وتشاح اولياؤهم فالاولى تقديم اقدمهم في المكتوبة ومع احتمال
تقديم من سبق ميته فتزول الخصوصية مع البواقي **واما**
المندوبة فما عدا ما ذكرناه والطهار كمتان بالحمد ولا تتقيد بوقت
نعم تكره عند طلوع الشمس وعند غروبها وقيامها الى ان تزول

وقت

الايوم الجمعة وبعد الصبح والعصر اذا لم يكن لها سبب وذات السبب
افضل من المطلقة وقد يستحب للمكان لزوايا الكعبة ووسط مسجد
الخيف والمسجد مطلقا تحية له وللفعل فاما المحللة عامة كالاستسقاء
وخاصة كالحاجة والاستخارة او لتقدير مطلوب كالشكر او تكرمة
له كالزيارة ولتكميله كالاحرام وللزمان كعمل الاسبوع ورمضان
والغدير وراتبة اليومية ولهما كركعتي الغفلة وشبههما وما يبني
ظهر الجمعة وحدوث حادث كنزول الغيث ولكونها صلوة اشخاص
معينين كصلوة علي وفاطمة وجعفر عليهم السلام فالمكان فيه ولا يتعدى به
في غيره وما للفعل قبله عند ابتداء الشروع فيه خلا الزيارة
فانها بعدها وكذا الشكر وما للزمان بعد دخوله ولا يتعدى به في
غيره عدا اليومية فتقضى بعده وتقدم عليه لخائف الفوت بالنوم
والبحر ونية اليومية اصلي ركعتين من نوافل الزوال او الظهر اداء
لندبهما قربة الى الله وكذا العصر والمغرب ونية الوتيرة اصلي ركعتي الوتيرة اداء

لندبهما قربة الى الله ونية صلوة الليل اصلي ركعتين من صلوة الليل اداء
لندبهما قربة الى الله ونية الشفع اصلي ركعتي الشفع اداء او وجوبا لندبهما قربة
الى الله ونية الوتر اصلي ركعة الوتر اداء لندبها قربة الى الله ونية
نافلة الغداة اصلي ركعتي الفجر اداء لندبهما قربة الى الله ولو حذف الاداء
في هذه المواضع لم يضر نعم لا بد في القضاء من ذكر القضاء ونية
المقدمة اعجل ركعتين من صلوة الليل لندبهما قربة الى الله او اعجل ركعة
الشفع او ركعة الوتر لندبهما قربة الى الله ولا تعجل ركعتان الفجر قبل انتصاف
وبعد قبل وقتها لا توضوء بتعجيل بل هي اداء ولهذا اسميت الدساسين
ونية نافلة رمضان اصلي ركعتين من نافلة رمضان لندبهما قربة
الى الله ولو فاته قيام ليلة فعل في غدها او المستقبلة ونية الغدير
اصلي صلوة الغدير لندبها قربة الى الله ولا يشترط بعرض المكان في
الكائنة بل يكفي اذا كان في الكعبة او مسجد الخيف اصلي ركعتين
لندبهما قربة الى الله وفي التحية اصلي ركعتي تحية المسجد لندبهما قربة الى الله

او اصلي تحية المسجد لندبها قربة الى الله ويأتي بركعتين وفي
عمل الاسبوع اصلي ركعتين من صلوة الجمعة او السبت مثلا
لندبهما قربة الى الله وفي اول الشهر اصلي ركعتين لندبهما قربة
الى الله وكذا ما يفعل جوف الليل وبين العشائين والظهرين
وفي ذات الفعل اصلي صلوة الاستسقاء او الاستخارة او الحاجة
او الشكر لندبها قربة الى الله وفيه صلوة علي عم اصلي ركعتين
من صلوة علي عم لندبهما قربة الى الله وكذا اخواته ويتخير في نوافل
الجمعة وهي عشرون ركعة بعشر تسليمات بزيادة اربع
على المرتب يبين ان اصلي ركعتين من نوافل يوم الجمعة لندبها
قربة الى الله في الجميع ويتخير ايقاعها اي جزء شاء منه ولاء
والافضل التفريق والختم بركعتين للزوال ويبين ان اصلي
ركعتين من نافلة الظهر لندبهما قربة الى الله ويصلي ثمانيا ثم يصلي
نافلة العصر ويسقط قيد الاداء والقضاء هنا مطلقا ويصلي الاربع

الباقية بنية الجمعة ولو فاتت قضى منها نوافل الظهرين وسقط
ما يخص اليوم ولو صلى بعضا وفات الباقي فان كان قد نواه عن
الظهرين صح وسقط ما يخص اليوم وان نوى الجمعة قضى ما يخص
الظهرين فلو كان قد صلى اربعا حصل بالجميع اداء وقضاء وفي
السفر يسقط ما يخص الظهرين ويصلي الاربع الباقية ولو صلى
بعضا ثم سافر قبل الزوال انعكست السابقة وان كان قد نوى
بما اوقعه عن الظهرين اي بما يخص الظهرين ولا اتمها اربعا لان
السفر يتضمن رباعية الفريضة ويسقط نافلتها دون باقي النوافل
للزمان كانت او للفعل او لهما او للمكان ليلية كانت او نهارية
للتعبد بالتحية وصلوة الزيارة مطلقا اجماعا وفي
صلوة الزيارة اصلي ركعتين زيارة النبي او احد الائمة عليهم السلام
او اصلي ركعتي الزيارة لندبهما قربة الى الله ويقول بعدهما
اللهم اني صليت وركعت وسجدت لك وحدك لا شريك لك

لان الصلوة و الركوع و السجود ولا يكون الا لك لانك انت الله لا اله الا انت
اللهم صل على محمد و آل محمد وابلغهم عني افضل التحية والسلم واردد على
منهم التحية والسلم اللهم وهاتان والركعاتان هدية مني الى مولاى و
سيدى ونبيى او امامى فلان ابن فلان صلوات الله عليه اللهم صل على محمد
وآل محمد وتقبل ذلك مني واجزني على ذلك بافضل املي ورجائي فيك وفي وليك
يا ارحم الراحمين **الباب الثالث** في الزكوة وهي قسمان **الاول** زكوة
الاموال وهي واجبة ومندوبة فمحل الواجب تسعة **الابل** **والبقر**
الغنم و **الذهب** و **الفضة** و **الحنطة** و **الشعير** و **التمر**
و **الزبيب** ومحل المندوبة الحبوب غير الاربعة ومال التجارة واناث
الخيل السائمة الحاملة والسبائك والمفقود و الضال اعوام فيزكي لحول
و العقار المتخذ للنماء فيخرج ربع عشره ولا يعتبر فيه النصاب ولا الحول
فنية الواجبة خرج هذا القدر من زكوة مالي او من الزكوة لوجوبه
الى الله ولا يجب تعيين الجنس بل كونها زكوة مال او فطرة ولو كانت عن

الغير **قال** اخرج هذا القدر من الزكوة عن فلان لوجوبه قربة الى الله
وكذا الوصى **ونية** وكيله وكيل الوكيل كذلك و الامام والساعي وان يقول
اخرج هذا القدر من الزكوة لوجوبه قربة الى الله و ان لم يذكر اربابها
وله خلطها بعد قبضها بغيرها من الزكوة وله اخراجها من غيرها
ان قد نوى المالك و لو لم ينو و نوى احدهما فان كان قد اخذها
كرها اجزأه و الا فلا اما الوكيل فلا بد له من النية عند دفعه الى الفقير
ويكفي المالك في الدفع اليه نية كقوله وكلتك على اخراج هذا القدر من الزكوة
او يقول الوكيل انا وكيلك في اخراج هذا عنك من الزكوة فيقول
نعم و ان كان دينا على الفقير ان كان واجب النفقة او ميتا للمالك
قال احتسب بمالي في ذمة فلان من زكوة مالي او من زكوة الفطر
الواجبة على اداء او قضاء قربة الى الله و لو كان نائبا **قال** احتسب
مال فلان في ذمة فلان من زكوة ماله او من الواجبة عليه اداء او قضاء
نيابة عنه قربة الى الله و ان كانت لغير المالك جاز ان يدفع اليه ليقضي

هو ان كان حيا و الى المالك مطلقا **فيقول** اخرج هذ القدر
عما فى ذمة فلان من زكوة مالى او من الفطرة الواجبة اداء او قضاء
قربة الى الله و لو كان نائبا **قال** اخرج هذ القدر عما فى ذمة
فلان من زكوة مال فلان او من الفطرة الواجبة عليه اداء او قضاء
نيابة عنه قربة الى الله و تجب فى العين لا فى الذمة و له اخراج القيمة
لها
تعمدا او عرضا على الفور فلو آخر مع المكنة ضمن لا عدمها و لو لم يعز
و لا ضمن قيمتها بقيت فى النصاب فلو تلف بغير تفريط لم يضمن
و لو ضمنها صارت فى ذمته فلا يبرأ الا باخراجها و لو تلف كل ماله
و لو عزلها صارت امانة و تعينت و لو تصرف فيها كان كالغاصب
و لا يملك الزيادة و ان كانت بفعله و كذ الحكم فى الخمس **ونيتها** اعزل هذ
القدر من زكوة او الخمس او من زكوة الفطر لوجوبه قربة الى الله
ونيته المندوبة كالتجارة اخرج هذ القدر من زكوة التجارة
لندبها قربة الى الله و فى الخيل اخرج هذ الدينارين عن زكوة البرذون

اخرج م

او العتيق لندبها قربة الى الله و فى الحبوب هذ القدر من زكوة لندبها
قربة الى الله و فى العقار اخرج هذ القدر من زكوة العقار لندبها قربة الى الله
و لو اهمل التعيين فى المندوبات كلها لم يضر و لو كان نائبا **قال**
اخرج من هذ القدر من زكوة التجارة او الخيل او العقار او الزكوة نيابة
عن فلان لندبها قربة الى الله و لو اسقط قيد النياب عن الكل لم يضر

القسم الثانى زكوة الفطر و هى واجبة و مندوبة فواجبها على الغنى
و هو المالك مؤنة السنة له و لعياله الواجبى النفقة و المخرج عنه و عن من يعوله
مطلقا بكل راس صاع و وقت الوجوب غروب الشمس من ليلة الفطر
الى زوال العيد فتصير قضاء ان لم يكن عزلها قبل **ونيت** الواجبة
اخرج هذ القدر او هذ الصاع او هذ الاصواع من زكوة الفطر
اداء او قضاء لوجوبها قربة الى الله و لو كان نائبا **قال** اخرج
هذ القدر من زكوة الفطر الواجبة على فلان اداء او قضاء نيابة عنه
قربة الى الله و لو لم يكن المدفوع اصلا كالحنطة و الشعير و التمر و الزبيب

ربع

و لأرز و اللبن و الاقط اصقبه قيمة فيقول اخرج هذ القدر عن

قيمة صاع من التمر مثلا من زكوة الفطر الواجبة اداء او قضاء قربة

الى الله و لو كان دينا على الفقير قال احتسب بما لي في ذمة فلان

من زكوة الفطر او احتسب من مالي في ذمة فلان بقيمة كذ او كذا

صاعا من الحنطة مثلا من زكوة الفطرة اداء او قضاء لوجوبها

قربة الى الله و النايب ينوى النيابة و مندوبها على من لا يملك

بملك المؤنة و نيتها اخرج هذ القدر من زكوة الفطر اداء او قضاء

لندبها قربة الى الله و لو كان نايبا قال اخرج هذ القدر من زكوة

الفطر نيابة عن فلان لندبها قربة الى الله و اقلها ان يزيد صاعا على عياله

ثم يخرج الى اجنبي و النية من كل واحد الباب الرابع

في الخمس و نصابه قد يكون نصاب الزكوة كما في الكنز و المعدن و قد يكون

ما زاد مؤنة السنة كالارباح و قد يكون دينارا كالغوص في غير الحيوان

و ان تفرق بنفسه او بالته و قد يكون ما حصل من غير تقدير كالغلول

ربع

السائغ و الممتزج المشكل و ما زاد على عين الجعالة و اجرة الداعي و

الحافظ في القيمة و لا يعتبر التكليف و الحول الا في الارباح فيؤخر

الى اتمامه احتياطا له و ان شاء عجله و لا يجب في الموروث و الموهوب

و المقترض زكوة او خمسا و ان زاد عن المؤنة و كذ المهر و النفقة

من الزوج و القريب و يقسم نصفان لكل من الامام و الها

نصف و يصرف نصفه حال الغيبة الى الاصناف مع قصور الكفاية

على وجه التتمة و نيته اخرج هذ القدر من الخمس لوجوبه قربة الى الله

و في الممتزج كذلك او اخرج هذ القدر لتحليل مالي لوجوبه قربة الى الله

و لا يكفي من الخمس الواجب على فلان نيابة عنه قربة الى الله و

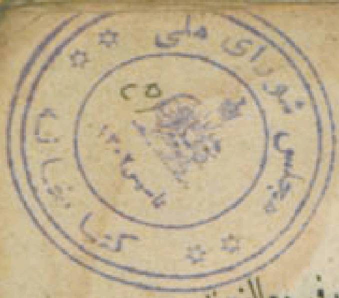
بتقاص الهاشمي بما في ذمته فيقول احتسب بمالي في ذمة فلان

من الخمس لوجوبه قربة الى الله و لو كان نائبا قال احتسب بمال

فلان في ذمة فلان من الخمس الواجب عليه نيابة عنه قربة الى الله

و لو كان المخرج من حصة الامام عم قال اخرج هذ القدر من حصة

لوجوبه قربة الى الله ولو كان نائبا قال اخرج هذا القدر من حصة
الامام الواجبة وعلى فلان نيابة عنه قربة الى الله ويجوز الاقتصار على لفظ
الخمس الباب الخامس في الصوم وهو واجب وندب فالواجب ستة الاول
شهر رمضان ويحرم ويعلم دخوله برؤية الهلال وان انفرد ورد او شياعها
او قيام البينة بها فان شهد العدلان بالاولية استفصلهما فان اسندا
الى الرؤية قبل مع اتحاد الليلة وان اختلفت زمانها لا مع تعددها
على الاقوى او مضى ثلثين من شعبان ومحله النهار دون الليل واوله
طلوع الفجر الصادق الذي يجب معه الصبح وآخره ذهاب الحمرة المشرقية
وتجاوزها قمة الرأس للمستقبل النية في كل يوم من ايامه ووقتها عامة الليل
ولو من اوله تشرط الاستمرار عليها ومعه لا يجب تجديدها بعد الاكل والوقاع
ولا بعد الانتباه ولو فاتت سهوا تداركها الى الزوال ولو زالت فقضى معها
وصورتها اصوم غدا من رمضان لوجوبه قربة الى الله ولو اهمل التعيين جاز
وللحامل المقرب والمرضع القليلة اللبن وان كانت اجيرة عينية اذا

لم يكن نفعهما غيرهما وذي العطاش الراجي زواله الافطار فيه مع الفدية
لكل يوم مد والقضاء مع زوال العذر ونيته اتصدق بهذا المد
جبر الرمضان لوجوبه قربة الى الله وللشيخ والشيخة وذي العطاش
اللازم الافطار مع الفدية بلا قضاء ونيتها اتصدق بهذا المد
بدلا او فدية او عوضا يوم من رمضان وبهذه الامداد بدلا عن رمضان
لوجوبه قربة الى الله الثاني قضاء ونيته اصوم غدا قضاء
عن رمضان لوجوبه قربة الى الله ووقتها الليل وتجددها للناسي الى
الزوال اذا لم يصبح بنية الفطر قيل وكذا الواصبح وفيه نظر ولو استيقظ
بعد الفجر جنبا وفعل في اثنائه ما يوجب الكفارة في المعين والقضاء
كالافطار المطلق وتعمد القيء يبطل دون ما لا يوجب شيئا كالاكل و
الجماع مع السهو وكذا لو احتلم في اثناء النهار مطلقا ونيته فواته
بغير الصبي والجنون والاغماء والكفر الاصلي لا الردة وان كانت عن
فطرة ووقته ما بين الرمضانين مع زوال العذر فيه ومع الاستمرار

يسقط الماضي ويعوض كل يوم بمد ولو لحقه الثاني صام الحاضر ويقضي
الاول خاصة ان لم يكن تهاون والا كفر مع كل يوم بمد ونيته اخرج هذا
المد او هذه الامداد كفارة عن تأخير قضاء رمضان لوجوبه قربة الى الله
ولو افطر قبل الزوال فلا شيء مع عدم تعينه او معه مثل ان كان
لضيق الوقت وكفارة كبرى ان كان لنذر ومتوسط ان كان
لليمين وبعده اطعام عشرة مساكين فان عجز صام ثلثة ايام متتابعة و
تجتمع الكفارات لو اجتمعت اسبابها ونيته الاطعام اتصدق بهذا
المد او اخرج هذا المد والقدر عن كفارة قضاء رمضان لوجوبه قربة
الى الله الثالث الصيام اصوم غدا لكفارة قضاء رمضان لوجوبه
قربة الى الله ولا يقضي من الصوم الا رمضان والمعين والاعتكاف
على وجه ومن المندوب الا الثلثة ونيته الكفارات وهي ضروب الاول
كفارة رمضان وهو عتق رقبة او صيام شهرين متتابعين او اطعام ستين
مسكينا ونيته العتق انت حر في كفارة رمضان لوجوبها قربة الى الله

ونيته الصيام لكل يوم اصوم غدا عن كفارة رمضان لوجوبه
قربة الى الله ونيته الاطعام اطعم هؤلاء المساكين او هذا المسكين
او اخرج هذا القدر عن كفارة رمضان لوجوبه قربة الى الله ويتخير
بين اطعام العدد وقدر شبعهم مما كان قوتا غالبا كالحنطة
والشعير والارز والدخن والتمر وهي التسليم لكل واحد مد ولا يجزي
اطعام الصغار منفردين فيحتسب الاثنان بواحد ويجوز منضمين و
لا يدفع الى الطفل بل الى وليه فان فقد فالى من اعتنى بحاله ولا يعتبر اذنه
في الاطعام ولا يجوز التكرار من الواحدة اختيارا ويجوز مع الضرورة
يوما فيوما ومصرفها الفقراء والمساكين وابن السبيل ونيته المدفوع
الى الولي اخرج هذا القدر من الكفارة الى هذا الرجل مثلا ليقبضها
عن فلان لوجوبها قربة الى الله وكذا الحكم في الزكوة والخمس
الثاني كفارة اليمين عتق رقبة اطعام عشرة مساكين او كسوتهم
فان عجز صام ثلثة ايام متتابعة ونيته الكسوة اخرج هذا الثوب

عن كفارة اليمين لوجوبه قربة الى الله ويجزي ما تصح فيه الصلوة منفرداً
كالسروال والازار وان كان غسيلاً او فرداً واذا كان للمعطي رجلاً
ولو كان امرأة فيعتبر ما تصح فيه صلواتها **الثالث** كفارة الاعتكاف
والنذر والعهد وهي كرمضان **الرابع** كفارة قتل الخطاء والظهار
في
كرمضان مرتبة الا انها مرتبة اجماعاً **الخامس** كفارة الحج على اختلاف
ضرورية وقد ذكرنا ما يغني عن تكرار نية كل واحدة والضابط ان
الكفارة
الواجب في كل كفارة ثلثة قصد التكفير والقربة وتعيين السبب لا تتخصص
فيقول اخرج هذا القدر عن كفارة الظهار او النذر او القتل لا قتل
زيد او عمرو او النذر الفلاني **القسم الرابع** النذر فان اطلقه بصوم يوم
واحد ففي اي وقت فحق غير عيد ولا تشريق لناسك او سفر وان
وصفه بعدد وجب كذلك وان خصصه بوقت تخصص فان لم يتكرر
واخل به كفر ولو قيد بتتابع تقيد ولو اخل به فان لم يتعين زمانه
بنى مع العذر ولا معه يستأنف الا بشهرين او الشهر بعد تجاوز النصف

ولا يجب فيما نحن ولكن الكفارة وان تعين كفر عن كل يوم وقضاء متتابعاً
ولو كان شهراً او شهرين وافطرهما بارع في القضاء ولو اخل به استأنف
ان كان قبل تجاوز النصف وبنى بعده ولا كفارة في الحالين ولو عين
الوقت خاصة لم يجب تعيين فيكفر لو خالف بكل يوم ويتابع في الاداء
دون القضاء ولو وصفه بصفة كالاعتكاف وجب ولو اخل
به
مع تعيين زمانه كفر ولا معه كذلك ان كان بالجماع وفي الثالث ولا قضاء
خاصة وحكم العهد واليمين كالنذر **وينبغي** اصوم غداً من
النذر او من رجب لوجوبه قربة الى الله **وينبغي** قضاء اصوم غداً
بالنذر صح
قضاء عن النذر او عن يوم من رجب لوجوبه قربة الى الله والمعين
منه كرمضان في كل الاحكام في النية فيعينه والمطلق كقضائه
الا في الوقت فلا ينحصر في زمان ولا يجب الكفارة بافساده مطلقاً
وان كان عن الغير **قال** اصوم غداً قضاء عن النذر الواجب
على فلان نيابة عنه قربة الى الله **السادس** دم المتعة وقد ذكرنا

حكامه فى الكفاية السادس ثالث الاعتكاف فاما النذر فجميع البنية عدا
العيدين والتشريق للناسك والسفر الا ان يشترط فى النذر ويتأكد
من كل شهر او خميس منه واول اربعاء فى العشر الثانى وآخر خميس
فى الاخير ويقضى لو ترك لمشقة وغيرها ويتصدق عنها لكل يوم
بمد او درهم ونيتها اصوم غدا اداء الغدير قربة الى الله و
لو اهمل الاداء لم يضر ولابد من التعيين والتعيين فى القضاء فيقول بيات
اصوم غدا قضاء عن اول خميس او اوسط اربعاء عن شهر كذا
النذر قربة الى الله ونيته الغدير اتصدق بهذا المد او الدرهم
بدلا او فدية عن اول خميس من شهر كذا المندوبة قربة الى الله ويوم الغدير
والمبعث والمولد ولايلزم التعيين فى شىء من ذلك بل يكفى اصوم
غدا الندب به قربة الى الله ووقتها الليل عمدا الى الزوال وان اصبح نية
الفطر وقبل الغروب الباب السادس فى الاعتكاف وهو بالاصل
الشرع مندوب فاذا مضى يومان وجب الثالث ونيته اذا كان مندوبا

اصوم

الى

اصوم غدا معتكفا او اعتكف غدا صائما الندب قربة الى الله فيجزى فيه نية
واحدة مع اتحادهما سببا ومع اختلافه ينوى كلا على حدته ولايجب بالنذر
فان اطلقه او قيده باقل من ثلثه وجبت ما لم ينص على عدمها فيبطل
ووقته العمر ويتضيق عند ظن الموت فيكفى مع اخلال الحنث
لخلف النذر وتحمل المتعدد بحسب الايام ولو قيده بعدد وجب فان
عرى عن التتابع الزمان وجب ثلثة ثلثة فيبنى عليها لو افسد ولينا نف
الاول منها ولا كفارة الا فى الثالث او بالجماع ولو كان اربعة والحق
جملة كفى ولو كان خمسة فاشكال وكذا التسابقة فى السبعة والثمانية
وما زاد ولو وصفه بالتتابع وجب ولو افسد كفر ان كان فى الثالث
او بالجماع واستانفه متتابعات ولو عينه مع ذلك بزمان معين وبكفر
لو افسد مطلقا مع ما تقدم على اشكال فى الاستئناف ولو عرى معينا
الزمان عن التتابع كفر بكل يوم تفسد ولايجب تتابع قضائه
ولو اخل بالاعتكاف من رأس وجبت كفارة واحدة لخلف النذر

بخلاف الصوم المعين ولا يشترط اصالة الصوم فيجزي فيه رمضان و
قضاء والكفارة والنذر مطلقا معينا واجبا كان الاعتكاف او مندوبا مطلقا
وبعضا على اشكال فيه مع اختلاف سببه اصوم غدا في رمضان
مثلا لوجوبه قربة الى الله ثم يقول اعتكف غدا لوجوبه قربا بالنذر او ندبه
ندبه الى الله وينوي الوجوب في الثالث وكذا السادس والتاسع
وكل ثالث ويكفي في الاعتكاف نية واحدة فلو قال في ابتدائه اعتكف
عشرة ايام او غدا وما بعده الى نهاية الشهر وهذا العشرة كفى وتجديد ها
لكل يوم ولو كان مندوبا قال في ابتدائه اعتكف لندبه
لندبه قربة الى الله كفى في الاول والثاني والثالث ان لم توجبها
ولا نوى له الوجوب ولو كان عليه ثلثة واجبة قال اعتكف
لوجوبه قربة الى الله كفى عن الثلث ولو كان عليه اربعة ايام جاز
ان ينويها جملة ويذكر عددها بخلاف الثلثة فان الاطلاق
ينصرف اليها ولا بد في الصوم لكل يوم من نية والنية

قضائه

قضائه اعتكف غدا قضاء لوجوبه قربة الى الله ان وجب بالاولين
وان وجب بالنذر قال اعتكف غدا قضاء لوجوبه قربة الى الله
ثم ياتي بنية الصوم الا ان يتحد اسبابا فتكفي الواحدة كما تقدم وله
ان يجعل الاعتكاف في واحدة ثم يفصل الصوم وان كان عن الغير
قال اعتكف غدا قضاء لوجوبه قربة الى الله عن فلان
لوجوبه عليه مطلقا او بالنذر نيابة عنه قربة الى الله ثم ياتي بنية
الصوم فيقول اصوم غدا قضاء عن فلان لوجوبه عليه في الحج وهو
واجب مطلقا او بالنذر نيابة عنه قربة الى الله الباب السابع
في الحج وهو واجب وندب فالواجب بالاصل في العمر مرة حج الاسلام
لجامع الشرائط وبالنذر وشبهه والاستيجار والافساد متكررا
بحسب تكرر سببه والندب لفاقدها ولحجب بالشرع وهو ثلث
انواع تمتع وقران وافراد فالتمتع فرض من نأى عن مكة
باثني عشر ميلا ويقدم عمرته امام حجه مرتبطة به والقران والافراد

فرض من نای عن ذلک و یوخر ان العمرة عنه ولابی بینهما ارتباط

وبنار القارن بسیاق الهدی معقدا به فالبحث هنا یقع فی مقامین

الاول فی عمرة المتمتع وافعالها خمسة الاول الاحرام من المیقات

ودویرة اهله ان کانت اقرب الی مکة وصفته ان ینزع ثیابه

المخیطة ویستحب النیة فیه فیقول انزع المخیط لوجوبه قربة الی الله

ثم تلبس ثوبی الاحرام یاتزر باحدهما ویتوشح بالاخر ثم یحرم

فیقول احرام العمرة المتمتع بها الی الحج عمرة الاسلام و البی التلبیات

الاربع لاعقد بها الاحرام المذکور لوجوبه ذلک کله قربة

الی الله اللهم لبیک لبیک ان الحمد و النعمة و الملک لک لا شریک لک لبیک

ولو کان نائبا قال احرام بالعمرة المتمتع بها الی الحج عمرة الاسلام

الواجبة علی فلان والبی التلبیات الاربع لاعقد بها الاحرام

المذکور لوجوب ذلک کله نیابة عنه قربة الی الله ب الطواف

ثم یدخل مکة لطواف العمرة فیقول اطوف بالبیت سبعة اشواط

طواف العمرة المتمتع بها الی الحج الواجب علی فلان فی عمرة الاسلام نیابة عنه

قربة الی الله ولو قال اطوف طواف العمرة المتمتع بها الی الحج الی آخر النیة

اجزاه ویجب مقارنتها لاول جزء من الحجر الاسود بحیث یکون اول

جزء من بدنه بازاء اول الحجر بحیث یمر علیه کله بجمیع بدنه ویکفی فی

هذه المحاذاة غالب الظن ج صلوة رکعتین فی مقام ابراهیم ع

وفیهما اصلی رکعتی طواف العمرة المتمتع بها الی الحج الاسلام اداء

لوجوبها قربة الی الله و لو کان نائبا وفیهما اصلی رکعتی طواف

العمرة المتمتع بها الی الحج الاسلام الواجب علی فلان نیابة عنه قربة

الی الله د السعی بین الصفا والمروة وفیه اسعی سعی العمرة المتمتع

بها الی الحج عمرة الاسلام لوجوبه قربة الی الله ولو کان نائبا قال

اسعی سعی العمرة المتمتع بها الواجب علی فلان فی حجة الاسلام نیابة عنه

قربة الی الله ه التقصیر ونیته اقصر للاحلال من عمرة المتمتع

بها الی حج الاسلام لوجوبه قربة الی الله ولو کان نائبا قال

لبیک

[Margin:] عمرة الاسلام لوجوبه قربة الی الله ولو کان نائبا قال اطوف بالبیت سبعة اشواط طواف العمرة المتمتع بها الی الحج

عمرة م

٣٠ ح

اقصر للاحلال من احرام عمرة المتمتع عمرة الاسلام الواجب على فلان
نيابة عنه قربة الى الله عز وجل بمن كل شيء احرم منه المقام الثاني
في الحج وافعاله اثنا عشر آ الاحرام من مكة وافضلها المسجد وافضله
المقام ولو كان مفردا كان ميقاته ما يمر عليه منهما او دويرة اهله
ان كانت اقرب الى عرفات ونيته احرم بحج المتمتع حج الاسلام والبي
التلبيات الاربع لاعقد بها الاحرام المذكور لوجوبه قربة الى الله
لبيك اللهم لبيك الخ ولو كان نائبا قال احرم بحج التمتع حج الاسلام
الواجب على فلان والبي التلبيات الاربع لاعقد بها الاحرام المذكور
لوجوب ذلك كله نيابة عنه قربة الى الله ب الوقوف بعرفات
ونيته اقف بعرفة بحج التمتع حج الاسلام الواجب لوجوبه قربة الى الله
ولو كان نائبا قال اقف بعرفة وقوف حج التمتع حج الاسلام على فلان
نيابة عنه قربة لوجوبه قربة الى الله ج الوقوف بالمشعر ونيته
اقف بالمشعر لحج التمتع حج الاسلام لوجوبه قربة الى الله ولو كان نائبا قال

اقف بالمشعر لحج المتمتع الواجب على فلان في حج الاسلام
نيابة عنه لوجوبه قربة الى الله د رمي الجمرة العقبة بمنى يوم النحر
بسبع حصيات ونيته ارمي جمرة العقبة التي الواجب علي في حج المتمتع
حج الاسلام لوجوبه قربة الى الله ولو كان نائبا قال ارمي جمرة العقبة
التي الواجب على فلان في حج المتمتع حج الاسلام نيابة عنه لوجوبه قربة
الى الله ه الذبح بها ونيته اذبح الهدي الواجب علي في حج المتمتع حج
الاسلام لوجوبه قربة الى الله ولو كان نائبا قال اذبح هذا الهدي الواجب
على فلان في حج المتمتع حج الاسلام نيابة عنه لوجوبه قربة الى الله ثم يأكل منه
شيئا وان اقل ونيته آكل من الهدي الواجب علي في حج التمتع لوجوبه
قربة الى الله وآكل من الهدي الواجب على فلان في حج التمتع حج الاسلام
نيابة عنه قربة الى الله ويتصدق بثلثه فما زاد ونيته اتصدق بثلث
الهدي الواجب علي في حج التمتع حج الاسلام لوجوبه قربة الى الله او اتصدق
بثلث الهدي الواجب على فلان في حج المتمتع حج الاسلام نيابة عنه قربة الى الله

ويهدي ثلثه فاذا اراد ونيته اهدي ثلث الهدي او من الهدي

الواجب على فلان في حج المتمتع حج الاسلام لوجوبه قربة الى الله او

اهدي ثلث الهدي الواجب على فلان في حج التمتع حج الاسلام نيابة

عنه لوجوبه قربة الى الله ويجوز ان يستنيب في الذبح فيقول النايب

اذبح هذا الهدي الواجب على فلان في حج المتمتع حج الاسلام لوجوبه

قربة الى الله ولو كان ما جبه جاز ايضا وكذا لو كان الاصل نايبا

ولو قال اذبح هذا الهدي الواجب على فلان في حج التمتع حج الاسلام

الواجب عليه نيابة عن فلان لوجوبه قربة الى الله جاز وينوي الاصل

ايضا مع حضوره ح الحلق او التقصير بها ونيته احلق راسي

حلق حج المتمتع حج الاسلام لوجوبه قربة الى الله ولو كان نايبا قال

احلق راسي حلق حج التمتع حج الاسلام الواجب على فلان في حجة الاسلام

نيابة عنه لوجوبه قربة الى الله ويجب قضاء هذه المناسك بها اليوم

ويأثم بالتاخير عنه ويجزي طول ذي الحجة وكذا لو خالف الترتيب

ز طواف الحج ويجب ان يوقعه ليومه او غده ويأثم لو اخره

عن ذلك ويجزي اذا اوقع في ذي الحجة وكذا السعي وطواف النساء

ونيته اطوف طواف الحج المتمتع حج الاسلام لوجوبه قربة الى الله

والطواف طواف حج التمتع حج الاسلام الواجب على فلان نيابة عنه

قربة الى الله ح صلوة ركعتيه في المقام ونيتها اصلي ركعتي

طواف حج المتمتع حج الاسلام لوجوبه قربة الى الله واصلي ركعتي طواف

حج المتمتع حج الاسلام الواجب على فلان في حج الاسلام نيابة عنه

قربة الى الله ط السعي ونيته اسعى سعي حج التمتع حج الاسلام لوجوبه

قربة الى الله او اسعى سعي حج التمتع الواجب على فلان في حج الاسلام

قربة الى الله ي طواف النساء ونيته اطوف طواف النساء

الواجب علي في حج التمتع حج الاسلام لوجوبه قربة الى الله او اطوف

طواف النساء الواجب على فلان في حج التمتع حج الاسلام نيابة عنه

قربة الى الله يا صلوة ركعتيه في المقام اصلي ركعتي طواف النساء

الواجب علي في حج التمتع حج الاسلام لوجوبه قربةً الى الله او اصلي

ركعتي طواف النساء الواجب على فلان في حج التمتع حج الاسلام

نيابة عنه قربة الى الله **يب** المضي الى منى لبيت ليالي التشريق بها

ورمي الجمار في ايامها وهي ليلة الحادي عشر و الثاني عشر و الثالث عشر و

لمتقي الصيد و النساء مطلقا النفر في الثاني عشر فيخرج من منى

الثالث ندبا و يجب النية في المبيت **فيقول** ابيت الليلة

بمنى للمبيت الواجب علي في حج التمتع حج الاسلام لوجوبه قربة الى الله

وحد حضوره بها حتى يجاوز نصف الليل فيجب عليه شاة لو بات

بغيرها الا ان يكون بمكة مشتغلاً بالعبادة الى نصف الليل

وكذا لو خرج من منى بعد الغروب قاصداً للعبادة بمكة و يرمي

كل يوم من ايام الجمار الثلث مرتبا بيدأ بالاولى ثم الوسطى ثم جمرة

العقبة **والنية** ارمي هذه الجمرة الرمي الواجب علي في حج التمتع

حج الاسلام لوجوبه قربة الى الله ولو فاته رمي يوم قضاه من الغد مقدماً

فيقول اقضي رمي هذه الجمرة لوجوبه قربة الى الله ولو نكس الترتيب اعاد

ما يحصل به الترتيب وهو يحصل باربع حصيات بالبدو بها مع النسيان

او الجهل لا مع العمد **فهنا مسائل** الاولى ان يرمي على كل جمرة من الثلاثة

ثلثا فيتم الاولى ويستانف الاخيرتين وهو مختار القواعد والتحرير

وفي المبسوط يعيد على الثلث وهو المروي **الثانية** ان يرمي كل واحد

من الجميع اربعا فيتم مع الجميع مرتبا **الثالثة** ان يرمي الاولى ثلثا وكلا

من الباقيين اربعا فيعيد على الجميع في المبسوط ويتم الاولى ويعيد

على الباقيين في الكتابين **الرابعة** ان يرمي الاولى اربعا والثانية

ثلثا والثالثة اربعا فيتم الاولى ويعيد الثانية والثالثة على

اختيار المبسوط والثالثة خاصة على اختيار الكتابين وقال ابن

ادريس يبني على الثلث **الخامسة** ان يرمي الثالثة ناقصة فيكملها

مطلقا ويستانف عند علي بن بابويه **السادسة** ان يرمي كلا من الاولى

والثانية اربعا والثالثة ثلثا فيتم الاوليين قطعا والثالثة على الاصح

فروع الاول لو نسي اربع حصيات من جمرة جهل عينها اعاد على
الثلث مرتبا مع احتماله اتمام الاولى واستيناف ما بعدها الثاني
لو نسي ثلثا من جمرة جهل تعيينها رمى كل واحدة ثلثا والترتيب الثالث
لو نسي اكثر من حصيات ولا يعلم انها من جمرة او اكثر فان كان دون
الاربع رمى العدد على كل جمرة مع الترتيب وان كان اربعا
فصاعدا احتمل رميه على الاولى واستيناف ما بعدها واستيناف
الجميع مرتبا ونية القارن والمفرد اصوم لحج القران او
الافراد حج الاسلام لوجوبه قربة الى الله وكذا السياقة في باقي نياته
وافعاله افعال المتمتع الا الهدي فلا يجب عليه نعم يجب ذبح المسوق
خاصة او نحره يوم النحر ان كان في احرام الحج وبمكة ان كان في
احرام العمرة ونيته اذبح او انحر هذا الهدي لوجوبه علي بالسياق
في احرام الحج القران حج الاسلام لوجوبه قربة الى الله وللمعتمر اذبح
هذا الهدي لوجوبه علي بالسياق في احرام عمرة الاسلام لوجوبه قربة الى الله

ونية المفرد احرام عمرة الافراد عمرة الاسلام لوجوبه قربة الى الله
وكذا باقي افعالها وشرايط وجوبها شرايط الحج وفي وجوبها
الفور للتحلل بها فيعدل اليها بنيته فيقول اعدل من الحج
الى العمرة المفردة للتحلل بها لوجوبه قربة الى الله ثم ينوي بباقي
افعالها كذلك فيقول في الطواف اطوف طواف العمرة المفردة
عمرة التحلل لوجوبه قربة الى الله وكذا باقي الافعال وقد يتصور العدول ل
من عمرة التمتع الى حج الافراد لضيق الوقت عن فعلها فيقول
اعدل من عمرة التمتع الى حج الافراد حج الاسلام على حاله والنيابة في
النايب معلوم مما تقدم ونية الحج المندوب احرم بحج
الافراد والعمرة المفردة والبي التلبيات الاربع لاعقد بها الاحرام
المذكور لندب ذلك كله قربة الى الله لبيك اللهم لبيك الى آخره
ثم ينوي الوجوب بباقي الافعال فيقول اطوف للعمرة المفردة
لوجوبه قربة الى الله واقف بعرفة لحج الافراد لوجوبه قربة الى الله

ويجب المتعة احرام بعمرة التمتع والى التلبيات الاربع لا يعقد بها الاحرام
لندبها قربة الى الله وينوى الوجوب بالباقي فاذا اقتصر منها وجب عليه الاحرام
بالحج فيقول احرم بحج التمتع لوجوبه قربة الى الله وقد بينوا في كتابنا هذا بعلم
منه بينج النذر والعهد واليمين تتمة يستحب العود الى مكة لوداع
البيت ودخوله والصلوة في زواياه والتطوع بثلثمائة وستين طوافا او لو لم
يتمكن جعل العدة اشواطا فيكون احدا وخمسين والاخير عشرة وينبغي ان يطوف
بالبيت سبعة اشواط او عشرة اشواط لندبه قربة الى الله ثم يصلي ركعتي
الطواف لندبهما قربة الى الله ويجوز افراد النذر وعن كعبة ووجه من
مشغول الذمة بالقضاء ويحمل المنع والصدقة بتمر يشتريه بدرهم وينبغي
ان يتصدق بهذا التمر احتياطا قربة الى الله خاتمة يستحب وردا طيبه
لزيارة النبي ص ويجبر الامام الحاج على ذلك لو تركوه فان كانت اول زيارة
له عليه السلام نوى بها الوجوب احتياطا فيقول ازور النبي
عليه السلام لوجوبها قربة الى الله ثم يصلي ركعتي الزيارة وقد تقدمت

وينوى الاستحباب فيما بعدها فيقول ازور النبي ص لندبها قربة الى الله
ويجزيه ان يقول السلام عليك يا رسول الله وبركاته وزيارة فاطمة
ورحمة الله ح
عليها السلام بالروضة وبينها او بالبقيع وينوى بالاولى الوجوب و
بما بعدها الندب وكذا الائمة عليهم السلام فيقول ازور فاطمة عليها
السلام لوجوبها قربة الى الله ويجزيه عليك يا بنت رسول الله ورحمة
وبركاته ثم يصلي الركعتين وزيارة الائمة عليهم السلام بالبقيع وينبغي
ازور الائمة عليهم السلام لوجوبها قربة الى الله ويجزيه ان يقول السلام
ولندبها ح
عليكم يا ساداتي وموالي ورحمة الله وبركاته ثم يصلي ثمان ركعات
لكل امام ركعتين او يزور كل امام على حدة وكذا السياقة في باقي الزيارة
الائمة عليهم السلام وينوى بالركعتين الاستحباب مطلقا ويدعوا
بعدها بما تقدم ويستحب القصد الى زيارة علي عليه السلام استحبابا
با
موكدا في يوم الغدير ومبعث النبي ومولده وزيارة الحسين ع في اول
يوم من رجب ونصفه وليلة نصف شعبان ويوم الفطر وعرفة و

عاشوراء وعند انقباع النهار من عشرين صفر والمشهور وقت ونوقت هذا البيعة للحسين عم وروى مضافا الى ذلك الاضحى وليالى الفطر و عرفة والنحر وثلث وعشرين من رمضان وكل شهر وليلة كل جمعة **وزيادة** الرضاع فى رجب ولو عين الميقات فى النذر تعين فيكفر مع تحقيق المخالفة ويقضى ولو اطلق نذرها فان نوى الميقاتية وجبت والاجزاء مطلق الزيارة ومن تها العمرة **ونيتها** ازور عليا زيارة يوم الغدير مثلا لندبها قربة الى الله **ونية** قضائها اقضى زيارة البيت مثلا لوجوبها قربة بالنذر قربة الى الله ثم تقول السلام عليك يا حجة الله ورحمة الله وبركاته **الباب الثامن** فى الجهاد وهو واجب على المكلف الذكر الحر السليم من العمى والزمن والمرض ومنع الابوين والفقر الذى لا يجد معه النفقة والسلاح على الكفاية مع دعاء الامام او نائبه عموما او خصوصا لقتال الحربى او الذمى المخل بالشرايط و الباغى وللدفع عن النفس مطلقا ومندب اذا اراد العدو على الوصف

الى مضى بالنذر

وغلب الظن السلامة ومباح على المال وان قل وعلى المؤمنين وماله كالرفقة مع القطاع الطريق وعن الجحود بالنفس والغير اذا ظن السلامة وامن الضرر وترك كلمة الكفر وان تحقق القتل **ويجب** بالنذر واخويه **ونيته** عند ابتداء الشروع فيه وقت التقاء الصفين ستمرا حكمها اجاهد فى سبيل الله لوجوبه بالنذر مثلا قربة الى الله **ويتجب** عند الخروج من المنزل وينوى بها الوجوب ايضا **فيقول** اتوجه للجهاد فى سبيل الله لوجوبه بالنذر قربة الى الله ويجب اعادتها عند الشروع فيه ولو خرج ولم يحصل الموافقة فلا قضاء مع تعيين الوقت وفواتها بغير سببه ولو لم يعين الوقت وفاتت بهدنة او صلح على جزية من غير حرب لم يخرج عن العهدة ولو عينه بعدواة او وقت ولم يخرج فيه مع ظن الفوات وخروج المجاهدون ثم رجعوا من غير موافقة فلا كفارة **الباب التاسع** فى الامر بالمعروف والنهى عن المنكر وهما من اعظم الفرايض واهمها فى نظر الشارع والامر بالواجب

واجبٌ والندب تابع والنهي عن المنكر كلّه واجب اذا انوقعا
بشرط الامن وتجويز التاثير ولهما مراتب فادناها اعتقاد و
جوب المتروك وتحريم المفعول ثم اظهار الكراهية ثم الهجر
والاعراض ثم الايسر من القول فالايسر ثم الضرب باليد والعصا
وينتقل الى مرتبة الا مع عدم تاثير ما دونها ولو افتقر الى
الجراح والقتل وقف على اذن الامام ولو كان حداً او التعزير
جاز للسيد اقامته وكذا الفقيه وعلى الناس اعانته والوجوب
على الكفاية ويتعيّنان اذا لم يقم بهما غيره وبالنذر واخويه فان
اطلقه تضيّق بما ذكر والظن الوفاة فيأثم وتخرج الكفارة
من تركته وان عيّنه بوقت او مكانٍ او انسان كفّر
بالاهمال مع القدرة ظن الوفاة الا مع العجز
ولو ظنّ التكرر دفاته وفي الكفارة اشكال
وينبه الواجب بالاصل امرا بالمعروف او النهي

عن المنكر لوجوبه قربةً الى الله ولو صدر منه الامر والنهي لا بنيّة
الا مع قصد التقرب لم يستحق ثواباً وينبه الندر امرا بالمعروف
والنهي عن المنكر لوجوبه قربة بالنذر ولو اخلّ
بالنية والتعيين لم يخرج عن العهد وينبه
المندوب امرا بالمعروف لندبه قربة الى الله
فهذا آخر ما اردنا ايراده وقصدناه
تعداده في هذه اللمعة مع الله
بها الطالبين انه خيره
موفق ومعين
الحمد لله رب العالمين
ووقع الفراغ من تحصيله
في يوم الثلثاء
صلى الله على سيدنا محمد وآله

کل شیء هالک الا وجهه گوید شنو
غیر حق اندر دو عالم کیست گوید این سخن

شمع چیست ... واجب
واجب الذات کامل مطلق
واجب الذات بارونق
جمع حقیقت چو فرقه باطل
در یقین الیقین نگاه بکن
این جهان با حقیقت تست
شاه راه یقین طریقت تست

بزد تیر بر چشم اسفندیار
جهان تیره شد پیش آن نامدار

بزد تیر بر چشم اسفندیار
جهان تیره شد پیش آن نامدار

بسم الله الرحمن الرحیم

عین درویش عین شین بود — زین اگر مست بیم زین بود

یعنی حجاب رفیق درویش عین بصیرت غیب بود و اگر وجود
زین باقیست خوف حجاب بود چه هر که فانی نشد خوف آنست که باز
بواسطهٔ بشریت در حجاب افتد نعوذ بالله من ذلک

شربت وحدت علی الاطلاق — گر بود با قوام زین بود

وحدت علی الاطلاق در تجلی ذات من حیث هی باشد و مشاهدهٔ وحدتی
که در ضمن تجلیات صفات باشد مقید بمعانی آن صفات بود و اگر مشاهدهٔ
این وحدت علی الاطلاق تمام بود آنگاه این شربت ماده الحیوة با قوام
بود و تمامی مشاهدهٔ این وحدت بدان باشد که عارف از مشاهدهٔ وحدتی
که در ضمن همه صفات باشد محظوظ شده باشد آنگاه این معرفت وحدت زینت
بهره باشد و در همین مشاهده اثنینیت برخیزد و نه زین ماند در میان نه قوام
و در ضمن ایهام تنبیه قوام مفهوم می شود

این لطیفه جمال نماید — تا حجاب وجود بین بود

یعنی لطیفهٔ مشاهدهٔ علی الاطلاق میسر نشود مادام که حجاب وجود در میان باشد و سالک فانی

شرب موسوی اگرچه علیست — در شهود حبیب عین بود

او میگفته که مرا موسی علیه السلام کاسه شربت داد این گویایی من از آن پیدا
شد تنبیه او نموده آمد که اگرچه این شرب بلندست اما در مشاهدهٔ حبیب الله صلی الله
علیه وسلم حجابیست هر که می خواهد که از شرب حبیب با نصیب باشد در فنای خود سعی باید نمود

وادی ایمن قدم خوانید — در عدم نیستی غرض عین بود

موسی علیه الصلوة والسلام چون بوادی ایمن رسید از عینها خلاص یافت
هر که میخواهد که معنی قدم که همچون وادی ایمن است دریابد در نیستی خود سعی باید نمود

اوست باطن تو ظاهر از نشوی — ماه در منزل بطین بود

مادام تو ظاهری او باطن است اگر میخواهی که او ظاهر شود در اخفا و فنای خود
کوشش تا تجلی او یابی همچون ظهور ماه در منزل بطین منزل بطین از میانهٔ همه منازل
تیره‌تر است چون ماه در آن منزل باشد از نور اثر پیدا نباشد

راندن معرفت حجاب آرد		کشف اندر سکوت و حیرت بود

طریقهٔ او این بود که در مجالس سخن گفتی و این معنی را فضیلت می دانست

تنبیه او نموده آمد که این فضیلت متضمن زدیت حجابست

گر ز دانائی و ز گویا ئی		بگذری و صل نقد عین بود

خود نمائی نفس دعوی دار		چون نهان گشت کار هین بود

معنی این دو بیت ظاهر است

گم شدن از وجود عاریتی		مرد این راه را چو دین بود

وجود حقیقی حق تعالی راست هر که میخواهد که بدو واصل شود از وجود

مجازی که نزد او عاریت است و باز از وی خواهد ستاند گم باید شد

که این گم شدن همچو وامیست که بروییت تا این وام باز دهد خلاص

ز خود و کاینات گم بودن		اولین رتبهٔ علیین بود

تنبیه بر آنست که این گم شدن از خود و از همهٔ کاینات اولین مرتبهٔ

کشف ذاتست و علیین تصغیر علیّ است و آن اشارت

وقف

بکشفات و تصغیر تعظیم است

دومین از عیان بیان نتوان		سیومین از عیان بو بن بود

دوم مرتبه از مراتب کشف ذات آنست که مکاشف هیچ عبارتی

نیابد که وافی باشد ببیان آن کشف سیوم مرتبه آنست که از آن

کشف نیز مسلوب گردد و مجذوب شود چنانک از مشاهده

و معرفت نیز هیچ خبری نباشدش

صبر بیخودی قوی کاریست		اینت میزان صدق و مین بود

هر که در محبت ذات حق تعالی صادق بود او نخواهد که باز بوجود خویش

آید و در آن بیخودی صابر بود و این معنی قوی شاق بود فطوبی للسالکین

شش و پنج و چهار و سه بگذار		کان یکی دو رکعتین بود

یعنی که اگر خواهی بدان کشف رسی شش جهت و پنج حس ظاهر و باطن

و چهار ارکان عناصر و سه روح نباتی و حیوانی و انسانی بگذار

و از آنها بگذر که حضرت او منزه است ازین مظاهر و استادن در

مظاهر بسبب آنست که توجه او بدو حیرت هم وصال می خواهد و هم رسیدن بآرزو

در منای منی و مشعر حس — وقفه نفس بین بین بود

یعنی همچنانک منا و مشعر الحرام در میان مکه و عرفاتست ایستادن

سالک در بدست آوردن آرزوها کشف حقیقت است کاینات

وکرامات و وقوف در مدارک حواس خمسه ظاهره و باطنه

از علوم لدنی و مکتسبات همچنان است که نه در کشف حقیقت است

عارفانیست اهل عرفان را — که صعود نفس بو قفتین بود

یعنی همچنان که حاجیان را عارفانیست تا بدانجا نرسند حاجی نمی شوند

همچنین اهل معرفت را عرفانیست که تا بدان مقام نمی رسند عارف

نمی شوند و صعود بدان عرفات بدو وقفه می باشد یک وقفه بقا

از وجود و دوم باضمحلال در شهود

هر که آنرا عیان نمی بیند — حاجی وادی جهین بود

وادی جهین مرادی منبع است که از انجا چند مرحله دیگر است تا بمکه

وازمکه مرحله دیگریست تا بوفات یعنی آنکس که بوفات عرفان و
نشانهٔ آن نرسیده است همچو آن کس است که به ینبع نیز نرسیده است
و دعوی حاجی گری می کند

روی با او نظر ز خود بر دار   تا ازو مر ترا زرین بود

یعنی در توجه بحضرت او نظر از آمال و اغراض خود بر
دار زنا تو را از زوا ز نفاع مکان باشد

راه توحید بر تو بگشادند   بطریق گران چوین بود

یعنی چون مضمون این ابیات کارگر کی راه توحید بر تو گشاده گردد
و روشن شود آن راه بر تو همچون چیزی که قوی سفید بود

حاصل این همه فنای خود است   همچو ناری که در قطبین بود

یعنی حاصل این ابیات بیان نیستی است همچو نیستی پنبهٔ لطیف
که آتش در وا فتد و او را نیست سازد

چون سمندر ثبات عادت کن   که در آتش ترا وطن بود

وله

سمندر طائیست که وطن او در آتش می باشد این معنی تنبیه است
مر واصلانرا تا صبر کنند که بنیاد مراتب کمال در ابتدا وصول و و
صالست و ترقیات در تجلیات ذات لایزال است که بنار الله
سوخت او بنور الله منور شد و چون ببقای حق باقی شد در
مراتب بقای الهی سیر او نامتناهی شد شیخ عطار ازین معنی می دهد

هر که سرگردان این سودا بود
از دو عالم تا ابد یکتا بود

ره بتوحید چون توانی برد [illegible]
نفس او را اندرین ره [illegible]

زنهار در این کوی منفعت نخواهی | چون یار خدا باشی اگر مرد تماشای | پیر ره زن راست طریق بلا بیست
گر پیر مری باشد و گر احمد جامی | شد ست و جگر سوخته جانان تا که بهلول | کس را نبود زهره که رسد که جانی
اهل ان همه تسلیم و همه صابر و جلالت | با باده خشکی باده ای پیر نظام | این که نظام مستی کار بنجام است
من با تو چگویم که نه خامی و نه عامی | وزان زهد احمد و سنت ز نیم | گفتند سنت نقد این همه نامی
از راه جوان یار نبری که در این راه | کس را همه ازان یار گران | مقصود خدا سلام رسانم [illegible]
باقی همه افتاده و [illegible] دارد و امی | تمام رغبان موعظت دوست مراد | گر حق تنها [illegible]

وله

تم النقیه کمال هر کس کی رسید | در وصف حق زهیچ سخن گفت در نشنید | حظ از هوای داشت ز معنی نداشت جان
نقش جهان بدید و لی جان جان ندید | هر نقطه تجلی نوی رسید نیاز | این راه عشق همه مرید ست در مرید
پندار ما حجاب شد اندر طریق یار | عشقش رسید و برده پندار ما درید | گر هست از پندار فعل تو محکم است
این فعل را نیافت کسی در جهان کلید | از فعل نی طرایت [illegible] | روشن شد کسی که درین دوستی رسید
جان از روی تست جهان را چو آفتاب | مسند سزاست اگر شاه [illegible] | [illegible] عالم و [illegible] نهاد
موسی بکوه طور بنور عیان رسید | تو بین وصل یار عیان در عیان رسید | چون فیض فضل یار عیان در عیان
کاندر نماز مهدی اعز زمان رسید | آسوده ام خاطر [illegible] | سری که کاینات [illegible] طالب دید
سر هداست آدم و ابلیس کور دید | هر که سر برید بگنج عیان رسید | چون جذب یار بر دل [illegible] رسید
[illegible] اگر عیان [illegible] رسید | ما نا کاهان بکوی [illegible] سر زدم | [illegible]
بشنید هر که گوش دل دوست [illegible] | [illegible] وصل او که بکون و مکان رسید | همه بر غیبت [illegible] جهان [illegible]
تعینات جهان در میان بیم و امید | ز آسمان بزمین ور ذره تا خورشید | کمال صورت [illegible]
کمال صفت [illegible] | کمال خاک نبات و کمال او حیوان | [illegible] بازدار ایس [illegible]
کمال ان [illegible] بلوغ حضرت حق | [illegible] | نا [illegible] دل [illegible] بر آمد
[illegible] | بازم باده های ناب بر آمد | [illegible]
[illegible] اوزد | خود جمال [illegible] آفتاب بر آمد | [illegible]

هستی تو یک صفا از دو عالم ٭ تا در حرمت دیده و تاب برآمد ٭ عقد گرفته از الوف با جاه

کار جهانی از آن حساب برآمد ٭ عشق تو بر جان ما تو آن نظر کرد ٭ بابک [illegible] از او [illegible]

صورت جمع از این میانه جدا ٭ فتنه بکرد همه لباب برآمد ٭ قائم از دل نشیب دست گران باد

رسم با بار این حجاب برآمد ٭ تا دانا همچو سو حقایق ٭ که هر کو نمی‌دانست لالی

و اگر وصفی باشد تو آن گفت ٭ یک دوستی جان عدد اسرار معنی ٭ نمی از نقطه و معنی آن تنها کن

رفتن کو بر مستان عاشق ٭ در یابد که اندر آن معنی ٭ ز صفوت هم اندرون صبح جبار دل

اگر مستیا در اینجا نوشتن یاد ٭ اگر مستی مکن بحث علائق ٭ به خلعت دین [illegible] نداریم

رفتن خاطر و یار موافق ٭ همچو باید ملال اسرار فائق ٭ که خالق با ندانند غیر خالق

کو بر حدیث اهل دل انکار ٭ بسیار بی صنعت و بسیار گو دین

از نفس دور باش که دل داسته گیر ٭ با عقل و جان گران که مرات روشنی

از ذات با صفات و ذات اعلی نفس ٭ منتقل گشته که حدیث مفنی

ای جان بندگان و ای راحت روان ٭ برکش خیال من که سودمن کمال مستی

من با بیاد دار و فراموش مکن رفقه ٭ تا که خوکردم چه [illegible] و تو در جوش نی

مغرور انگشت می حذر اید گولا ٭ ترک از صدا و عشق گرار و دوار

ای با دوست یک نفس نیست تنها ٭ من تسبیح روز گار نه سا عشق من مستی

و با نیست مقصود در جا که مستی ٭ که رستی بار دارای مجران ترسا ٭ تو در حسنت و جو زنی دور

تو فقه با روان از این جو مستی ٭ ز تفسیر جانان جمع ممین شد ٭ که ما هر نوی ز نی بلند نی سبتی

از آن قسط شد تو به نوع ملا ٭ که به بیت مفصل زدیوان بنگ ٭ ز ای عاشق جان که از لطف و احسان

دل خوش با سر جمع ببینی ٭ ز جام خدا باده بیات ستانی ٭ که این جای نوشی به از صومعه ستی

بر باب در عاج دل رفتار ٭ که وقت کم رشت و بیابانی

اگر در طاعتی گر در گناهی ٭ اگر چون که گران گر رب گاهی ٭ سبک رو او گران از روی کوه

مانند ملک بر دار را نیابی ٭ بغیر از دوست در عالم کسی نیست ٭ که هم او هم است و او دست

بود در کان و در دستان جمله صفت ٭ ای کو ای کو آتش ٭ عشق راه داران حد و حد خواب عالم ٭ اگر مرد دین

زار حسب الن لعوف عام است ٭ جو در رنگ بال مانند و گاهی ٭ جو شیای ز کو ای اهل فیت عالم

نکوی بکشند در باد می ٭ تو ستاره جهانی و منزل ز که رستی ٭ حیران نجات ال نوار نا با سی

کو ملک و ملک وصف کمالات گویند ٭ اسرار کمال تو بنا نشد کامی ٭ ای عشق جه جری و نداخ که هم

گر جای حالی تو و هم عزت و جاه ٭ ای تو متوان بود به هر حال که باشد ٭ هم را به هر جانی و هم و پیسو دراے

گر آینه روشن و صافیت ببینی ٭ در ذات جهان آینه حسن الهی ٭ گر هلاک ابد میطلبی و کردار

کانی با سجده رسم بنای تمنای ٭ قائم تو در دو فره جهان به رمز ٭ کانی ان تنها مسعود و دراز علام

الحرف العلوم و التحفه
توالفات

سوالی دارم ای جان کجایی بگو ای یار دار ملک آشنایی
ز بی عشق جهان سوز جهان ساز کهی شبهای [illegible]
چرا شد ملک مهمان خانۀ عشق چرا شد آشنایی روشنایی
چرا شد روشنایی [illegible] چرا شد دل [illegible]
چو ناکامست [illegible] من [illegible] و نوای بی نوایی
[illegible] که خدا [illegible] چرا باقی [illegible]
ترا در هر لباسی آشنایم [illegible]
الا ای عشق عالم سوز بی غم [illegible]
ز وصلت پادشاهی یافت عالم خداوندا [illegible] از جدایی
بلند ای جان گرامی کجایی [illegible]
همه جان و جهان [illegible] نامۀ عشق تو دیدم سخن ناشنیدیم
دل و جانم فدای تو ز [illegible]
نامۀ عشق و مودت [illegible] همه آثار [illegible] سخن [illegible]
کس [illegible] ندارد [illegible]
[illegible] دل و جان همه عالم [illegible]
[illegible] لطیف [illegible]
همه عالم [illegible] لطیفی [illegible]
تو [illegible]
اگر [illegible] مشکل [illegible] طریق [illegible]
[illegible] مذهب و ملت [illegible]
بجابت [illegible] همه جا [illegible] نامه [illegible]

بسم الله الرحمن الرحیم
شکر و سپاس خداوندی را که بکوشش و کردن الفاظ را
بزیور معانی بر بست و لالۀ امثال عبارات را بازواج
جواهر بهم بیوست و صلوات بی حد و تحیات بی عدد
بر روح روان مطهر و جان منور اکرم بنی آدم
و افصح خلق عالم محمد بن عبد الله بن عبد المطلب
و بر اولاد طیبین او باد اما بعد شریفترین ادبی
و لطیف ترین هنری که جوامع الکلم و هیکل دل و جان را
بکسب تعلم آن موقوف باید داشت علم شعر است
و دانستن دقایق آن چه اثر آن بر روی روز
کار باقی ماند و دست حوادث زمانه از محو آن
قاصر آید و حقیقت شعر سخنی است موزون

اما بعد

وهیچ موزونی بی میزان صورت نبندد پس
هر موزون محتاج است به میزان و میزان
شعر عروض است و بنای آن بر سه چیز است
سبب و وتد و فاصله و سبب بر دو گونه است
سبب خفیف و سبب ثقیل سبب خفیف
یک متحرک باشد و ساکن چون کم سبب
ثقیل دو متحرک باشد چون اَر و وتد بر دو گونه است
وتد مجموع و وتد مفروق وتد مجموع دو متحرک باشد
و ساکن چون عَلَی و وتد مفروق دو متحرک که
میان آن ساکن باشد چون رَاْسِ فاصله هم دو گونه است
فاصلهٔ صغری و فاصلهٔ کبری فاصلهٔ صغری سه متحرک باشد
با ساکن چون جَبَلٍ و فاصلهٔ کبری چهار متحرک و ساکن چون
سَمَکَةٍ و این اجزا جمع کرده اند در یک مصراع و آن بیت

لم ار علی راس جبل سمکة

اَر
عَلَی
رَاْسِ
جَبَلٍ
سَمَکَةٍ

و در شعر بیش از چهار متحرک متوالی نداشته اند و همچنین دو ساکن
را الا در قوافی و هر حرفی که مشدد باشد به دو حرف محسوب است اول ساکن
دوم متحرک و اعتبار آن به لفظ باشد نه بر خط و از این سه ارکان هشت افاعیل
حاصل شود و از ترکیب سببی خفیف و وتدی مجموع دو جزو حاصل شود اگر وتد بر سبب
مقدم داری فعولن آید بر وزن محمود هم و اگر موخر داری فاعلن آید
بر وزن هم محمود این دو جزو را خماسی گویند و از ترکیب دو سبب خفیف و وتدی مجموع
دو جزو حاصل شود اگر وتد بر هر دو سبب مقدم داری مفاعیلن آید بر وزن محمود
هم رو و اگر موخر داری مستفعلن باشد بر وزن رو هم محمود و از ترکیب دو
سبب خفیف و وتدی مفروق یک جزو حاصل شود و آن مفعولات باشد
بر وزن دل شد تازه و از ترکیب وتدی مجموع و فاصلهٔ صغری دو جزو حاصل
و اگر وتد بر فاصله مقدم داری مفاعلتن باشد بر وزن یا حکیم و اگر موخر
داری متفاعلن باشد بر وزن [illegible] حکیم و این شش جزو را سباعی خوانند
و هر جزوی که غیر از این بینی زحاف باشد یا فرع آن و صورت متحرک را اصطلاح
عروضیان [illegible] مثل آنکه در رقوم از اصفر خوانند چون مثال • و ساکن را
الف مثل آنکه در حساب جمل از یکی خوانند ا و سبب خفیف را چنین [illegible]

و سبب ثقیل را چنین نویسند ٥٥ و وتد مفروق را چنین ١٥٥ و مفروق را چنین ٥١٥ و فاصله صغری را چنین ٥٥٥١ و فاصله کبری را چنین ٥٥٥٥١ و این حروف را در اصول عروض مثالی است و در فروع مشتقات از افاعیل مانند مستفعلن جزو بر خانی که از احتیل گویند چنانک در مستفعلن سین و فا را ساقط کنی متعلن بماند مفتعلن بجای آن بنهند مفتعلن و جمع بجد جمع بحت و دو بحر است در پنج دایره نهاده اند بنامهای آن چنانک مصرعها نهاده در قلم آورده شود ان شاء الله تعالی و به القوة و الحول دایره اول و اثرا **مؤتلفه** گویند و آن مشتمل است بر سه بحر هزج و رجز و رمل و دایره دوم را **مختلفه** گویند و آن مشتمل است بر چهار بحر منسرح مکفوف و منسرح اخرب و رجز مطوی و رمل مخبون و دایره سیم را **مشتبه** گویند و آن مشتمل است بر شش بحر منسرح کبیر خفیف صغیر مضارع و مضارع اخرب مقتضب مجتث دایره چهارم را **مجتلبه** گویند و آن مشتمل است بر هفت بحر سریع و قریب اخرب و منسرح خفیف مضارع مسدس مضارع اخرب مسدس دایره پنجم را **متفقه** گویند و آن مشتمل است بر دو بحر متقارب و متدارک اینست شرح بحور دایره که یاد کرده شد بعد ازین صورت هر یکی نهاده آید و آن بحور که

متقارب
فعولن چهار بار
متدارک
فاعلن چهار بار

مشتمل است بر کنار دایره نوشته باید و صورت افاعیل از آن همه که یاد کرده شد بر کنار آن نهاده شود و هر دایره را مصرعی گفته آید و در فیمابین آن دایره یاد کرده شود و آن بحور که از آن منشعب است از هر مصرعی بر آن خواند برخلاف آنکه ابتدا مقدم ... داری و هر یکی ازین علامات در برابر حرفی از آن مصرع کرده اید تا خواننده آن آسان ... رسد ان شاء الله تعالی اشکال دایره اینست

منسرح کبیر
خفیف صغیر
مضارع
مقتضب
مجتث

جون علم دایره معلوم شد اکنون بیان کنیم در کیفیت تقطیع اشعار بدانکه
تقطیع اشعار آنست که بیت را از هم فروکشایند و برابر اسباب و اوتاد و فواصل
ارکان عروض قسمت کنند تا هر جزوی در وزن برابر جزوی شود از اجزاء
افاعیل **مثال** دل امروز نگاری کن که فریادت رسد فردا

تقطیع دل امرو | ز نگاری کن | که فریادت | رسد فردا

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

و در تقطیع اعتبار بر مکتوب نیست بر ملفوظ است چنانکه یاد کرده شود
و این بیت از بحر مجتث باستشهاد آوردم تا شبهت برخیزد **بیت**
نشست بار خدای جهان بخوردن نان • و در خوان سه خوان و دو سه خوان پس خوان چه خوانها
همه نخواست

مصرع اول بیست و نه حرفست و **مصرع دوم** چهل و چهار حرفست و در وزن
متساوی‌اند پس معلوم شد که اعتبار بر ملفوظ است نه بر مکتوب **فصل**
در دایرهٔ رابع بحور علیحده یاد کنیم و مثال آنچه یافت شود از بیت مثمن و مسدس
و مربع آورده شود تا بر مبتدی آسان باشد **مؤتلفه** بدانکه ازین دایره سه بحر بیرون
آید چنانک یاد کرده شد هزج و رجز و رمل **بحر هزج** چهار بار **مفاعیلن**
باشد و از بحر بیت مثمن و مسدس و مربع گفته آید **مثال مثمن**
نگارینا بصحرا شو که بستان حله می‌پوشد • زمین از ارغوان با گل شراب لعل می‌نوشد
مثال مسدس ... و گر گردی روا باشد • دلم غمگین چرا باشد **بحر رجز** چهار بار
مستفعلن باشد و از بحر مثمن و مسدس و مربع گفته آید **مثال مثمن**
ای ساربان منزل مکن جز در دیار یار من • تا یک زمان زاری کنم بر ربع و اطلال و دمن
مثال مسدس دل برگرفتم از همه یکبارگی • جاوید ماندم من درین بیچارگی
مثال مربع المستغاث ای ساربان • چون کار من آمد بجان **بحر رمل**
چهار بار **فاعلاتن** باشد و از بحر مثمن و مسدس و مربع گفته آید **مثال مثمن**
باز در پوشید گیتی تازه و رنگین قباها • عالمی را کرد مشکین بوی زلف آشناها
مثال مسدس ای نگارین روی دلبر زان نقاب • رخ مکن پنهان چو اندر جان ما

وقف

مثال مربع ... امی بیت ... وز غم عشقت ... خار و خسته ...

این دو ... مستعمل است ... بحر منسرح مکشوف ... بحر مطوی و رمل مخبون

بحر منسرح مکشوف چهار بار مفاعیلن آید وازین بحر مثمن و مسدس و مربع گفته اند

مثال مثمن ... [illegible] ... خط ...

زلف ... مثال مسدس ... [illegible]

... مثال مربع ... الا ای ... [illegible]

... دو بار مفاعیلن ... [illegible]

چه مربع گفته اند مثال مثمن ... [illegible]

... [illegible] ...

دل ... [illegible] ... مثال مربع ...

شادوست بود جاکر بحر رجز مطوی ... مستفعلن باشد وازین بحر مثمن و مسدس

و مربع گفته اند مثال مثمن ... [illegible]

... مثال مسدس ... [illegible]

مثال مربع ... [illegible] ... بحر رمل مخبون چهار بار

فاعلاتن باشد وازین بحر مثمن و مسدس و مربع گفته اند مثال مثمن

وقف

کو رسانند ... [illegible] ... هم سوی ... [illegible]

مثال مسدس ... [illegible] ... بحر ... [illegible]

مثال مربع ... [illegible] ...

مشتمل ... [illegible] ... بحر منسرح ... خفیف ... مضارع ... مضارع اخرب ...

... [illegible] ... دو بار ... آید مثال مثمن

... [illegible] ... آید ...

... [illegible] ... مثال ...

... بحر خفیف ... دو بار فاعلاتن مفاعلن آید

این بحر را خفیف ... [illegible] ...

... [illegible] ... مثال ... بحر

مضارع چهار بار مفاعیلن فاعلاتن ... مسدس ... آید

مثال مثمن ... صبا ... [illegible] ... جهان گشت ... [illegible] نگار

مثال مربع ... [illegible] ... بحر مضارع اخرب

دو بار مفعول فاعلاتن آید وازین بحر مثمن و مسدس گفته اند مثال مثمن

ای ... [illegible] ... نظم عالم ... [illegible] ... مقصود نسل آدم

بر بیت مسدس پس این اخرب مکفوف مثاله ای گرده [illegible] خرمن •
تا کی کنی جور و جفا بر من مثاله مربع معشوق سرو بالا • تا خوب کرد بر جا بحر مقتضب
دو بار فاعلاتن مفتعلن آید بیت مستعمل درین بحر مربع است مثاله ترک خوب روی ما
تو چرا زخویشتن منی بحر مجتث دو بار مفاعلن فعلاتن باشد و بر بند [illegible]
و مربع گویند مثاله مثمن چو از روی لطافت برین غریب نبازی • که بس غریب نباشی
زتو غریب نوازی مثاله مربع جفا مکن که نیاید • ز هیچ کس [illegible] نشاید دایره
مختلف این دایره چهارم است و اندرین دایره هفت بحر بیرون آید همه مسدس پس
بحر سریع مفتعلن مفتعلن فاعلات باشد مثاله گرد گل عارض تو خار نیست
خوبتر از بوی تو خار نیست بحر قریب مفاعیل مفاعیل فاعلات باشد مثاله
فغان از آن سر زلفین تابدار • فروخته زیاقوت آبدار بحر اخرب مفعول
مفاعیلن فاعلات باشد مثاله دوش ابر برامد زروی دریا • گریان [illegible]
برگشت بر ما بحر منسرح مفتعلن فاعلات مفتعلن باشد مثاله
عشق بسختی صبر دید مرا • بار بر آتش بجوشید مرا بحر خفیف فعلاتن مفاعلن فعلات
مثاله صنما طاقت فراق ندارم • جز بوصل تو اتفاق ندارم بحر مضارع
مسدس مفاعیلن فاعلاتن مفاعیل باشد مثاله

بنام [illegible] نگار زچمن [illegible] • شکر لفظ [illegible] بحر مضارع اخرب
این بر دو نوع باشد اول مفعول فاعلات مفاعیلن باشد مثاله [illegible]
بیش [illegible] دوم مفعول فاعلات مفعولن باشد مثاله ای عشق
از [illegible] • [illegible] دایره مختلف مستفعلات [illegible] بحر
متقارب چهار بار فعولن باشد و ازین بحر مثمن و مسدس و مربع گفته اید
مثاله مثمن [illegible] و بی
[illegible] مثاله مربع [illegible]
[illegible] مثاله متدارک چهار بار فاعلن باشد و درین بحر مثمن و مسدس و مربع
گفته آید مثاله مثمن [illegible] مثاله مسدس [illegible] من
[illegible] مثاله مربع [illegible] بحور
علم بحور معلوم گشت [illegible] ازاحیف [illegible] آن [illegible] یاد کرده شود
شرح ازاحیف حقیقت ازاحیف اسکان متحرکیست یا نقصان حرفی
یا دو یا سه یا پنج حرف شاید که حرفی اسقاط کنند و باشد که حرفی یا دو حرف بآخر فعلی
در افزایند و هر یکی ازین در موضع خود یاد کرده شود ازاحیف فعولن شش است
قبض قصر حذف ثلم ثرم تبر قبض اسقاط نون باشد قصر اسقاط ساکن سبب [illegible]

ازآخر باسکان ماقبل حذف اسقاط سبب آخر باشد ثلم اسقاط فا باشد
ثرم اجتماع قبض و ثلم باشد چنانکه عول از فعولن بضم لام بجای آن می نهند
بتر اسقاط وتد باشد از احیف فاعلن دو است حذف و قطع حذف اسقاط
الف باشد قطع اسقاط ساکن وتد باشد با اسکان ماقبل از احیف مفاعیلن
سیزده است قبض کف خرم خرب حذف شتر قصر معاقبت تخنیق هتم
جب و زلل بتر قبض اسقاط یا باشد کف اسقاط نون باشد خرم اسقاط میم باشد
خرب اجتماع خرم و کف باشد فاعیل ماند مفعول بجای آن نهند حذف
اسقاط سبب آخر باشد شتر اجتماع خرم و قبض باشد فاعلن ماند قصر اسقاط
ساکن سبب آخر باشد باسکان ماقبل معاقبت عبارت است از آنکه دو حرف یکی
ساقط نشود شاید که هر دو باشد ولاینفک چون یا و نون تخنیق اسقاط میم
باشد در میان اجزا بخلاف خرم که آن نباشد الا در اول جزو هتم اجتماع حذف و قصر
باشد مفاع ماند فعولن بجای آن نهند بسکون لام جب اسقاط هر دو سبب باشد زلل
اجتماع هتم و خرم باشد فاع ماند بسکون عین بتر در زحاف عجم اجتماع جب
فا ماند فع بجای آن نهند از احیف فاعلاتن ده است خبن شکل کف حذف
قصر قطع صلم تشعیث اشباع معاقبت خبن اسقاط الف باشد شکل اجتماع خبن

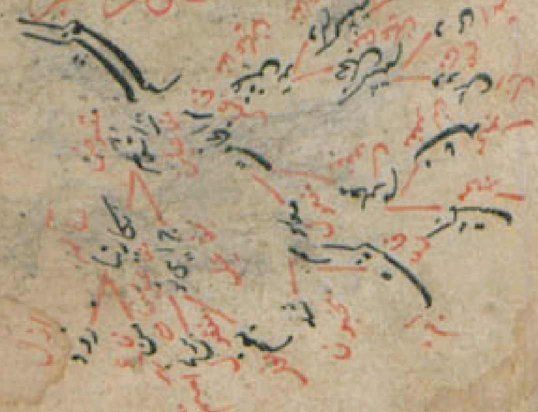
وکف است فعلات ماند بضم تا کف اسقاط نون باشد حذف اسقاط سبب باشد
قصر اسقاط ساکن سبب آخر باشد باسکان ماقبل قطع اسقاط ساکن وتد صلم اجتماع حذف و قطع است
یعنی سقوط آخر با قطع وتد فاعل ماند فعلن بجای آن نهند اشباع الحاق ساکنی است بسبب آخر
با فاعلاتن شود معاقبت در فاعلاتن میان نون و الف باشد از احیف مستفعلن
هشت است خبن طی قطع خبل تخلیع اذالت رفع حذذ خبن اسقاط سین باشد مفاعلن
ماند مفاعلن بجای آن نهند طی اسقاط فا است مستفعلن ماند مفتعلن بجای آن نهند قطع
اسقاط ساکن وتد باشد از آخر باسکان ماقبل مفعولن بجای آن نهند خبل اجتماع خبن و طی
متعلن ماند فعلتن بجای آن نهند تخلیع خبن باشد بعد از قطع مستفعلن ماند فعولن بجای آن
نهند اذالت زیادت کردن ساکنی بر وتد آخر باشد چون مستفعلان رفع اسقاط سبب اول
باشد فاعلاتن بجای آن نهند طی اسقاط ... باشد فاعلات بجای آن نهند از احیف مفعولات
ده است خبن طی خبل وقف کشف صلم نحر قطع رفع جدع خبن اسقاط فا باشد معولات خبل
لام بجای آن نهند طی اسقاط واو باشد فاعلات بجای آن نهند خبل اسقاط فا و واو باشد
فعلات بجای آن نهند وقف ... باشد مفعولان بجای آن نهند صلم اسقاط وتد مفروق باشد
فعلن بجای آن نهند نحر اسقاط دو سبب با وتد باشد لا ماند فع بجای آن نهند جدع اسقاط
هر دو سبب باسکان تا باشد لات ماند فاع بجای آن نهند رفع اسقاط سبب اول باشد

مفعولن بجای آن نهند از آخر شعبه مفاعلتن مشتقات است نقص عقل عطف
عضب عقب قصم عقص جم عضب سکون لام است مفاعیلن بجای آن نهند
نقص سکون طا بود این بنا علت باشد مفاعیلن باشد بضم لام عقل سقوط لام است
مفاعلن بجای آن نهند قطف سقوط تا و نون است با سکون ما قبل فعولن بجای آن نهند
عضب اسقاط میم باشد مفتعلن بجای آن نهند قصم اجتماع عضب و عصب است
فاعیلن باید مفعولن بجای آن نهند عقص اجتماع عضب و نقص است فاعیلن
باید مفعولن قصم لام بجای آن نهند جم اجتماع عضب و عقل است فاعلن بجای آن نهند
از آخر شعبه متفاعلن هشت است اضمار وقص خزل خذ قطع اذاله ترفیل
اضمار سکون تا باشد مستفعلن بجای آن نهند وقص اسقاط تا باشد مفاعلن
خزل سکون تا و اسقاط الف باشد مفتعلن بجای آن نهند حذذ حذف اسقاط
تا باشد فعلن بجای آن نهند قطع سکون حاکن وتد با سکون ما قبل باشد فعلاتن
بجای آن نهند اذاله در متفاعلن متفاعلان باشد ترفیل زیادت سببی باشد
بر آخر وتد متفاعلاتن بجای آن نهند اینست جمله زحافات که در میان شعرا
متداولست و چند دیگر از مشتقات بحر منسرح و سریع بحر جدید و غیره بگفته اند
و سبب نهادن آن وزن این بود حکایت آورده اند که روزی برسبیل تماشا

شاعری از خانه بیرون آمد در عرصه و بعضی از کودکان ایستاده بودند و کودکان
می خواندند جنانچه عادت ایشان است و تماشای آن کودکان می کرد و در میان ایشان کودکی
بخت با جمال بغایت که در غایت الحسن و کمال ملاحت ایستاده و نوبه باد دیگر کودکان کودکان
می ریخت و آن بازی می کرد شاعر جب عشق در کار آن تن و سکنات آن کودک بازمانده و بود
در حسن محاورت آن کودک متحیر شده کودکی یکبار گرد کان بیکبار انداخت از آن میان
یکی بجهید و باز بنشست و آنگونه بیاز می آمد جنانچه قاعده گردکان باشد در بازی کودکان
از سر نشاط گفت غلطان غلطان همی رود تا بن گو شاعر در آن سخن متحیر ماند
گفت الحق لطیف ترکیبی این سخن جیزیست خود در آن اندیشه کرد و با قوت عروض
موازنه کرد بحر هزج لایق آمد و از آن جمله مطبوعات بحر مستخرج بیرون آورد و از
پس که سبک وزن است و از طبع خاصان خوشتر بحرین لطیف طبع بیرون آمده است
جمله اهل سخن و صاحب طبعان میل بر آن کردند و اهل دانش ما بحر نامش این وزن
را دو بیتی خوانند جون مستوب گویند دیگر باید دانست که ابتدا مصاریع دو بیتی
یا مفعول باشد که از اخرب گویند یا مفعولن که از اخرم گویند جون جزو صدر مفعول بود
جزو دوم مفاعیل سالم آید و یا مفاعلن مقبوض یا مفاعیل مکفوف و اگر جزو صدر
مفعولن بود جزو دوم مفعولن آید یا فاعلن که از اشتر گویند جون جزو دوم مفاعیلن

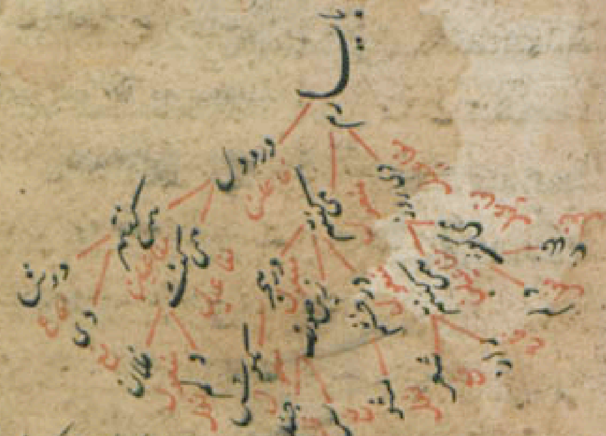
یا مفعول بود، جزو سیم مفعول یا مفعولن باید و چون جزو دوم مفاعل مفاعلن
یا مفاعیل یا فاعل یا مفعولن بود جزو سیم مفاعیل یا مفاعیلن بود و قافیت مفاعیلن
و مفعولن فع آید که آنرا ابتر گویند یا فاع که آنرا ازل گویند و قافیت مفاعیلن
و مفعول فعول آید که آنرا هتم گویند یا فعل که آنرا مجبوب گویند بر از احیفی که
خاص برین وزن تعلق دارد چهارست هتم و زلل و جب و بتر و برین ده صد
و چهار قافیت دو بیتی بیست و چهار نوع گشته است دوازده بر صدر اخرب دوازده
بر صدر اخرم و استادان این صنعت این بیست و چهار نوع بر صورت دو شجره نهاده
بران باز نموده و بر هر شاخی از ان درخت مصراعی گفته اند و از احیف هر یکی باز نموده
تا بفهم مبتدی نزدیک شود و کمیت و کیفیت و انشعاب اجزای آن زود تر واقف
شوند انشاء الله تعالی و تقدس این است شجره

صورت شجرهٔ اخرب

این شجرهٔ اخرب است دوازده بحر دو بیتی چنانکه یاد کرده شد ازین شجره بیرون آید
بعد ازین شجرهٔ اخرم آید این است شجره

صورت شجرهٔ اخرم

همچنین دوازده نوع ازین شجره بیرون آید و بر هر شاخی مصرعی شعر نوشته است اگر بشرح آن
مشغول شوم این مختصر مطول گردد و بملالت انجامد چون شخص صاحب طبع باشد این قدر کفایت
نیکوترین وزن دوازده که یاد کردیم مفعول مفاعیلن مفاعیل فعل است

نظم

در عمر شبی کر بوصال تو رسم

تقطیع: در عمر / شبی کر ب / وصالت / رسم
مفعول / مفاعیل / مفاعیلن / فعل

و این از شجرهٔ اخرب است و از شجرهٔ اخرم نیز وزنی هست که مقطع نزد دیگر ... و ترنم
بهتر که یاد کردیم هم بران وزنست و آن وزن اینست مفعولن فاعلن مفاعیلن فعل

مثاله یا بکشی یا بسوزی مرا تقطیع مفعولن فاعلن مفاعیلن فعل
باقی برین قیاس باید کرد و چند وزن دیگر هست در ازاحیف شعر که از دانستن آن
چاره نیست و در کتب معروف که نبشته اند گفته اند چون بیت مسدس محذوف
از بحر منسرح که ویس و رامین و خسرو و شیرین بران گفته اند مثال اول برو از خانه دل
چو کنی بدوری که ما بر دل نهادیم آب صبوری مثال دوم جگر و تاب و دل در هیچ
گر آتش زدی و تقش بکشودست وزنی دیگر هست از مستعملات بحر هزج که از ابیات
مسدس اخرب مقبوض محذوف خوانند قصه مجنون و لیلی بران وزن گفته اند مثاله
با دل که تو خبر ندارد بر خاطر تو گذر ندارد یک وزن دیگر از بحر متقارب که از ا
بیت مثمن محذوف گویند و شاهنامه بران وزن گفته اند مثالش بنام خداوند جان و خرد
کزین برتر اندیشه برنگذرد وزن دیگر از بحر خفیف که از اصلم گویند سنایی حدیقه
بران وزن گفته است مثالش ای دل عقل پرور برون آرای وی خرد بخش
وزن دیگر هست از بحر مضارع که از ابیات مثمن اخرب مکفوف محذوف گویند و ظهیر فاریابی
را در آن قصیده تاست مثاله گفتا از آن لب شیرین نه در خورست خوش کن
عبارتی که خط سبز در خورست وزنی دیگر از بحر رجز که از ابیات مرفوع گویند
و در میان شعرا مشهور است مثالش دست بجان نمی رسد تا بتو برفشانمش

بر که توان نهاد دل گر نتوان ستانمش وزنی دیگر هست از بحر منسرح که از ابیات
مثمن بحور گویند مثالش حمد و ثنا خالق زمین و زمان را صانع بی آلت زمین و آسمان را
و از این جنس بحور بسیار است و اوزان احاطه نیست این قدر مثال تمام باشد بل چون
بحور سوالم و ازاحیف آن معلوم باشد بران قیاس باید کرد وزن از اوزان شعر
ازین قید تا بیرون نخواهد بود والله اعلم بالصواب شرح قافیه
بیان کنیم از علوم قوافی حقیقت و کیفیت و حدود و حروف آن بر وجه اختصار
بدانکه قافیه بعض از حروف کلمات که در آخر همه ابیات مکرر آن لازم باشد و حد
قافیت از آخرین حرف بیت است تا اول ساکن که پیش از آن باشد چنانکه سر حی
چشم مستت قافیت از نونست تا حرکت میم و میم داخل قافیت نیست و شاید
بود که حرف قافیت ازین زیادت باشد و هیچ حرف داخل قافیت باشد و در شعر
پارسی نه حرف است و هر یکی را از آن نامی جداگانه یاد کرده شود نام قوافی پنجست
متکاوس متراکب متدارک متواتر مترادف متکاوس قافیه باشد که در آن چهار
متحرک باشد میان دو ساکن چنانکه ای کاج که داغم دل بخود دی چهار حرکت میان
دو ساکن است و ازین فاصله گذشت متراکب قافیه باشد که در آن سه متحرک میان
دو ساکن باشد چنانکه در عشق تو همه من دهقان در سم میم و را ساکن است

ورمیان آن هر دو متحرک **متدارک** قافیه است که دران دو متحرک باشند میان دو ساکن
چنانکه بنام خداوند جان و خرد واول رفا ساکن میان هر دو متحرک است **متواتر**
قافیه باشد که یک متحرک باشد میان دو ساکن چنانکه نگارینا جرا با من نسازی
یلو الف ساکن است و زا متحرک **مترادف** قافیه است در آخر دو ساکن چنانکه
ای یار تو چو بهار **فصل** دربیان نکت حروف قافیه بدانکه حروف قافیه نه است
روی ردف تأسیس دخیل وصل خروج قید مزید نایره
روی حرفیست لازم از اصل کلمه که بنا قصیده بران باشد چنانکه زهی بفالک
دوران چرخ را منظور یا از وصل کلمه است و بنای شعر بر انست و روی از رواکرفته اند
و رواراستن باشد که بدان بار برشتر نبندند پس چون بنا جمله ابیات برین حرفست همچنان
که گوئی اجزای بیت بروی بسته اند **ردف** هر الف و واو و یا که ماقبل روی باشد
آنرا ردف خوانند واین را قافیه مردف خوانند بسکون چنانکه الف عماد و واو
عمود و یا عمید و مردف بر دو گونه است مردف بردف مفرد و مردف بردف
مرکب مردف مفرد آنست که ماقبل روی الف و واو و یا باشد مردف مرکب
آنست که میان روی و ردف حرفی دیگر ساکن باشد وآنرا دران موضع ردف زاید گویند
و ردف زاید شش حرفست **خا** چون باخت و تاخت **سین** چون ماست و راست

شین چون داشت و کاشت **فا** چون یافت و تافت **نون** چون چند و بند
را چون آرد و کارد و التزام ردف زاید چون ردف اصل لازم باشد و باید دانست
که ماقبل ردف در پارسی در سه حالت است مطلقه و ملینه مشبعه **واو** چون ضمه
خورد و سور و ملینه چون زور و مور و مشبعه **یا** شیر و سیر و ملینه چون دیر و پیر و مشبعه
یای با ملینه نشاید آمیخت **اما واوی** بعضی جمع آن روا داشته اند **تأسیس**
هرکه تواند که فربه شود چیزه جرا باشد دیو ستور بیت چنان [illegible] شود
چو تیغ بود اندر شود چون ماقبل روی حرفی ساکن صحیح باشد آنرا حرف قید خوانند و
حرف قید ده است **با** چون ابر و کبر **فا** چون تخت و بخت **را** چون درد و سرد **زا**
چون دزد و مزد **سین** چون دست و مست **شین** چون دشت و رشت **غین** چون
نغز و مغز **فا** چون رفت و گفت **نون** چون خنده و بنده **ها** چون مهر و چهر اگر بنای
قافیت بر کلمات تازی نهند وهیچ چون اوس و قوس و قیس و کیس یا واو
حرف قید باشد وهیچ حال نشاید که حرف ردف با حرف قید بیاید چنانک
شاعر گفته است **بیت** هر روز نیزه تا کام [illegible] ساغر که آن طوس بود چون نظام الملک
و فردوسی بود واو مفتوح ماقبل قید باشد و مضموم ماقبل [illegible] و التزام حرف
قید گویند که در موضع خود متمکن باشد و متبدل نشود [illegible] قافیت چون

در بیت

و چون شاعر بتبدیل حرف قید مضطر شود قرب مخرج رعایت باید کرد چنانک شاعر
گفته است چه گفت آن خداوند تنزیل وحی خداوند امر و خداوند نهی قرب مخرج
حا و ها نگاه داشته است مردف بردیف و آنرا مردف گویند بتشدید دال و ردیف
کلمه باشد یا بیشتر مستقل منفصل از قافیت بر وجهی که شعر در وزن و معنی بدان
محتاج بود چنانک رخ تو روشن قمر بنگیت لب تو قیمت شکر بشکست تاسیس
الفی باشد پیش از روی بحرفی چنانک الف کواکب و منازل و آنرا تاسیس از آن جهت
خوانند که اساس قافیت از این موضع است و هر حرف که با آن ای آن حرف باشند در قافیت
هیچ مدخل ندارد دخیل آن حرفیست که میان روی و تاسیس در آمده است و آنرا
دخیل خوانند زیرا که رعایت جمله حروف قافیت لازم باشد و رعایت دخیل به تجنیس
خویش لازم نیست و شاید که بحرف دیگر بدل شود چنانک منازل و اصل دخیل یکی
زا است و یکی حا و رعایت تاسیس در قوافی مرسل نیز لازم باشد اما در اشعار پارسی
بعضی شعرا لازم ندارند چنانک انوری گفته است بود در بسیط حلمش خاک عاجز
بود در جنب حزمش باد قاصر انوریرا عدلش مربی رموز غیب را علمش مفسر
حرف وصل هر حرف که بروی متحرک پیوندد حرف وصل بود و آن الف است و دال
و کاف و تا و حروف اضافت و حرف جمع و حرف مصدر و حرف تصغیر و حرف رابطه الف

وصل چنانک زان پیشتر کز جور تو دل بندا گویم بسی در از خداوندا دال وصل
من خاک جهان بادم کان زلف تو بخبایند در آتش از آن آبی کاندام ترا آمد
کاف وصل دل بغم تسلیم کردم من شدم غمخوارکی تای وصل ای بعشق تو دلم پیوسته
یای وصل جانا چه بودی ار ز تو کام برآمدی حرف اضافت ای روشن روز زنات
دولت شین غایب بازیاب از دهان تنگش میم متکلم ای ز غم تو گسسته زبانم
واز حرف جمع ها ای از بنفشه ساخته بر گل نقابها الف و نون جمع ای گذشته وصل تو بر سر یاران
واز حرف مصدر تا کی دل خسته را بغم فرسودن و شین چنانک چون نیست بوصل تو
مرا آسایش واز حرف تصغیر کاف سیب زنخدانکی سیمین بدنکی و جیم چنانک
وی در فکنده بود شیرین بر چه واز حرف رابطه دستان کرد دوستی دشمنی
جان شیرین و جهان روشنی و سین غایب جبیده دم که رفت یار ماست
نبیند راه و رسم کرامست و نون جمع چنانک ترکان ختن کجیند و غ قند همه
و یای جمع چنانک صنما تا بکنف عشوه و عشق تو دریم از بد رنگی جهان همچو جهان بجریم
و چون حرف رابطه از روی منفصل باشد و با الف قطع کلمه مفرد بشود ردیف باشد
چنانک تا با غم عشقت آشنایم از راحت جان و دل جدا ایم الف ردیف است دایم
ردیف و هر حرف که بعد از وصل آید خروج باشد و هر حرف که بعد از خروج آید آنرا

مزید گویند پس هر حرف که بعد ازان اندر مزید بود بر حرف قافیت چنانک
دل بر تو نهادستم ربا خوج و میم مزید و حرفی که بعد از مزید آید آنرا نایره خوانند از نوایر
بمعنی رمیدگی و چون از حروف خروج که اقصی غایت قافیتست بود و ته دور رمی افتد
آنرا نایره خوانند و باشد که حرف نایره مکرر شود چنانک گرد دل بخاک دامنش اکنده پس
زعشق آن نگارین بر کنده بیش دال رویست و نون وصل و یا خروج و سین مزید
و تا و یا و شین هر سه نایره و این از نوادرست **فصل** چند حرف دیگرست که ملفوظ
و مکتوب نیست و آن در تقطیع نگه باید داشت تا اشتباه نیفتد و آنچه ملفوظ است
و مکتوب نیست بنونات و تشدیدات و مدات که جلد را بحرفی انگارند و الف رحمن
و اله و سلیمن و اسحق و همزه و جود رس و آنچ بدین ماند بحرفی محسوب باشد و آنچه
مکتوب نیست چهار حرفست و ه ن ث واو غیر ملفوظ بر نوع است واو
عطف واو بیان ضمه و اشمام ضمه واو عطف چنانک شاعر گوید بیت
دل دار و دل نیکو بود دشمن دوست   المنة لله که دادم همه اوست
این واوات واو در لفظ بیارند و فتحه آنرا بضمه بدل کنند و یا ماقبل آن ضمه مگر جایی که
بتحقیق آنجا ناچار باشد چنانک رفتی و اگر بازنیایی چه کنم در تقطیع آن برین جمله
مهجور الاستعمالست بنزدیک متاخران واو بیان ضمه چون واو تو رو دو که در هیچ لغت

درو ملفوظ نیست چنانک مرا تو مردمی چشمی مفاعلن فعلاتن و ضرورت وزن
را وقف بآخر کلمه بحرفی ساکن محسوب دارند چنانک همه سرها بر آستانه تو
فاعلاتن مفاعلن فعلن واو تو درین وزن بجای نون فعلن باشد و همچنین واو
بو و همچو اگر چه مکتوبست چون غیر ملفوظست در تقطیع نیاید و واو اشمام ضمه
چون واو خوارزم و خواسته و خواجه و خواب و خوان و مانند آن که گویی حرکت
ماقبل این واوات فتحه بوده است و بسبب آن واوات ضمات بوده داده اند
و چون ملفوظ نیست از تقطیع ساقط بود ها غیر ملفوظ چون خنده و گریه و نامه
و جامه و مانند آن که حکم همانست که در واوات گفتیم یا آت غیر ملفوظ چون فی
و کی چه حکم آن همانست که گفتیم نون غیر ملفوظ چون ماقبل نون ساکن باشد در شعر
بتحقیق آن احتیاج نباشد و در تقطیع نیاید چنانک چون نگارین روی او در خمرست
یا غیر ملفوظ هر تا که ماقبل آن ساکن باشد چون مست و دوست و ساخت و باخت
اما اگر در میان شعر افتد هرآینه بحرفی متحرک محسوب باشد چنانک ای بهرت دست بردم
فاعلاتن فاعلاتن تا درین وزن بجای عین فاعلاتن افتد و تا ساکن که پیش از آن دو ساکن دیگر
باشد اگر در میان بیت افتد و در لفظ نتوان آورد البته با ماقبل خود بیرون تقدیر حرکت
باشد بدو حرف متحرک محسوب افتد چنانک یافت دل ما تو مهر مستفعلن فاعلاتن که فا و تا

[illegible] طالع

منور

نور خانه [illegible] وجاه [illegible] میرود و خانه

چون آفتاب برج میزان رود کار او بالا گیرد و خانه فرزندان

میانه بود فرزندان این طالع را [illegible] چشم زخم رسید و

[illegible] از گرمی و خشکی [illegible] دارد [illegible] سعد

خانه منزلت او میزان بود مخاطرها بود و

[illegible] بود و چون از این بگذرد [illegible]

خانه [illegible] او [illegible] اول بود و خانه عمل او

[illegible] بزرگان [illegible] موافق باشند و تجارت کردن

کار او نیکو بود خانه [illegible] او [illegible] بود و از دوستان

سعادت بود و خانه دشمنان او [illegible] است

[illegible] باشند و خداوند این طالع [illegible]

وقت

بسم الله الرحمن الرحيم حسبي الله لديني وحسبي الله
لدنياي وحسبي الله لآخرتي وحسبي الله ما اهمني
وحسبي الله لمن بغى علي وحسبي الله عند الموت
وحسبي الله عند المسائلة في القبر وحسبي الله
عند الميزان وحسبي الله عند الصراط وحسبي
الله لا اله الا هو عليه توكلت وهو رب العرش
العظيم وصل الله على نبينا محمد وآله اجمعين

[illegible]

کنند واین بدان ماند والله اعلم چون ساعت بزهره رسد
نیکست تزویج وطلسم حاسدان ودیدار ملوک وسلاطین
واسباب کدخدایی ونشاط وفرح وحجامت وداروخوردن
وعمارت باغ وبوستان وجامه بریدن وپوشیدن مهر
فرزندی که درین ساعت ازمادر بزاید همیشه خوشدل بود
وشاید کودک بکتاب دادن وابتدای کارها وتعلیم
واین بدان ماند والله اعلم چون ساعت بعطارد رسد
نیکست پیغام فرستادن وکودک بکتاب دادن وابتدای
کارها وتعلیم ودیدار علما واهل قلم وشروع کردن
درکارهای با دیگ وطلسم حاسدان ومهر فرزندی که درین سا
عت ازمادر بزاید عالم وزیرک بود وشاید فصد کردن
وحجامت کردن والتجرب وداروخوردن وکارهای نها
نی واین بدان ماند والله اعلم چون ساعت بقمر رسد نیکست پیغام
فرستادن وکودک بکتاب دادن وابتدای کارهای بزرگ
وتعلیم کردن ودیدار اهل قلم وابتدا کردن در
کارهای با دیگ وطلسم حاسدان والتجرب وهر

باب در دانستن حال نوروز جعفر بن محمد
الصادق ع گفت که اگر نوروز بروز یکشنبه درآید
خداوند سال آفتاب بود پادشاهان وبزرگان را
نیک بود وهمه نعمتها فراخ بود ونرخها ارزان بود
ودرین سال آشفتگی وفتنه کم بود وسباع بسیار
بود وپنبه وپالیز نیک بود وبادها وتاریکی درهوا
بود وجو وگندم کوهی نیک بود ومسودم را
ازمستی کم روزی بود وحال شریفان به بود
ودرین سال تابستان گرم بود وزمستان سرما میانه
بود وهرکجا ستاره آفتاب بود نیک بود والله اعلم

اگر نوروز بروز دوشنبه درآید

خداوند سال قمر بود ملوکان را نیک بود وکار ایشان قوی
بود وعامه را میانه بود وکشت نیک بود وپالیزبان
وکارورزان وکسانی که سروکار ایشان باب باشد
نیک بود وفتنه وحرب کم بود وابها فراخ بود وسیلها
بسیار بود گندم وجو نیک بود پنبه میانه بود وکنجد
بنر

فرزندی که درین ساعت از مادر بزاید دانا و زیرک بود
و نشاید فصد و حجامت کردن و دارو خوردن اما
شاید کارهای نهانی و بعاسیدان کوشیدن و تزویج کردن
و لیکن بدان ماند والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب
اگر خواهی بدانی که ماه در کدام برج است بدان
که از ماه عربی چند روز گذشته است و همچندان دیگر
بدان زیادت کن و پنج دیگر بدان بیفزای و ببین
که مجمع آن چند پنج است و اگر در میان حساب از پنج
نقصان باشد آن از پنج تمام کند آنکه ببیند
که آفتاب در کدام برج است و از آنجا بعد هر پنجی
یک برج حساب کند آنجا که بنهایت رسد قمر در آن
برج باشد والله اعلم ماه در برج حمل باشد
هر کهی کاید بتایید خدای لم یزل
چون مه در خانهٔ مریخ یعنی در حمل
نیک باشد هم سفر هم دیدن روی امیر
جامه پوشیدن حریر صید افکندن به تیر
کرده

کرچه شاید ابتدای کار و خون برداشتن
بد بود بنیاد کردن خاصه چیزی کاشتن

در ثور

ماه چون در ثور باشد عقد شرکت با نکوست
تخم افکندن بباغ نامه بنوشتن بدوست
خوب تحفه بیدا خانق نان عطر آمیختن
از جدل بگریختن در خدمتی آویختن
کرچه شاید شرکت و بیع سمن در یاه چین
فصد کردن بد بود کرماوه رفتن همچنین

در جوزا

چون شود در جوزا انور جرم ماهتاب
پیچ ترکان خطایی وه که چون باشد صواب
هم توان خواندن کتاب و هم توان خواندن دبیر
هم توان نامه نوشتن هم توان انداختن تیر
جامه پوشیدن روا باشد سفر کردن سزاست
لیک ناخن چیدن فصد حجامت را خطاست

و بعد

در سرطان

ماه چون در برج خویش آید نکو باشد نکو
جامه پوشیدن روا باشد سفر کردن درو

داروی مسهل درو خوردن عجب در خور بود
نامه بنوشتن چه گویم از همه بهتر بود

سر زدن کر ماه رفتن موی بگشادن ولیک
فصد تزویج بنا و نهادن نیست نیک

در اسد

ماه اهو شیر چون جرم افکند در برج شیر
نیک باشد عهد بستن شغل بگرفتن دلیر

فصد کار استی حاجت ز شاهان خواستن
وز برای تاج داران روی تخت آراستن

بیع ترکان خطایی اندرو عین رضاست
لیک نو پوشیدن جامه سفر کردن خطاست

در سنبله

چون مه از برج اسد آید بسوی سنبله

و بعد

که نداند شناخت درو و سرای · هیچکس علم غیب جز که خدای
باوراز ما دروه بر معه · نیز را سلیت او بیک

تم الکتاب بعون الملک الوهاب ... و عشرین شهر رمضان المعظم ۱۲۴۲ هجری

اختیارات خواجه نصیر الدین طوسی فی هذا المعنی المجمل

ماه کی کم ابد بتابید خدای لم یزل · جرم مه در خانه مریخ یعنی در حمل
نیک باشد علم سفر هم دیدن روی امیر · جامه پوشیدن حریر و صید افکندن بتیر
کر بنا کردن ابتدای خوف زدن بجاشتن · بد بود بنیاد کردن خانه چیزی کاشتن

الثور

ماه چون در ثور آید عقد کردن را نکوست · تخم افکندن بباغ و نامه بنوشتن نکوست
خوب تر دیدار شاهان و عطا بخشیدن · از جدل بگریختن در فرمی او چیست
کرچه شاید نو بریدن سوی من رویا حبیب · فصد کردن بد بود کر ماه و رفتن همچنین

الجوزا

جون فتد در برج جوزا نور جرم ماهتاب · بیع ترکان خطایی و که جعل باید صواب

اجه بیلمز ابتدای کاره حمزه حاکم

هم توان نامه نوشت و هم توان انداخت تیر   هم توان خواندن کتاب و هم توان فرمان دبیر
جامه پوشیدن سزا او و نیز سفر کردن رواست   لیک ناخن چیدن و قصد و حجامت از خطاست

السرطان

ماه چون در برج خود اید نکو باشد نکو   جامه پوشیدن سفر کردن و شاید در و
داروی مسهل در وخوردن نبید در خور بود   نامه بنوشتن چگویم که همه بهتر بود
هم سفر کردن در ماه و رفتن سوی بستان و لیک   قصد و تزویج و بنای نو نهادن نیست نیک

الاسد

ماه اندر سیر چون جرم افکند در برج شیر   نیک باشد عقد بستن شغل کردن دفتر و لیه
قصد کار اتش و حاجت ز شاهان خواستن   وز برای تاج داران روی تخت آراستن
هیچ نیکان خطایی اندرو غیر رضاست   لیک نو پوشیدن و عزم سفر کردن خطاست

السنبله

مه چو از برج اسد آید بسوی سنبله   در ره هامون همی شاید شدن با قافله
نو بریدن شاید و شاید لذیذ هر دو کار   خاص را تعلیم علم و عاریا ز اکبر و کار

خوش

ور بتسدیس شان فتاد نظر   هر چه خواهی بکن که نیست خطر
عرضه کردن بشاه حاجت‌های   طلب مال و ابتدای جای
باز تزویج و حسابات را   نیز نیکو بود عمارت را
لیک از آغاز کارهای دگر   اندرین وقت بد شناس حذر
ور بتثلیث شان نظر باشد   دیدن شاه خوبتر باشد
ور ریاست طلب کنی شاید   که این نظر جاه تو بیفزاید
ور بود آن نظر مقابله را   بد بود ابتدا معامله را

اتصال ماه با زحل

ور بود با قمر قران زحل   باشد آغاز کارها بخلل
خاصه تزویج و جامه بریدن   کارهای نو پوشیدن
پاک ننمود کندن کاریز   همچنین حوض و کندن جوی نیز
باز اگر شان نظر بود تسدیس   کار باشد این حدیث بتلبیس
دیدن پیر و خواجه و دهقان   نیک باشد عمارت بستان

[illegible]

نظری بدتر از مقابل نیست / که ازو جز بدی بحاصل نیست

اتصال ماه با مشتری

ور مقارن بمشتریست قمر / چه سعادت بود ازین بهتر

که اول بکارها قلیل و کثیر / نیک باشد بخاصه زود و دیر

ور بتسدیس می‌بکند نظر / دانکه وقت تجارتست و سفر

وقت تربیع هم بباید جد / ببنای مواضع مسجد

دهدت نیکی و سعادت روی / نیز نیکو شناس کندن جوی

ور بتثلیث بنگرد همی / دانکه نبود ز کار صحیح غمی

خاصه از ابتدا ز قلیل و کثیر / دیدن روی مهتران کبیر

باز نشان کو مقابلست نظر / مکن اندیشهٔ و ضیاع بحر

ور کنند آن زمان مناظرهٔ / عاملی نبودش مخاطرهٔ

اتصال ماه با مریخ

ور کند با قمر قران بهرام / نبود هیچ کار نیکو بد رام

باز

باز تسدیس وقت دیدارست / با کسی کو بجاه سالارست

ور ز تسدیس بر آمد بید / اندرین وقت نیک تر بیند

وقت تربیع دانکه نیست خطر / جامه بریدن و نکاح و حضر

وقت تثلیث کار اصل بیاه / کن و حاجات خویش ازیشان خواه

لیک نا شاد از مقابلست نظر / از بیانی و کار او بحذر

مخز این وقت نیز نیست ترک / زانکه نحس موثرست بزرک

اتصال ماه با زهره

ور بود مه مقارن زهره / باشد آغاز کارها شهره

ور بتسدیس می‌بود ز اتن نظر / وقت تزویج و شرکتست و سفر

نیز نیکو بود تجارت را / لیک تربیع به عمارت را

باز تثلیث سور ما را به / که اندرو لهو و خوشدلی فزود

ور مقابل بود شناس عجول / در فرستادن برید و رسول

اتصال ماه با عطارد

وله

ور بتسدیس ناظرند این دو باشد این وقت خوش دل آرو

باز تربیع وقت تعلیمست هم که تیغ و صنعت و تیم است

وقت تثلیث نیک دان مولد با بزرگان اگر کنی دیدار

ور مقابل بود نظر دو دان وقت با عالمان مناظره دان

فتح الباب

نظری هر دو کوکبی با هم که بود خانه شان برابر هم

اهل علمش نظر صواب کند نام این شکل فتح باب کند

وقت سرما و باد و غم باشد دل دانا بری ز غم باشد

مه که مه با فتاب نظر یا نه مریخ بنگر د بعقد

یا بمریخ سعد زن نکر د یا لذت و یکی بخور نکر د

دانکه وقت شکستن ... است که این نظرها و لیکن بر کرامات

ختم کتاب مفصل

هر که این را تمام بر خواند چون بتقویم بنگرد داند

که نداند

وله

ور بشهر اندرون شوی از راه باید اندر بروج ثابته ماه

طالع وقت با هم مسعود تا بود جمله کار تو محمود

حاجت خواستن

ور بکسی خود تو حاجتی آری چون تو خواهی که تو بر جاری

باید از مه گرفته با شی زین برج ثابت و گرنه ذو جیدین

لیک از نحس پاک باید و دور در سعادت گرفته کارش نور

عهد بستن

ور کنی خود تو با کسی عهدی اندرین کار بایدت جهدی

تا بود در بروج ثابته ماه خالی از نحس و فارغ از اکراه

ستور خریدن

بنگری در خریدن چوان ماه در مر جوی یا کاروان

ور نه باری ببرج ذو جسدین نظری سعد داده او را زین

شکار رفتن ور که رایت تا شکار کنی

یا مکان جوی جای ماه منیر   یا یکی خانه زخانه تیر

وگر انجا نیابی اندر حوت   فکند صبح لرزش چهار بیوت

اندرانکه هر کوکبی برجه دلیلست

هر زحل را دلیل دان معمولر   رده قیتبد ضیاع و عقار

همچنین برسو لو پر انست   مشتری باز برد وزیر انست

نیز بر قاضی و ایته دین   رکبود نی اهل صفه ممبین

بر سپاهی دلیل بهرامست   رنگ سرخ و خون ورا کامست

بر سلاطین شد افتاب دلیل   رنگ زردش و مهتران جلیل

بر زنانست کوکب ناهید   زهره هم رنگهای سفید

تیر بر جمله رنگهاست دلیل   بر دبیران و خوبچکان اصیل

بر حواشیش مه دلیل آید   رنگ سبزی لزو بیغر اید

اتصال ماه با آفتاب

باخورا افتد اجتماع قمر   باش ازآغاز کارها بحذر

ور ضیاع خریدنت را ی   برج خاکی طلب قمر را جای

ناظر او بکوکب مسعود   تا سعادت بود در و موجود

ور بکیوان نظر بود بخرش   لیک باید بدوستی نظرش

درخت نشاندن

ور درختان نشانی اندر باغ   بنماید ترا هی دو وجه فراغ

ماه باید ببرج ثابته در   کوکب سعد را بماه نظر

کشت کردن

ور ترا افتد اذ زراعت را   بنگر این اختیار ساعت را

بطلب ماه را بخانه خاکی   ور بسرطان بود نباشد باکی

کودک بتعلیم نشاندن

ور بتعلیم جی بری فرزند   اندرین اختیار باش بسند

جا ده مه در بروج بادی جوی   ور نیابی بقوس و سنبله بوی

بعطارد بدوستی نگران   مهر او از نحوس کرده کران

وقت

ماه را نیکی باشد اریابی اندران دم بخانهٔ ا ...

نظرش سوی زهره و بدر ام ور نظر باشدش سوی بهرام

چون نظر دوستی بود سزد آن دور باش از مقارن کیوان

بیع خریدن

ور همی نفع جستانی نیکی بنگری مه ببرج بادی لیکن

وز ره بادی بقوس یا خوشه نحس لذو دور و سعد هم گوشه

فصد و حجامة کردن

ور کنی فصد یا حجامة رای اتشین برج به قمر را جای

ناظرش سعد وز نحوست پاک لیکن با این همه نباشد باک

گر کند سوی او نظر بهرام بطریق محبت این هنگام

بیرون شدن بسفر

ور کنی عزم تو اختیار سفر ماه در برج منقلب بهتر

نیک باشد ببرج خاکی نیز لیکن در سعد و نحس کن تو تمیز

دبعه

وقت

اما سلسنه خریدن جهار پا و با دشمنان حرب کردن و حجامة کردن و فصاد و ختن

و مناظره کردن هر که در روز بر بلندی نشسته شود هر ورکعت نماز بکند هر حاجة

که بخواهد روا گردد و هر فرزندی که در این روز زاید کم زید و هر که بیمار شود

زود شفا یابد هر که خواب بیند هم در روز باز بیند و هر که بگریزد بروی

ظفر نیابند و هر خبر که افتد راست باشد والله اعلم والحکم

صدق ولی الله

باب در اعلام بانگ کلاغ

اگر روز شنبه پیش از نماز بانگ کند نقصان رسد و اگر

بعد از نماز بانگ کند راحت رسد روز یکشنبه اگر پیش از

نماز بانگ کند بلا رسد و اگر بعد از نماز بانگ کند تعزیتی رسد

روز دوشنبه اگر پیش از نماز بانگ کند مهمان رسد و اگر بعد

از نماز بانگ کند غایب رسد روز سه شنبه اگر پیش از نماز

بانگ کند زن خواسته اید و اگر بعد از نماز بانگ کند مال رسد یا

غایب رسد روز چهارشنبه اگر پیش از نماز بانگ کند شغل در پیش اید

واگر بعد از نماز بانگ کند دروغ گفته اید روز پنجشنبه اگر پیش
از نماز بانگ کند توانگری رسد واگر بعد از نماز بانگ کند
افزون رسد روز جمعه اگر پیش از نماز بانگ کند کم شده با
دید اید واگر بعد از نماز بانگ کند راحتی رسد والله اعلم
~~باب در شناختن زلزله که در روز یا در شب که آید چه حکم دارد و افتد~~
روز شنبه زحل را وشب شنبه مریخ را بود چون در شب یا در روز زلزله آید
دلیل کند بر آن که شدن عمر بزرگی از جانب مشرق و فزون قحط بها و قوة
کار رعیت از عادان و مرگ چهار پایان افتد در جانب مغرب وبا و تنگی و ظلم بسیار
و فتنه و آشوب بود روز یکشنبه شمس را وشب یکشنبه عطارد را
بود چون در روز و در شب زلزله آید دلیل کند بر نکبت پادشاه بزرگ
بجانب شام و اقربا یکی او و تنگی طعام در بعضی مواضع و فتنه و آشوب در حدود
عراق و طبرستان و بیماری بسیار در میان مردم و فرو آمدن بلاها و گفته و تنکوی
کار اهل صلاح و اهل علم روز دوشنبه قمر را وشب دوشنبه مشتری را بود

باران وسیل بسیار بود و در وقت بهار نا ایمنی بود و سلطان بمیرد
از سبب حرکت او همه جهان فتنه و آشوب بود و بناحیت عرب نیز
بود بر زمین خاور النهر ایمنی باشد آفات بر زمین هندوستان آفت
سماوی رسد در ملک عراق پادشاهی پدید آید باداد و عدل و انصاف
در سد ماه و ملخ و زنبور و گندم و کرم بسیار بود بزرگان لشکر بینکی
بود بر زمین طبرستان فتنه و آشوب بود جهان نا ایمن بود بوقت بهار
سرما بنا موسم بود بتابستان باران بسیار آید در ... و ... بسیار
بود مرگ زنان و کودکان بود طبعها آمیخته بود بزمستان برف بسیار
بود گوسفند از آفت رسد در آخر سال نرخ گرانی بود حرب و آشوب
بسیار بود بر زمین کرمان و در میان بزرگان ناسازگاری و بیکاری
بود هندوستان با یکدیگر مخالفت کنند والله اعلم والحکم
~~باختیارات امام جعفر بن محمد الصادق علیه~~
در نام روزها و ماهها بسیار کس که بدید کی است تا هر کس که بداند و در یابید

و بدان کار کنند مبارک بود ان شاء الله تعالی **باب اول روز اورمزد**

هرمز نام ایست و هرمز نام فرشته است و نامیست از نامهای

خدای تعالی روز فرخ و گزیده است نیکست جامه پوشیدن و موی

ستردن و ناخن چیدن و بگرمابه شدن منجمان گفته اند که هر که درین

روز سوگند خورد در ساعت عقوبتش رسد هر که بیمار شود زود نیک

شود و تا آخر سال بیماری کم بود و هر فرزندی که درین روز آید نیک بخت

بود و خواب این شب را همچنان باز بیند و هر خبر که افتد راست

بود و هر که درین روز بگریزد بجای رسد **باب دوم روز بهمن**

نامست و بهمن نام فرشته ایست که موکلست بر چهار پایان و این روز آن

روز است که خدای تعالی حوا را از پهلوی چپ آدم بیافرید

روز فرخ و مبارکست نیکست لهو و طرب و تزویج و جامه نو پوشیدن

و حمام رفتن را اما خون گرفتن نشاید دارو خوردن و اسب

نشستن بد بود و هر که درین روز درخت نشاند نگیرد اما هر فرزندی

که آید

و خواب آن شب بر همین حال روز باز بیند **باب هفتم روز امرداد** [illegible] است

و این نام فرشته ایست که موکلست بر روزی جهان این روز نیکست که قابیل هابیل

را بکشت روز نحس است صحیح کار نشاید کردن الا نماز و دعا

و استغفار و تسبیح هر فرزندی که درین روز آید کم زندگانی باشد و

هر که بیمار شود مخاطره بود و خوابی که بیند تا بیست روز بدید آید

و خبری که افتد همه دروغ بود **باب هشتم روز دی بآذر** نام خدای است و این

نام فرشته ایست که موکلست بر نامهای خدای تعالی این روز ایست که سام بن نوح

از مادر بزاد و روز فرخ و گزیده است جهت خریدن بنده و چهارپا و جامه

نو پوشیدن و لهو و طرب کردن و تزویج کردن اما نشاید درخت نشاندن

و بنا نو نهادن و صلح ساختن و حرب کردن جمله نحس است اما هر فرزندی

که آید نیک بود و مستور هر که بیمار شود زود صحت یابد و هر که درین روز

بگریزد همه درین روز بگیرند و خوابی که بیند بخیر و شر تا ده روز بدید آید

و خبری که افتد همه راست بود **باب نهم روز آذر** آذر نام فرشته ایست و این نام فرشته

فرشته است که موکلست بر زنان و بچگان و ان روزیست که ملک منوچهر زاد در
وجود امد روزی بدست و نامحمود از همه کارها حذر باید کرد هر فرزندی که دران
روز اید نیکو و جلاد بود و هر که بگریزد هم دران روز باز آید و هر که بیمار شود
بیماری دراز بکشد و خوابی که ان شب بیند تا ده روز بکشد پدید اید و خبرهای دروغ
بود باب دهم روز ابان را ابان نام نهاده اند و این نام فرشته است که موکلست بر رود
خانها و دریاها و چشمها نیکست زراعت کردن و بنا افگندن و چهارپا
خریدن و نامه نوشتن و رسول فرستادن هر که دران روز سفر کند با مال بسیار
باز آید و خون گرفتن و دارو خوردن را نیک بود هر فرزندی که اید دران
روز نیکبخت بود هر که بیمار شود زود به شود و خواب ان شب را معانی
روز باز بیند اما هر که بگریزد باز نیابند و خبری که افتد راست
بود باب یازدهم روز اذر را اذر نام نهاده اند و این نام فرشته است که موکلست
بر خورشید این روز ان روز بود که فتح بیت المقدس کرده شد روز فرخ و گزیدست
خاصه شاهان را هر فرزندی که اید دانا بود و هر که دران روز بگریزد گرفتار شود

و هر

و هر خواب که بیند سه روز باز بینند باب دوازدهم روز ماه را ماه
و این نام فرشته است که موکلست بر ماه روز نیکست کارهای بسته گشاده
شود و دران روز پیش مهتران شدن نیکست هر که دران روز پیش ...
بنشیند چهار رکعت نماز بگزارد و حاجت بخواهد روا گردد و امانت
نهادن دران روز نشاید اما فرزندی که اید نیکبخت بود و بر اهل بیت
خود مبارک بود و هر که بیمار شود زود صحت یابد باب سیزدهم روز تیر را تیر
نام نهاده اند و این نام فرشته است که موکلست بر ستارگان روز بدیست
از همه کارها حذر باید کرد این روز بود که فرعون علیه اللعنة از مادر بزاد روز
بدیست نشاید الا دعا و نماز و هر فرزندی که اید درو منافق
بود کسی که بیمار شود مخاطره بود و خبرها همه دروغ بود باب چهاردهم روز گوش
را گوش نام نهاده اند و این نام فرشته است که موکلست بر گوسفندان و چهار
پایان و نیک روز نیکست برای بازرگانی و مزاح و شادی و لهو و طرب و تزویج را
نیکست هر که دران روز جامه نو پوشد بخت مبارک بود اما نشاید خون گرفتن

معمار و خیره دانند و فرزندی که اید شاعر و منجم بود و هر که درین روز بیمار شود از وی شفا
یابد و هر خوابی که بیند همچنان باز بیند و خبری که افتد بعضی راست و بعضی
دروغ بود باب ششم روز ششم را نهاده‌اند و این نام فرشته است بر رحمن و روزی موکلست
روز نیکست خاصه نماز و دعا و بنا نو نهادن و غسل و مسجد و زیارت شدن
و حمام رفتن و موی ستردن و کودک را مکتب نشاندن و هر فرزندی که درین روز
اید دانا بود و نیز دهقان عزیز و حاکم بود و هر که درین روز بر سر کوه بلند
رود و دو رکعت نماز بکند هر حاجتی که بخواهد روا شود و هر که درین روز
بیمار شود زود شفا یابد اما لیکن نیز بر سر چادر نباید رفت و هر که در زندان
افتد دیر بیرون اید و محتاط بود اما نشاید نهاد که کم شود هر خبری
که افتد راست بود باب هفتم روز هفتم را احمد نام نهاده‌اند و این نام فرشته است که
موکلست بر درختان روز فرخ و گزیده است برای اسب نشستن و شکار کردن
و زمین خریدن اما نشاید بکابل رفتن و موی ستردن و جامه نو
پوشیدن نیکست حج کردن اما فرزندی که اید دانا و دروغ زن بود

و از قبول نان بد نام شود و هر که درین روز نکاح کند مبارک بود و هر که بیمار
شود تا پنج روز را بهتر شود و چون از آن بگذرد تا یا نفرد بکشد و هر که
بگریزد بگیرند باب هشتم روز هشتم را ... نام است و این روز بر مومنان نیکوتر
و بر کافران بد و این نام فرشته است که موکلست بر سیاست عالم چنانکه گویند
جبرئیل علیه السلام شهر لوط را درین روز خراب کرد هر فرزندی که اید دراز عمر بود
اما فاسق بود هر که بیمار شود تا هفت روز در خطر بود و اگر شب بیمار
شود زود شفا یابد هر که درین روز در زندان افتد تا ده روز در زندان
بماند و هر خبری که افتد راست بود و هر که بگریزد بخود باز گردد و هر خوابی
که بیند هم درین روز باز بیند اما امانت نشاید نهادن باب نهم روز نهم را
ش نهاده‌اند نام و این نام فرشته است که موکلست بر آتش این روز بود
که نیک است برای هر کاری در وجود آید روز نیکست هر چه طلب کنی بیابی
هر کاری را شایسته بود سلطان شدن و سفر کردن و چهارپای خریدن و بکار
شدن و دارو خوردن و خون گرفتن اما نشاید زن خواستن و هر فرزندی که

وقع

و هر فرزندی که درین روز زاید عمر مصلح و زاهد و پارسا باشد و هر که بیمار
شود زود شفا یابد و هر که خواب بیند تا پانزده روز را باز بیند
و هر چه که افتد راست بود باب نوزدهم روز گرداه را فروردین نام است
و این نام فرشته است که وی را ملک الموت گویند آن روز بود که یعقوب پیغمبر علیه السلام
از مادر در وجود آمد روز نیکست لهو و طرب و بازی کانی کردن و امانت
نهادن و مشورت با خلقان کردن را و هر که اسپ خرد بروی مبارک بود
و جامه نو پوشیدن و ناخن گرفتن و خون کم کردن را نیکست و هر فرزند
که آید نیکبخت بود و اما هر چه که افتد دروغ بود باب بیستم روز گرداه را بهرام
نام است و این نام فرشته است که موکلست بر نصرت این روز آنست که اسمعیل علیه السلام
از مادر بزاد و قبول قربان اسمعیل هم درین روز بود روز نیکست خاصه
نماز کردن را و هر که درین روز جامه نو پوشد مالش زیاده شود و
دولت یابد اما نشاید خون گرفتن و حجامت و خود را تزویج کردن و هر که
درین روز از مادر زاید نیکبخت بود و بیمار را مخاطره بود و خواب که بیند بعد روز باز بیند

بر

وقع

باب بیست و یکم روز گرداه را رام نام است و این نام فرشته است که موکلست بر
شادی و خرمی و پارسیان این روز را دیو خوانند این روز بود که ابراهیم
علیه السلام ... و نجات افتاد روز نیکست بر همه کارها خاصه نماز کردن و روزه
داشتن و حاجت خواستن و خرید و فروخت کردن آهن باید
بگرمابه رفتن و موی تراشیدن و هر که بیمار شود مخاطره بود و
هر فرزندی که آید پیوسته بیمار بود و شوربخت اما هر خواب که بیند
بیست روز را باز بیند و هر که بگریزد و باز نیاید و هر چه که افتد دروغ
بود و این روز ابتدا و علم و شغل نیست باب بیست و دوم روز گرداه را
باد نام است و این نام فرشته است که موکلست بر باد این روز بود که یوسف
علیه السلام از مادر بزاد روز نیکست جهاد با دشمن را اما در کارها صبر باید
کرد درین روز کاری کند اول غم و سختی رسد و لغزش افتد بسیار و هر که
بیمار شود زود شفا یابد و هر که خواب بیند هم در آن روز باز بیند و هر
چه که افتد همه راست بود باب بیست و سیم روز گرداه را دی بدین نام است

ولید نام فرشته است و این روز بود که فرعون علیه اللعنة بطوفان [illegible] یافت
روز بدست از همه کارها حذر باید کرد هر که سوگند خورد بدروغ در یا علتش
عقوبت رسد اما هر که بیمار شود زود شفا یابد و خوابی که دیده بود
روشن باز بیند و هر چیز که اعتقاد کرده است حاصل بود و هر فرزند که آید روزی مند
بود اما در این روز بنیاد نشاید نهاد در این روز خلوت و فراغت بهتر بود
باب بیست و چهارم روز از ماه را دین نام است و این نام فرشته است که موکل است
بطاعت نیکان و این روز بود که یونس علیه السلام از شکم ماهی بیرون آمد روز نیکست شادی
کردن را و هر فرزند که آید مبارک قدم بود و توانگر گردد و هر که بیمار شود
زود شفا یابد و خبری که رسد بعضی راست و بعضی دروغ بود اما نشاید
تجارت کردن و تزویج ساختن و بنیاد نهادن و خون گرفتن و جامه دوختن
دن و هر که خواب بیند هم در این روز باز بیند و هر که بگریزد هم از راه باز
آید و هر چیز که اعتقاد کرده است باشد باب بیست و پنجم روز از ماه را ارد نام است
و این نام فرشته است که موکل است بر دیوان و پریان روز بدست فرزند که در این روز آمده گردد

باب در کسوف آفتاب گرفتن در هر ماهی از ماههای عربی **محرم**
اگر در ماه محرم آفتاب بگیرد اندران سال خلق را نعمت فراخ بود و
لیکن در آخر سال بیماری بسیار باشد و در میان بزرگان غدر و آخر قحط
پیدا شود **صفر** اگر در صفر آفتاب بگیرد اندرین سال قحط و تنگی
بود و هم غارت و بناحیت عرب و شام فتنه و حرب و خون ریختن بسیار بود
ربیع الاول اگر در ربیع الاول آفتاب بگیرد در میان اهل صلاح را
نیک بود و خلق را با یکدیگر اتفاق بود و با هم آشتی باشند
و بهمه جایگاه مردم آسوده باشند اما گاو و گوسفند عزیز بود و چیز
و غله ها ارزان بود **ربیع الآخر** اگر در ربیع الثانی آفتاب
بگیرد اندرین [illegible] که بهتر بود [illegible] و هم در پادشاه بزرگ
بشمشیر بیرون آید و فتنه و آشوب و خون ریختن بسیار بود
و بیم بود که پادشاه هم فرو گیرد اما در این سال مرگ بسیار بود
جمادی الاولی اگر در جمادی الاول آفتاب بگیرد در همه جایگاه

اندوهکین باشد و آرا امید. و مردمان انکوبها بسیار رسد
جمادی الآخر اگر در جمادی الثانی آفتاب بگیرد مردمان عرب را کمی
بسیار بود و انواع مصیبت و ناخوشی باشد و مهتر زمین بحد
مغرب بمیرد و جنگ در جمله خلق او معصیت باشند و بحد مصر کشش
و غارت و بدبختی بود و قحط و تنگی در جهان پیدا آید و بر زمین عرب فتنه
و آشوب بسیار باشد رجب اگر در رجب آفتاب بگیرد
مردم در غم و اندوه باشند لیکن بسیار رنج برند و به همه جایگاه قحط و
تنگی بود و باران اندک بود و به وقت غله ملخ پیدا شود و غله را
آفت رسد و سه ماه بعد از آن نم و باران باشد پس نرخ ارزان
حال مردم نیک شود شعبان اگر در شعبان آفتاب بگیرد آن سال
بیماری و بدبختی بسیار باشد و مردم را در دهقانی اندازه باشد رمضان
اگر در رمضان آفتاب بگیرد مهتران و بزرگان مطیع کهتران باشند
و بر زمین فارس قحط و تنگی بود و بر زمین مغرب جنگ و کشتن و فتنه بود

عرب اندک کشش بسیار باشد و بحد مغرب برف و باران و سرما و
نکم کمی بسیار بود شوال اگر در شوال آفتاب بگیرد و بحد سند و
شام فساد و کشتن بود و معالی بکیان باشد پادشاه بابل کشته
شود از سبب [illegible] و عداوة بود و اهل عراق را با دشمنان ظفر
باشد ولایتی مدت ایشان [illegible] باد و باران بسیار بود نبات
زمین نیکو بود ذوالقعده اگر در ذوالقعده آفتاب بگیرد و باران
بسیار بود و آب چشمه و سیل در این سال بسیار باشد و لیکن چشمها نقصان
یابد و وحوش مرده و [illegible] بسیار باشد ملخ بسیار بود و لیکن زیان
کم کند نبات زمین نیکو بود ذوالحجه اگر در ذوالحجه آفتاب
بگیرد باد و باران و برف بسیار بود و ملخ [illegible] و لیکن زیان
کم کند اما طعام را نقصانی افتد گندم بیمار رسد بسیار [illegible]
دارد و رعیت بر پادشاه بیرون آیند اما سلطان بر ایشان چیره شود و
ولایت [illegible] در [illegible] باشد [illegible] چهارپایان بسیار بود والله اعلم

باب در اتفاق گرفتن ماهتاب هر ماه محرم

اگر در محرم ماه بگیرد و اگر شب سه‌شنبه بگیرد آن سال کشتن و فتنه
در میان عوام خلایق بسیار باشد و اگر در شب چهارشنبه بگیرد
آن سال باران کمتر بود و اندر میان فساد بود و اگر در شب پنجشنبه
بگیرد آن سال بیماری و مرگ بسیار بود و سرما سخت باشد و حال
سختی ببینند صفر اگر در شب سه‌شنبه بگیرد آن سال تنگی و زلزله
و مرگ بود و اگر در شب چهارشنبه ماه بگیرد آن سال باران کمتر بود
و غلها کمتر بود و اگر در شب پنجشنبه بگیرد آن سال گرما سخت بود
و سرما نیز هم و مردمان اندر تعب باشند ربیع الاول اگر در شب سه‌شنبه
ماه بگیرد آن سال باران بسیار بود و غلها نیک بود و خرمی بود و اگر
در شب چهارشنبه بگیرد آن سال غلها نیک باشد و مردمان در راحت باشند
و خرمی و اگر در شب پنجشنبه ماه بگیرد آن سال برف و باران بسیار باشد
و رخصا ارزانی بود و نعمت بسیار باشد ربیع الثانی اگر در شب سه‌شنبه

ماه

ماه بگیرد آن سال ملک و پادشاهی نقل کند از کسی بکسی دیگر افتد
و سلطان نو گردد بی آنکه رنج بکسی رسد و اگر در شب
چهارشنبه ماه بگیرد آن سال فتنه و مرگ بسیار بود و لیکن باخر سال
با صلاح آید و اگر در شب پنجشنبه ماه بگیرد آن سال میان مردم صلح
و نیکویی پدید آید و نرخ و نعمت ارزان بود جمادی الاول اگر در شب
سه‌شنبه ماه بگیرد آن سال مرگ بسیار بود و مردم را [illegible] رسد
با [illegible] اگر شب چهارشنبه ماه بگیرد و کشت و کارها و ورزا سخت نیکو بود
مرگ بهایم و گوسفندان بسیار بود اگر در شب پنجشنبه ماه بگیرد آن سال
علت گرانی گوش و تاریکی چشم بود و دیوانگی جمادی الثانی
اگر شب سه‌شنبه ماه بگیرد آن سال کشت و زراعت نیکو بود و نرخ
ارزان بود اگر شب چهارشنبه ماه بگیرد آن سال خون ریختن بود
و لیکن نرخ ارزان بود اگر شب پنجشنبه ماه بگیرد آن سال مرگ بسیار
بود و لرزه و رنجها بر مردم بی حد بود رجب اگر شب سه‌شنبه

وفص

ماه بگیرد ان سال باران بسیار بود و تخیش بر مردم خوش بود
اگر شب چهاردهم ماه بگیرد ان سال خون ریختن بسیار بود و غارت
بار آنها سخت و صعب بود اگر شب پانزدهم ماه بگیرد هلاک علما بود
و شورش و غوغا شعبان اگر شب سیزدهم ماه بگیرد
ان سال درمیان صلاح و ارام بود اگر شب چهاردهم بگیرد جنگ
بود درمیان ملوک و سلطان رعیت را زیان رسد اگر در شب
پانزدهم بگیرد درمیان حرب کشتن و فتنه بود رمضان اگر شب
سیزدهم ماه بگیرد اندران سال علامتها صعب پدید اید از آسمان
و بانگ از هوا اید چنانک مردم بترسند و بیهوش شوند خاصه که ماه در رمضان
جمعه بود اگر شب چهاردهم بگیرد زلزله بسیار بود باران کمتر
بود و نرخ ارزان بود اگر شب پانزدهم بگیرد ان سال بر مردمان نخیزه
و خوبی بکند شوال اگر شب سیزدهم ماه بگیرد ان سال بیماری
بسیار بود اگر شب چهاردهم بگیرد ان سال بلای بسیار بود و ازنا دو

باران

وفص

و باران اگر شب پانزدهم بگیرد ان سال فرخنده و مبارک بود
ذوالقعده اگر شب سیزدهم بگیرد باد بسیار بود میوه و کشت
بسیار بود و هر روز کشت تیره و نرخ کاسدتر باشد اگر شب چهاردهم
بگیرد ان سال درد دهام بسیار بود و نخجیر نیز بسیار بود اگر شب
پانزدهم بگیرد ان سال نیکو بود فراخ نعمت کاسد بود ذوالحجه
اگر شب سیزدهم ماه بگیرد ان سال حال اوران زانکل بود و نیکوی رسد
از جانب سلطان اگر شب چهاردهم بگیرد فراخی نعمت بود و مردمان
در عافیت باشند اگر شب پانزدهم بگیرد ان سال باران بسیار بود
تا غایتی ان بود که حاجیان ان سال حج نکنند و هم نیابند بسبب طغیان
و راه زنان والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب

باب در احکام زلزله در هر ماهی

اگر در ماه محرم زلزله آید اگر شب بود دلیل کند که ترکان و تاجیکان بایکدیگر خصومت کنند
و هلاک حکام بود و اگر بروز بود دلیل کند که مهتر بزرگی با پادشاهی نشیند

و در... لرزد پادشاه و خرم شود و اگر به ماه اردیبهشت زلزله
آید اگر بشب بود دلیل کند که از جانب خراسان لشکر پیدا شود
اما هیچ نتوانند کرد و اگر بروز بود مهتر بزرگی بمیرد و درد و شیر
و باد بسیار جهد بجانب خراسان و در شهرها تنگی و گرانی غله بود
و اگر به ماه خرداد زلزله آید اگر بشب بود دلیل برف
و باران بود و در شهرها حمل بسیار بود و مهتر بزرگی بمیرد و پادشاهان
خصومت کنند و دست بیابند و اگر بروز بود دلیل کند که
شهرها خراب گردد و ویران شود و اسبان و مرغان را مرگ بسیار بود و پا
دشاهان را حکم گشته اما مرگ کم بود و اگر به ماه تیر زلزله
آید اگر بشب بود دلیل کند که برف و باران بسیار بود و اگر بروز بو
د... پادشاهان بیشتر... و مهتر بزرگی بمیرد و در خراسان
لشکر بود و اگر به ماه امرداد زلزله آید اگر بشب بود دلیل کند
که آن سال برف و باران بسیار بود و اگر بروز بود دلیل کند که مهتر بزرگی بمیرد

بنوالحی

بنوالحی خراسان و پادشاه نو گردد و اگر به ماه شهریور زلزله آید
اگر بشب بود دلیل کند که آن سال برف و باران بسیار بود و مرغان و ماهیان را
مرگ و نکبت پیدا شود و اگر بروز بود دلیل کند که مهتران را رنج
رسد نیک بود و باران کم بود و نرخ گران بود و پادشاه نو پدید آید و اگر
به ماه مهر زلزله آید اگر بشب بود دلیل خون ریختن و بیماری بود و اگر
بروز بود دلیل کند که خون ریزش و فتنه بابل بسیار بود و ...
خون ریزش و آشوب بود و در روزگار مردم تنگی گیرد و اگر
به ماه آبان زلزله آید اگر بشب بود دلیل کند که آن سال آب کم بود
و اگر بروز بود دلیل کند که کشتها نیک بود اما مهتر بزرگی با یکی لشـ
ـکرها خصومت کنند و اگر به ماه آذر زلزله آید دلیل کند
اگر بشب بود که مرغان تلف بود و در نیشابور و شهرهای خراسان آشوب
بود و اگر بروز بود دلیل کند که باران کم بود و اگر
به ماه دی زلزله آید اگر بشب بود دلیل کند که پادشاه دیگر پدید آید

و برنج غله کند و بادلش بسیار بود و لشکر پیروز بود هم دلیل کند

که بارانها بسیار بود و یکی از بزرگان بمیرد و لشکر بجاه اهمن

زلزله آید اگر یکشنبه بود دلیل کند که مرگ گاو بسیار بود و در

خراسان تنگی غله بود و لشکر پیروز بود دلیل کند که بطبرستان

نعمت ارزان بود اما مرگ تیز بود و لشکر باسفندیار مدهان

زلزله آید اگر پنجشنبه بود دلیل کند که مرگ گاو بسیار بود و لشکر

پیروز بود دلیل کند که زنگی بکفار زلزله بمیرد و در آن سال میان

مردم آشوب و فتنه بسیار بود والله اعلم والحکم بالحق

باب در احکام نوروز

اگر نوروز یکشنبه درآید خداوند سال آفتاب بود حال پادشاهان

و بزرگان نیک بود بحد انار القوة زیاده شود و نعمت فراخ بود

نرخها ارزان بود و فتنه و آشوب کم بود و سباع و دواب و هوام بسیار بود و پنبه

و بالیز نیک بود و بیماری بسیار بود و باد و ابر و تاریکی بسیار بود غله و حبوبات

نیکو بود و از میوها انگور به بود و حال زنان از زایش نیکو بود و درین سال

حال مشرقیان نیکو بود و تابستان گرم بود و زمستان میانه بود و رعیت

را از سلطان نیکویی بسیار بود اگر نوروز بدوشنبه درآید خداوند

و در سال قمر بود حال ملوکان نیک بود و قوة و عظمت دارند و عامه

را کار نیک بود و زراعت که تعلق بآب دارد نیک بود حال پالیزبانان و بالیز

و چیزی که بآب تعلق دارد نیکو باشد گندم و جو نیکو باشد فتنه و حرب کمتر بود

باران هم بسیار بود و تابستان بغایت گرم بود چنانکه مردم بستوه آیند

و کرم بسیاری بزیان آید پنبه و بالیز و کنجد نیک بود و زمستان نرم

سخت بود و بوقت خزان ناگاه سرما کند و بیماری بسیار بود مور

و مگس و مار و کژدم و کیک بسیار بود و حال مردم کوهستان بد بود بیماری

زنان و کودکان بیشتر بود و نا خوشی مشغول مردم بود و اگر

نوروز بسه شنبه درآید خداوند سال مریخ بود حال دولتها و اهل سلاح

میانه بود و سلطانان بیدادی سخت کنند سپاه و لشکر و حرب بسیار بود

کارها و مردم رعیت بسته بود بر غم و اندوه کن بکشند بازارها کبه بود
زخها گران بود و مردم را منفعت کم بود و فتنه و آشوب بسیار بود و گفت
و کوی بسیار بود تابستان گرما سخت بود و مرگ بسیار بود و گرو ابله بسیار
بود و مردمان خیانت اختیار کنند و امانت بگذارند و کهتر با مهتر
خلاف کنند و خصومت بیرون آید فرزندان با پدر و لیکن خلاف کنند
زن با شوهر و از بیماری بسیار بود اما بسلامت گذرد و کار رعیت
بدتر بود و مرد خیز با نعمت بود و پنبه میانه بود و گندم و جو بسیار
بود و حال دهقانان تنگ بود و بعضی میوه ها را آفت رسد
اگر نوروز چهارشنبه در آید خداوند سال عطارد بود و دلیل کند که
اندرین سال فتنه و آشوب بود و حرب و مصاف بسیار بود و دروغ و خیانت
بسیار بود و نرخها گران بود و در گوه بیماری بسیار بود و علتها مردم چشم گرم
و خشکی بود و درد گلو بسیار بود در زمین گیلان و طبرستان و کرمان [illegible]
بود و فتنه لشکر کردی مردم بستوه آیند قحط و تنگی پدید آید و نهار مردم [illegible] بود
وانده [illegible] و کارها

باب در جستن اعضا و علامت او

اگر میان سر بجهد دلیل بود بر آنکه مال فراوان بدست آید و بزرگی کند و نام نیک یابد
و اگر [illegible] پادشاهی بود و جوید یابد اگر سر کنار سر بجهد مال یابد
و عزت و بزرگی از دست بگذارد اگر شقیقه بجهد بطرف راست سفر کند
و سلامة باز آید اگر شقیقه چپ بجهد بغربت افتد لیکن سلامة باز آید اگر
پس سر بجهد از طرف راست بر قوم مهتر شود و گروهی او را طاعت دارند
اگر پس سر از طرف چپ بجهد شادی و طرب بیند اگر میان پیشانی بجهد سفر
کند و کار بمراد وی باشد اگر سوی راست پیشانی بجهد از فرزندان و دوستان
نیکوی بیند اگر سوی چپ پیشانی بجهد هرچه جوید بیابد اگر قفا بجهد اگر
غم دور شود از جهت مال و سود و زیان و بعضی گفته اند سفر کند و غمگین باز آید
اگر گوش راست بجهد سخن نیکو شنود اگر گوش چپ بجهد یاد او کنند به بدی
اگر نرمه گوش راست بجهد با کسی جنگ کند و دست او را بود اگر نرمه گوش چپ
بجهد مهتر یابد و بعضی گفته اند مال و خواسته یابد اگر سوراخ گوش راست بجهد

وقف

شاد شود از دست کسی ناگاه اگر نرمه گوش چپ بجهد اندکی غمی بوی رسد اگر
پشت گوش راست بجهد لجاج کند با کسی و دوست او را بود اگر پشت گوش چپ بجهد
او را به دوستی یاد کنند اگر ابروی راست بجهد شادی و بهره‌ای چند لذت بیند
زینت اگر ابروی چپ بجهد بی نیاز شود و توانگر [گردد] و لیکن نبود اگر میان
هر دو ابرو بجهد با دوستی دیدار کند به شادی اگر چشم راست بجهد مراد وی برآید
اگر چشم چپ بجهد گفته اند غایبی را ببیند و بعضی گفته اند که دشنامی شنود اگر
گوشهٔ دهن بجهد از طرف راست سخن شنود اگر گوشهٔ چپ از دهن بجهد غایب
باز آید اگر لب زیرین بجهد با دشمن قهر کند و بجهت او را بشکند اگر لب زیرین
بجهد با دوست موافقت کند اگر هر دو لب بجهد جنگ کند و بعضی گفته اند که بوسه
دهد دوستی را اگر زبان بجهد جنگ و لعنت و گوی افتد و بعضی گفته اند که حاجت برآید
و [سرحد] بگوید سخن او بشنوند اگر دندان بجهد در خصومت افتد و دوست او را بود
کسی را که رنج بسیار بجهد یا او کنند نیکی اگر دندانهای کلو بجهد طعام خوش بخورد
و بعضی گفته که غمناک بجهت ناخوشی طعام اگر گلو از طرف راست بجهد مال یابد و منفعت بسیار

وقف

اگر گلو از طرف چپ بجهد مال یابد برنج اگر گلو [همه] بجهد صدقه بدهد به
درویش باید داد تا بلا بگردد اگر گوی گلو بجهد از سوی راست جنگ افتد با دشمن
قوی اگر سوی چپ بجهد شادی بیند و عزت و قدر و جاه اگر همه گوی گلو بجهد
فرزندی آید [بیند] و لذت و شادی بسیار بیند اگر دوش راست بجهد پادشاهی بزرگی
یابد اگر دوش چپ بجهد با کسی حرب کند اگر کتف راست بجهد توانگری و مهتری
یابد اگر کتف چپ بجهد نیکبخت شود در کار خویش اگر بازوی راست بجهد [دوه]
یابد اگر بازوی چپ بجهد چیز گم کرده باز یابد اگر مرفق راست بجهد جنگ کند
با دشمن اگر مرفق چپ بجهد شاد گردد و سبب مال اگر عضد راست بجهد بر دشمن
چیره گردد اگر عضد چپ بجهد بر قوم مهتر شود اگر دست راست بجهد مال
بسیار گردد اگر دست چپ بجهد بزرگی و حشمت یابد اگر کف دست بجهد بسیار
خیرات کند اگر کف دست چپ بجهد از علت و بیماری فرج یابد اگر انگشت مهین
از دست راست بجهد حاجت وی بر آید اگر انگشت دوم که مسبحه گویند بجهد از [سخنی ورد شنود]
غمگین شود اگر انگشت میانین بجهد از کار اندکی شاد شود اگر انگشت چهارم از دست

بجهد چیزی رسد بیابد و شاد شود اگر انگشت کهین بجهد از دست نالان بود اگر
انگشت مهین از چپ بجهد خصومت کند با دشمنان و دوست یابد اگر انگشت هم
از دست چپ با کسی گفت و گو و منازعت کند و انگشت میانین نیز چنین بود و
اگر انگشت چهارم بجهد از چپ چیزی یابد از دوستی و شادی کند و اگر انگشت
کهین بجهد از چپ مال یابد و زود خرج کند اگر سر شانهٔ راست بجهد از چشم بد خطر باشد
اگر شانهٔ چپ بجهد مهتری و بزرگی یابد اگر بغل راست بجهد اندک جایه عکیر شود اگر
بغل چپ بجهد از دوستی شاد شود اگر سینه راست بجهد غم جوید اگر پشت
از نیمه راست بجهد رنج رسد از جیحون و اگر پشت از نیمه چپ بجهد فرزندها
ایدر نیمه اگر میان پشت بجهد از مهتر بند که چیزی یابد اگر پهلوی راست
بجهد زیانی رسد او را یا ره رنجد نالان شود اگر پهلوی چپ بجهد او نعمه بلا
اعنی یابد اگر تهی گاه بجهد از سوی راست اندکی بیماری رسد اگر تهی
گاه از طرف چپ بجهد سود و زیانی بزرگ یابد اگر میان سندگاه بجهد چیزی یابد ما سوزنا
کند یا زنی خواهد که شاد شود اگر سینه بجهد فرزندی اید یا غایبی رسد که شاد شود

اگر

ولهذا گویند که کار گوسفند از نیکی بود و لیکن با قربا الطعام را نقصانی افتد اگر
ربیع الاخر که نو کرده در برج افعی باشد دلالت کند که آن سال نیکی بود و مطرها
بسیار باشد و لیکن مردم را نقصانی افتد و اگر قمر در برج افعی باشد
کار گوسفندان نیکی بود و اگر جمادی الاول که نو کرده در برج افعی باشد آن
سال نبات زمین نیکی بود و اگر قمر در برج افعی باشد رنج از لرز شود
اگر جمادی الاخر که نو کرده در برج افعی باشد دلالت کند که باد و گرد و سیاهی
بسیار بود و بیماری بسیار بود و نقصانی غله از بسیاری برف و سرما اگر
در برج افعی باشد رنج از لرز بود و اگر رجب که نو کرده در برج استاره باشد
دلالت کند که برف و سرما بسیار بود و بهایم را نقصان رسد بار کم بود
اگر در برج افعی باشد باران بسیار بود رنج از لرز بود و اگر ماه شعبان
که نو کرده در برج استاره باشد برف و سرما بسیار بود بهایم را کار سختی افتد
رنج از وی [illegible] و اگر قمر در برج افعی باشد آن سال نیکی بود و باران
و نم بوقت بود گوسفند را نیکی بود و اگر ماه رمضان که نو کرده در برج استاره باشد

آن سال همه خلقها نیکی باشد اما طعام نافع نبود و برف و سرما سخت بود
ولیکن بهتر از فضای ... ها نرود و بیماری افتد و مردم ...
خلق و عصای بیشتر باشد میوه‌ها را آفت رسد اگر
ماه شوال که نوکند در برج اسد باشد سختی و تنگی شود قیاس ...
و اگر در برج ... افتاده باشد اول سال نبات زمین نیکو بود و اما مردم
عراق را گرسنگی و شدت بود و اگر ماه ذوالقعده که نو کند در برج اسد
باشد همه چیزها نیکو بود و برف و سرما بسیار باشد و اگر ... بود
بود و همه چیزها نیکو بود و ... مردم را اگر ماه ذوالحجه که
نو کند در برج ... باشد آن سال نعمات نیکو بود همه چیزها فراوان
بود و مردمان آن سال بر فرح باشند باران بسیار بود و با منفعت بود و
اگر ... بود برف و سرما و تخم بسیار بود و ... بسیار
بود و جانوران کشت را بخورد و نعوذ بالله و هو اعلم ...
تمت ... یوم الجمعة ... شوال المعظم سنه ۹۷۵ ...

وقت ... هذه الکتاب یوم الجمعة ... و انا الفقیر الحقیر المذنب ... غفر الله له و لوالدیه

باب در کیفیت نماز عیدین ...

... تکبیرات ... قنوت ... و حال ... و ... بگوید ... سوره الحمد و سوره ... بخواند و ...

اللهم اهل الکبریاء والعظمة واهل الجود والجبروت واهل العفو والرحمة واهل
التقوى والمغفرة اسألک بحق هذا الیوم الذی جعلته للمسلمین عیدا ولمحمد
صلى الله علیه وآله ذخرا وعیدا ان تصلی على محمد وآل محمد وان تدخلنا
فی کل خیر ادخلت فیه محمدا وآل محمد وان تخرجنا من کل سوء اخرجت منه
محمدا وآل محمد صلواتک علیه وعلیهم اجمعین اللهم انی اسألک خیر ما سألک به
عبادک الصالحون واعوذ بک من شر ما استعاذ منه عبادک المخلصون
پس بگوید که الله اکبر و این قنوت بخواند که اول کل شیء
وآخره وبدیع کل شیء ومنتهاه وعالم کل شیء ومعاده ومصیر کل
شیء الیه ومرده ومدبر الامور باعث من فی القبور قابل الاعمال مبدی
الخفیات معلن السرائر پس ... بگوید ... عظیم الملکوت

شديد الجبروت حيّ الذي لا تموت دايم لا يزول ولا تفنى ايّامك
يبقى ملكك بس بگويد الله اكبر چهارم بگويد [illegible] خشعت
لك الاصوات وعنت لك الوجوه وحارت دونك الابصار وكلّت الا
لسن عن عظمتك والنواصي كلّها اليك لا يقضى فيها احد غيرك
ولا يتمّ منها شيء دونك بس بگويد پنجم بگويد [illegible]
احاط بكلّ شيء علمك وقهر كلّ شيء عزّك ونفذ في كلّ شيء امرك
وقام كلّ شيء بك واستسلم كلّ شيء لقدرتك وتواضع كلّ شيء
لعظمتك وخضع كلّ شيء لملكك بس بگويد الله اكبر بگويد ششم
وبعد از ان بركوع شود بس چون ركوع و سجود تمام كند برخيزد در براى ركعت دوم
بعد از قرائت تكبير [illegible] بگويد [illegible] تمام شود دو
چهار ركعت [illegible] در ركعت اول الحمد و سورة الاعلى بخواند
و در ركعت دوم الحمد و سورة الغاشية يا والشمس بخواند و ركوع و سجود بجا آورد
چنانچه ذكر رفت و تشهد و تسليم بخواند [illegible] اين نماز گاه بيرون [illegible]

واما الذين يقومون انتن من الجيفة فاولئك قوم كانوا
اصحاب الزنا واما الذين يقومون اسود الوجوه وازرق
العينين فاولئك قوم كانوا عاق لوالديهم واما الذين
يقومون سكارى فاولئك يقرؤن القرآن ويشربون
الخمر وايضا قال النبي من مات على حبّ آل محمّد مات شهيدا
ومن مات على حبّ آل محمّد مات مغفورا ومن مات على
حبّ آل محمّد مات تائبا ومن مات على حبّ آل محمّد مات
مؤمنا مستكمل الايمان الا ومن مات على حبّ آل محمّد بشّره
ملك الموت بالجنّة ثمّ منكر ونكير الا ومن مات على حبّ آل
محمّد يزفّ الى الجنّة كما تزفّ العروس الى بيت زوجها
الا ومن مات على حبّ آل محمّد فتح له من قبره بابان الى الجنّة
الا ومن مات على حبّ آل محمّد جعل الله زوّار قبره ملائكة
الرحمة الا ومن مات على حبّ آل محمّد مات على السنّة والجماعة
الا ومن مات على بغض آل محمّد جاء يوم القيامة مكتوب
بين عينيه آيس من رحمة الله الا ومن مات على بغض آل محمّد
كان كافرا الا ومن مات على بغض آل محمّد لم يشمّ رائحة الجنّة

وايضا ع علي خير البشر ومن ابى فقد كفر وايضا ع لو اجتمع
الناس على حب علي بن ابي طالب لما خلق الله تعالى النار وايضا ع
لعلي ع يا علي شيعتك هم الفايزون يوم القيامة فمن اهان
واحدا منهم فقد اهانك ومن اهانك فقد اهانني ومن اها
نني ادخله الله نار جهنم وبئس المصير يا علي انت مني وانا منك
روحك من روحي وطينتك من طينتي وشيعتك خلقوا من
طينتنا فمن احبهم فقد احبنا ومن ابغضهم فقد ابغضنا
ومن عاداهم فقد عادانا ومن ودهم فقد ودنا قال امير المومنين ع
سيظهر في اخر الزمان اقوام وجوههم وجوه الادميين
وقلوبهم قلوب الشياطين ان بايعتهم غشوك وان
حدثتهم كذبوك فان امنت اليهم خانوك فلا تركن
اليهم ان اعزوك المومن بينهم ضعيف والفاسق بينهم
شريف لا يوقر صغيرهم كبيرهم ولا يعول غنيهم
فقيرهم صبيهم سارق وشابهم فاسق وشيخهم منافق
وفقيهها وهم يحكمون بالخلاف والتاويل وقضا
تهم ياكلون بالبواطيل وقال النبي ع من صام يوما من رجب

كتب

نيت اول ركعت كويد اصوم شهر رمضان من اوله
الى اخره مع ارتفاع الموانع لوجوبه على قربة
الى الله نيت اول چنين نيت كند وبعد از ان هر شب نيت
چنين كند اصوم غدا من رمضان اداء لوجوبه
قربة الى الله نيت قضاء روزه اصوم غدا قضاء
عن رمضان لوجوبه قربة الى الله ودر نيت تمام
انچه اداكنند قضا كويد نيت روزه كفارت افطار
من صوم رمضان قربة الى الله نيت سجده شكر
اسجد سجدة الشكر لندبه قربة الى الله نيت
سلام كردن بر مومن اسلم هذا المومن لندبه
قربة الى الله نيت حاجت روا كردن مومن
اقضي حاجة المومن لندبه قربة الى الله تمت

باب الاحاديث

قال النبي صلى الله عليه وسلم
من اغتسل يوم الجمعة اعطاه الله بكل قطرة
حوراء وبكل شعر على جسده ثواب ولا يكتب عليه

[illegible]

ذنوبه الى الجمعة اخرى فلو مات بين الجمعة مات شهيدا
سيل عن النبي صم ما صفة العبد الحقيقي قال عم طاعة الله تعالى
خلاقتهم وحب الله تعالى لذتهم والى الله تعالى حاجتهم ومع
الله تعالى تجارتهم وعلى الله تعالى اعتمادهم وحسن الخلق عا
دتهم والسخاوة حرفتهم والقناعة مالهم والعبادة كسبهم
والتقوى زادهم والقران حديثهم وذكر الله جليسهم والفقر
لباسهم والجوع طعامهم والظماء شرابهم والحياء قميصهم
والدنيا سجنهم والشيطان عدوهم والحق حارسهم والموت
راحتهم والقيامة نزهتهم والفردوس مسكنهم
مخواص العبد هكذا قال امير المومنين علي اذا قال العبد المومن
لا اله الا الله محمد رسول الله خلق الله تعالى من نفسه ملكا
له جناحان احدهما بالمشرق والاخر بالمغرب وله الف راس
في كل راس الف وجه وفي كل وجه الف فم وفي كل فم
الف لسان يقولون في كل ساعة من ساعات الليل والنهار
لا اله الا الله ومحمد رسول الله وهكذا يقولون الى قيام
الساعة فاذا كان يوم القيامة يقوم على راس القبر القايل

لا اله الا الله ومحمد رسول الله ويقول له قم وادخل الجنة فقد
نجوت من الحساب والعقاب والعذاب قال رسول الله صلعم قال الله تعالى
من قال لا اله الا الله ومحمد رسول الله وعلي ولي الله خا
لصا مخلصا وجبت له الجنة قالوا يا رسول الله وما معنى الاخلاص
قال الاخلاص اربعة دين بلا اهواء ولسان بلا غيبة
ونور قلب بلا رياء وشبهة وبطن بلا حرام وايضا صم
المومن اخ المومن من امه وابيه ان جاع اطعمه وان عراه
كساه وان خاف امنه وان مرض عاده وان مات شيع
جنازته وايضا قال صلعم لعلي عم يا علي اذا رايت الناس يشتغلون
بالفضايل فاشتغل انت بالفرايض واذا اشتغل الناس بطلب
الدنيا فاشتغل انت بطلب الاخرة واذا اشتغلوا بطلب رضى
المخلوق فاشتغل انت برضى الخالق واذا اشتغلوا بعمارة الدنيا
فاشتغل انت بعمارة القلوب واذا رايت بعض الناس يشتغل
بعيوب البعض فاشتغل انت بعيوب نفسك واذا رايت
الناس يشتغلون بمدح الناس فاشتغل انت بمدح الخالق
وايضا صا من ترك صلوته ثلثة ايام متعمدا من غير علة

ولا عند موجب لذلك فان مرض فلا تعودوه فان مات فلا تغسلوه
ولا تشيعوا جنازته ولا تصلوا عليه ولا يدفن في مقابر المسلمين
وايضا ص سياتي على الناس زمان يفرون من العلماء كما يفر
الغنم من الذئب فاذا كان كذلك ابتلاهم الله تعالى بثلثة بليات
الاولى يرفع البركة من اموالهم والثاني يسلط عليهم سلطان
جابر والثالث يخرجون من الدنيا بغير ايمان وايضا ص من
فتق ولم لعنه الله تعالى وكتب له من الوزر بعدد نجوم السماء
وورق الاشجار وفتح الله عليه في قبره بابا من العذاب وايضا قال ص
من كسى مومنا كساه الله تعالى الف حلة وقضى له الف حاجة و
كتب الله تعالى عبادة سنة وغفر ذنوبه كلها وان كان اكثر
من نجوم السماء واعطاه الله تعالى يوم القيامة ثواب الف شهيد
وزوجه الله تعالى الف حورية وكتب الله تعالى له براة من النار و
جوازا على الصراط قال امير المومنين ع قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
سالت جبرئيل عن صاحب العلم قال هم سرج امتك في الدنيا و
الاخرة طوبى لمن عرفهم واحبهم والويل لمن انكرهم
والبغضهم ومن احبهم احببناه وشهدنا انه في الجنة ومن

البغضهم

ومن البغضهم ابغضناه وشهدنا انه في النار وايضا ص من ترك
صلوة الفجر تبرء منه القران ومن ترك صلوة الظهر تبرء منه
الايمان ومن ترك صلوة العصر تبرء منه الانبياء ومن ترك صلوة
المغرب تبرء منه الملائكة ومن ترك صلوة العشاء تبرء منه
الرحمن اولئك هم المنافقون اولئك هم المنافقون اولئك هم
المنافقون وايضا ص اذا ترك احدكم صلوة الفجر
نادا مناد من السماء يا غادر واذا ترك صلوة الظهر نادا
مناد من السماء يا فاجر واذا ترك صلوة العصر نادا مناد
من السماء يا خاسر واذا ترك صلوة المغرب نادا مناد من
السماء يا كافر واذا ترك صلوة العشاء نادا مناد من السماء
لست لك ربا فاطلب ربا وايضا ص من اكرم جاره وجبت
له الجنة ومن اذاه فعليه لعنة الله والملائكة والناس اجمعين
وايضا ص ما من مومن يقول غدوة وعشية استغفر الله
الذي لا اله الا هو الحي القيوم الرحمن الرحيم غفار الذنوب
ستار اسئله التوبة اللهم لا تفرق بيني وبين محمد
صلى الله عليه واله الا اشتاقت اليه الجنة وكتب له ثواب الشهداء

بكل كلمة عبادة سنة ويكون في الجنة في جوار علي بن ابي طالب
عليه افضل الصلوات وايضا ع تحبون الناس خمسا وتنسون خمسا
تحبون المال وتنسون الحساب تحبون القصر وتنسون القبر تحبون
الحيوة وتنسون الممات تحبون الدنيا وتنسون القيامة تحبون
الذنوب وتنسون التوبة تحبون الناس وتنسون الله تعالى وايضا
انه قال من بكى من خشية الله غفر الله ذنوبه وان كانت
اكثر من نجوم السماء وقطر البحار ثم قرء فليضحكوا قليلا
وليبكوا كثيرا جزاء بما كانوا يكسبون وايضا ع الصلوة نور
على قلب المؤمن والصوم جنة من النار والصدقة ظل لصاحبها من حر
القيامة ثم قال يا عباد الله تصدقوا ولو بشق تمرة وايضا ع افضل
عبادة الامتي تعلم الفقه وايضا ع من مشى الى طعام لم يدع اليه
فقد دخل سارقا وخرج وايضا ع من وصيته لعلي ع اذا فرغت
من الوضوء فاقرء انا انزلناه في ليلة القدر مرة واحدة كتب الله
له عبادة خمسين سنة ومن صلى على محمد وآل محمد بعد الوضوء
عشر مرات فرج الله له من كل غم ويستجاب دعاءه قال ابو الحسن
موسى ع من توضأ للمغرب كان وضوءه لما مضى من ذنوب نهاره

ما خلا

ما خلا الكباير ومن توضأ لصلوة الفجر كان وضوءه ذلك كفارة لما مضى
من ذنوبه خلا الكباير وايضا قال النبي ص من توضأ ولم يتمندل كتب الله
له ثلثين حسنة وخلق الله تعالى بكل قطرة حرفا ملكا يسبح له الى
يوم القيامة ومن توضأ وتمندل كتب الله له حسنة واحدة وعن
الصادق ع من جدد وضوءه لغير صلوة جدد الله توبته من غير
استتابة وايضا قال النبي ص من اسبغ وضوءه واحسن صلوته وادى
زكوة ماله وكف غضبه وسجن لسانه واستغفر لذنبه وادى
النصيحة لاهل بيته فقد استكمل حقايق الايمان وابواب الجنة
مفتحة وايضا ع العلم وديعة الله في ارضه والعلماء امناؤه فمن
عمل بعلمه ادى امانته ومن لم يعمل بعلمه كتب في ديوان الله الخا
ئنين وايضا ع سلطان لا عدل له كالراعي لا غنم له وغني لا سخاء
له كالنهر لا ماء له وعالم لا ورع له كالشمس لا ضوء له وفقير لا
صبر له كالشجر لا ثمر له وامرأة لا حياء له كالطعام لا ملح
له وايضا ع من ضرب ابويه فهو ولد الزنا ومن اذى جاره فهو
منافق ملعون سئل عن امير المؤمنين ع انه تعالى يقول ادعوني استجب
لكم وكنا ندعوا فلم يستجب دعاءنا قال ع امات قلوبكم بعشرة

اشياء اولها عرفتم الله فلم تودوا حقه والثاني قراتم كتاب الله
ولم يعملوا به والثالث قلتم نحب رسول الله فتركتم سنته والرابع
قلتم ان الشيطان عدو لنا فوافقتموه والخامس قلتم نطلب
النجاة من النار فرميتم ابدانكم والسادس قلتم ان الموت حق فلم
ترضوا له والسابع اكلتم نعمة الله فلم تشكروا له والثامن انتبهتم
من النوم واشتغلتم لو فور امور الكرو والتاسع دفنتم امواتكم
موتاكم فلم تعتبروا بهم والعاشر قلتم ان الرحمن يحب لنا
فخالفتموه قال امير المومنين ع في صفة المومن المومن حافظ الحدود
دايم الفكر كامل العقل لطيف اللسان حسن الاخلاق قليل
الضحك كثير البكاء قليل الاكل كثير الذكر دايم الحزن
قاتل الهواء تارك الشهوات مخالف الشيطان موافق الرحمن
زاهد في الدنيا راغب في الاخرة ابله في امور الدنيا كيس في
امور الاخرة مشغول بعيب نفسه فارغ من عيوب غيره و
القران حديثه والله مونسه مطيعين بوعد الله مستقيم
بامر الله يخاف يوم القيامة قال النبي ع انى شافع يوم القيامة
لاربعة اصناف ولو جاءوا بذنوب اهل الدنيا رجل نصر

دري

ذريتي ورجل بذل له لذريتي عند المضيق ورجل احب ذريتي
باللسان والقلب ورجل سعى في حوايج ذريتي اذا اطردوا و
شردوا وايضا ع اذا كان يوم القيامة تستظل الناس بظل
صدقاتكم فتصدقوا في حياتكم قبل موتكم فان الصدقة
في حياتكم امان لكم من هول القيمة فان المومن اذا
خرج من قبره جاءته كامثال القبة فتقف فوق راسه
فتدفع حره ذلك اليوم ثم دليله وقايده الى الجنة وعنه ع
قيدوا الاربعة باربعة الايمان بالصلوة والمال بالزكوة
والصحة بالصدقة والعلم بالكتابة وايضا ع انه قال من احرق
سبعين مصحفا والزنا بسبعين بكرا وقتل ابويه وخرب
الكعبة سبعين مرة اقرب الى النجاة ممن ترك الصلوة متعمدا
وايضا ع كفاكم من نعيم الدنيا الايمان ومن سرور الدنيا
القران ومن شغل الدنيا الصلوة ومن عبرة الدنيا الموت وايضا ع
اهدوا الامواتكم قيل يا رسول الله ما هدية امواتنا قال ع ان ارواح
المومنين كل ليلة الجمعة في بيوت اخوانكم يقفون وينادون
بصوت حزين انكم تركتمونا في قبر ضيق وغم طويل وحسرة

شديد اهدوا النا مما اهدي بكم الله فاذكرونا يذكركم
الله ما استغفروا لنا يغفر لكم الله وعن ع من ردّ سايلا
جايعا غفر به الله تعالى الف سنة وعن ص اذا تصدق رجل بنية
المؤمن امر الله تعالى جبريل عم ان يحمل الى قبره سبعين الف ملك
في يد كل ملك طبق من نور ويحملون الى قبره ويقولون
السلام عليك يا ولي الله هذا هدية فلان بن فلان اليك
واعطاه الله تعالى الف مدينة في الجنة وزوجه الف حور
والبسه الف حلة وقضى الله تعالى الف حاجة وايضا ع اذا
قرأ المؤمن اية الكرسي وجعل ثواب قراءته لاهل القبور ادخل الله
تعالى قبر كل ميت درجة ويرفع للقاري درجة ستين
نبيا وجعل الله تعالى من كل حرف ملكا يسبح له الى يوم القيمة
وايضا م اذا مات الرجل انقطع عمله الا من ثلث صدقة جا
رية وعلم ينتفع به وولد صالح يدعو له وايضا م ان الضيف
اذا دخل بيت اخيه المؤمن دخل الف بركة والف رحمة
وغفر الله له ذنوب ذلك اليوم وان كان ذنوبهم اكثر
من زبد البحار وورق الاشجار وكتب الله له بكل لقمة اكل

الضيف

الضيف حجة وعمرة وثواب ستين نبيا وعن ع من علم ولده القران فكانما
حج البيت عشرة الاف حجة واعتمر عشرة الاف عمرة واعتق عشرة
الاف رقبة من ولد اسمعيل عم وغزا عشرة الاف غزوة واطعم
عشرة الاف مسكين جايع وكانما كسى عشرة الاف عار مسلم
ويكتب له بكل حرف عشرة حسنات ويمحى عشرة سيئات
ويكون معه في قبره حتى يبعث ويثقل ميزانه ويجاز على
الصراط كالبرق الخاطف ولم يفارقه القران حتى ينزل به
من الكرامة ما فضل ما يتمنى وايضا م يرفع الله عذاب القبر وكان
حشرهن مع فاطمة بنت محمد رسول الله ص امراة صبرت على زوجها
وامراة صبرت على سوء الخلق زوجها وامراة وهبت صداقها لزوجها
يعطي الله لكل واحدة منهن عبادة سنة وايضا م ما من امراة
تسقى زوجها بشربة كان خيرا لها من عبادة ستين سنة صام
نهارها وقام ليلها ويبني الله تعالى بكل شربة تسقي زوجها
مدينة في الجنة وغفر لها ستين خطيئة وايضا م والذي
بعثني بالحق نبيا ان العاق لوالديه لا يجد ريح الجنة وعن
علي ع الركعة تصليها امزوجة خير من سبعين ركعة تصليها

وص

عذب وايضا ع حيوة الدنيا بالادمى وحيوة الادمى بالروح
وحيوة الروح بالعقل وحيوة العقل بالعلم وحيوة العلم
بالعمل وحيوة العمل بالاخلاص وايضا ع حافظوا على الصلوات
الخمس فان الله عز وجل اذا كان يوم القيامة يدعوا العبد فاول
شيء يسأل عنه الصلوة فاذا جاء بها تامة والا زج به في النار
وقال صلى سيأتي زمان على امتي لا يعرفون العلماء الا بثوب حسن
ولا يعرفون القرآن الا بصوت حسن ولا يعبدون الله الا في
شهر رمضان فاذا كان كذلك سلط الله تعالى عليهم سلطانا
لا علم له ولا حلم له ولا رحم له ولا عقل له وايضا ع عجلوا بالصلوة
قبل الفوت وعجلوا بالتوبة قبل الموت وايضا ع الناس كلهم
موتى الا العالمون والعالمون كلهم موتى الا العاملون والعاملون
كلهم موتى الا المخلصون والمخلصون على خطر عظيم وعنه ع
الصلوة عماد الدين من اقام الصلوة فقد اقام الدين
ومن هدمها فقد هدم الدين وايضا ع عند قراءة القرآن
ينزل عليه الرحمة فمن تكلم عند قراءته ينزل عليه اللعنة وعنه ع
صلاح الخمس على الخمس صلاح الصبيان في الكتاب وصلاح الفتيان

في العلم

وص

في العلم وصلاح الشيوخ في المساجد وصلاح القطاع في السجن و
صلاح النساء في البيوت وعنه ع لا بد للمؤمن من اربعة اشياء
دار واسع وفرس جواد ولباس جيد وسراج منير قيل يا رسول الله ما الدار
الواسع قال الصبر وما الفرس الجواد قال العقل وما اللباس الجيد
قال الحياء وما السراج المنير قال العلم وقال ع من اعان تارك الصلوة
بلقمة او كسوة فكانما قتل سبعين نبيا اولهم ادم واخرهم محمد
وعنه ع اذا قال العبد لا اله الا الله محمد رسول الله اهتز العرش
والكرسي وخلق الله تعالى بكل حرف ملك يلعنه الى يوم القيامة
وايضا ع من تهاون الصلوة وضيعها عاقبه الله تعالى بخمسة
عشرة اشياء ستة منها قبل الموت وثلثة عند الموت وثلثة عند القبر
وثلثة في القيامة الاول يرفع الله تعالى بركة رزقه والثاني يرفع
سيماء الصالحين والثالث يرفع بركة حيوته والرابع لا يقبل
صلوته والخامس لا يستجيب دعوته والسادس لا يصيب دعوة المسلمين
شيئا واما الثلثة عند الموت اوله يدخل عليه ملك الموت غضبانا ويقبض
روحه كما يقبض روح الفاسقين والثاني يموت جائعا والثالث
عطشان واما الثلثة في القبر اوله يضيق قبره عليه والثاني يظلم

عليه منكر ونكير غضبانان واما الثلثة فى القيامة فغضب
الرحمن وسوء الحساب فهاويه النار وبئس المصير وايضا عن ع
من احسن الصلوة اكرمه الله تعالى بثلثين خصلة
عشرة قبل الموت وخمسة عند الموت وخمسة عند القبر وعشرة
عند القيامة اما الذى قبل الموت فاولها ان يبارك فى رزقه
والثانى يبارك فى عمره والثالث يجعل السماء الصالحين والرابع
قلبه متفكر والخامس ينطق لسانه بالحكمة والسادس
يقبل صلوته والسابع يستجيب دعاوه والثامن يكون له
نصيب فى دعوة المسلمين والتاسع يغلق عليه سبعة ابواب جهنم
والعاشر يفتح له ثمانية ابواب الجنة من ايها شاء دخل
واما الخمسة التى عند الموت الاول يدخل عليه ملك الموت
مستبشرًا والثانى يقبض روحه كما يقبض روح ابرهيم خليل
الله ع والثالث يخرج من الدنيا شبعانًا والرابع ريانا والخامس
سقاه من حوض محمد ع واما الخمسة التى فى القبر الاول
فيكون قبره اوسع عليه من الدنيا سبع مرات والثانى يسهل
عليه منكر ونكير والثالث يغلق قناديل من نور الى يوم

القيمة

الى يوم القيمة والرابع يفرش فى قبره فراشا من ورق الجنة والخامس
يدخل منكر ونكير بالبشارة ورحمة الله فى قبره الى يوم القيمة واما
عشرة التى فى القيامة اولها يبعث وجهه كالقمر ليلة البدر
والثانى يبيض وجهه والثالث اسمه فى اصحاب اليمين والرابع
يحاسب حسابا يسيرًا والخامس يجوز على الصراط كالبرق الخاطف
والسادس يكتب براة من النار والسابع يرويه من حوض محمد
ع والثامن يكون تحت لواء محمد ع والتاسع يكون ارفع
درجة من الجنة والعاشر يكرمه الله ويرزقه كرامة
للذين احسنوا الحسنى وزيادة عن ع العلماء كالذهب و
المتعلم كالفضة وسائر الناس كالرصاص لا خير فيهم
وايضا عن النبى ص اى شى اثقل من السماء واى شى اطيب من الماء و
اى شى اوسع من الارض واى شى ابرد من الزمهرير واى شى اشد
من الحجر فبكى النبى ص البهتان اثقل من السماء وقلب المؤمن
اطيب من الماء والحق اوسع من الارض والسوال على البخيل ابرد
من الزمهرير وقلب الكافر اشد من الحجر وعن ع شدا يد
الدنيا غم الدين وان كان درهمًا والسفر وان كان فرسخًا

وايضا عم انه قال الصدقة على خمسة اوجه الواحدة بعشرة و
الواحدة بسبعين والواحدة بسبعمايه والواحدة بسبعين
الالف والواحدة بثماية الالف اما الواحدة بعشرة فيدفعها
الى انسان صحيح اليدين والرجلين والواحدة بسبعين فيد
فعها الى فقير والواحدة بسبعماية فيدفعها الى ذى رحم
والواحدة بسبعين الالف فيدفعها الى الوالدين والوا
حدة بثماية الالف فيدفعها الى طالب العلم روى عنه عم قال
للسلام سبعون حسنة تسعة وستون للبادى وو ا
حدة للراد وعنه عم قال من قال سلام عليكم ففي عشرة حسنات
ومن قال سلام عليكم ورحمة الله ففي عشرون حسنة ومن
قال سلام عليكم ورحمة الله وبركاته ففي ثلثون حسنة
عن انس عن النبي عم من استغفر الله عز وجل يوم الجمعة
بعد العصر سبعين مرة غفر الله له ذنوب سبعين سنة
وعنه عم من استقبل العلماء فقد استقبلني ومن زار العلماء
فقد زارني ومن جالس العلماء فقد جالسني ومن جالسني
فقد جالس ربي عز وجل وعنه عم ترك كلمة من حرام

فهو

والبشر ان كان واحدة والتولد ان كان خردلاه والغرقة
وان كان سنوبة وايضا قال عم اذا كان يوم القيامة يوم الحسرة
والندامة تحشر من امتي بعشرة اصناف فمنهم يقومون خارجين
السنتهم من قفايهم ومنهم يقومون على صورة الكلب ومنهم
يقومون ليس لهم يدان ولا رجلان ومنهم يقومون على صورة الخنا
زير ومنهم يقومون على صورة القردة ومنهم يقومون
انتن من الجيفة ومنهم يقومون اسود الوجه وازرق العينين
ومنهم يقومون سكران في عرصات القيمة فقال سلمان
رحمة الله عليه ما كانت اعمالهم في الدنيا يا رسول الله قال عم اما الذين
يقومون خارجين السنتهم بقفايهم فاوليك قوم كانوا
من اصحاب النميمة واما الذين يقومون ليس لهم يدان ولا
رجلان فاوليك قوم كانوا يوذون الجيران واما الذين
يقومون على صورة الكلب فاوليك قوم كانوا ياكلون
اموال الناس بالباطل واما الذين يقومون على صورة الخنازير
فاوليك قوم ياكلون اموال اليتامى ظلما واما الذين
يقومون على صورة القردة فاوليك قوم ياكلون الربوا

خير عند الله تعالى من الف ركعة ومن كان في بيته حرام
لا يدخله ملائكته ولا ينزل عليه رحمة ولا يستجاب له دعوة
كلما قال يا رب قال الله تعالى لا لبيك يا عاصي فلو عرفتني
خرجت من الحرام عن انس عن النبي عم يدخل منكر ونكير
على الميت في قبره فيقعدانه فان كان مومنا قالوا من
ربك قال الله قالوا ومن نبيك قال محمد ومن
امامك قال القران امامي فيوسعون عليه قبره وان
كان كافرا يقولون له من ربك قال لا ادري ومن
نبيك قال لا ادري ومن امامك قال لا ادري فيضربونه
بالعمود ضربة حتى يلتهب القبر نارا فيضيق عليه حتى
يدق الاضلاع بعضها بعضا كما فى الكتاب
وايضا من بات بقلبه غش لاخيه المسلم بات في سخط الله وان
اصبح كذلك فهو في سخط الله حتى يتوب ويرجع وان مات فهو على
غير اسلام وايضا من سدد ضعيفا الى حاجة او منفعة اعطاه
الله كتابه باليمين ومن فرج عن اخيه كربة في الدنيا نظر الله
اليه نظرة ينال بها الجنة وفرج كربه في الدنيا والاخرة ومن انظر

اخاه

اخاه المعسر كان له بكل درهم اقرضه اياه بوزن جبل احد و
ثبير وطور سيناء حسنات فان دفق طلبه بعد اجله جاز
على الصراط كالبرق اللامع وايضا من اطعم طعاما ريا
وسمعة اطعمه الله مثلها من صديد جهنم وكان ذلك
الطعام نارا في بطنه حتى يقضي الله بين الناس صدق رسول الله
قال النبي صلعم خلق خلق ثلثة اصناف وصنف منهم الملائكة
لهم عقل ولا شهوة لهم وصنف منهم البهائم لهم شهوة ولا عقل لهم
وصنف منهم الانس لهم عقل وشهوة فمن رجح عقل على شهوة
كان اعظم قدرا من الملائكة فمن رجح شهوة على العقل كان ادون
قدرهم من البهائم كما قال الله تعالى اولئك كالانعام
بل هم اضل واولئك هم الغافلون صدق الله وصدق رسول الله
عن امير المؤمنين علي بن ابي طالب ع قال قال رسول الله صلعم انا سيد
لا ولين ولا خرين وانت يا علي سيد الخلايق بعدي
اولنا كاخرنا واخرنا كاولنا عن ابن عباس رضي الله عنه
قال قال رسول الله صلعم علي بن ابي طالب افضل من خلق الله
تعالى غيري والحسن والحسين سيدا شباب اهل الجنة

وابوهما خير منهما وان فاطمة سيدة نساء العالمين
وان عليا ختني ولو وجدت لفاطمة خيرا من علي
لم ازوجها منه عن جابر بن عبد الله الانصاري
قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله سمي الحسن حسنا لان
باحسان الله قامت السموات والارض والحسن واشتق
من الاحسان وعلي والحسن اسمان من اسماء الله تعالى
والحسين تصغير الحسن عن جعفر بن محمد بن عن ابيه
عن علي بن ابي طالب ع قال قال رسول الله ص يا علي
انت امير المؤمنين وامام المتقين يا علي انت سيد الو
صيين ووارث علم النبيين وخير الصديقين
وافضل السابقين يا علي انت زوج سيدة نساء
العالمين وخليفة خير المرسلين يا علي انت مولى
المؤمنين يا علي انت الحجة بعدي على الناس
اجمعين استوجب الجنة من تولاك واستحق
دخول النار من عاداك يا علي والذي بعثني
بالنبوة واصطفاني على جميع البرية لو ان عبدا

القرآن وربعه ح قال رسول الله صلى الله
عليه وآله وسلم من قرأ اذا زلزلت اربع
مرات كان كمن قرأ القرآن كله
ح قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم لا
اعتكاف الا بصوم ح قال حدثني ابي علي
بن ابي طالب عليه من كنوز البر اخفاء
العمل والصبر على الرزايا وكتمان
المصائب وباسناده قال حدثني ابي علي بن ابي
طالب عليه السلام حسن الخلق خير قرين
وقال عليه السلام اكملكم ايمانا
احسنكم خلقا وباسناده قال حدثني ابي علي

بن ابي طالب عليه السلام قال قال رسول الله
صلى الله عليه وآله وسلم عنوان صحيفة
المؤمن حسن خلقه قال سئل رسول الله صلى
الله عليه وآله وسلم ما اكثر ما يدخل
به الجنة قال تقوى الله وحسن الخلق وسئل
وما اكثر ما يدخل به النار قال الاجوفان
البطن والفرج د قال قال اقربكم
مني مجلسا يوم القيامة احسنكم خلقا
وخيركم خيركم لاهله وباسناده
احسن الناس ايمانا احسنهم خلقا والطفهم
باهله وانا الطفكم باهلي وباسناده

الاجوفان

قال حدثني ابي علي بن ابي طالب عليه
في قوله تعالى ثم لتسئلن يومئذ عن
النعيم قال الرطب والماء البارد د
قال حدثني ابي علي بن ابي طالب عليه السلام
قال قال صلى الله عليه وآله وسلم ثلث يزدن
في الحفظ ويذهبن بالبلغم قراءة القرآن
والعسل واللبان د قال حدثني ابي علي
بن ابي طالب عليه السلام قال قال صلى الله
عليه وآله وسلم من اراد البقاء ولا بقاء فليباكر
الغداء ويحتذي الحذاء ويخفف
الرداء وباسناده قال كان رسول الله

إذا أكل طعاماً يقول اللهم بارك لنا
فيه وارزقنا خيراً منه وإذا أكل لبناً أو
شربه قال اللهم بارك لنا فيه وارزقنا
منه وبإسنادنا قال حدثني أبي علي بن أبي طالب
عليه السلام قال قال أبو جحيفة أتيت
النبي صلى الله عليه وآله وسلم وأنا أتجشأ
فقال لي يا أبا جحيفة اكفف جشاءك
فإن أكثر الناس شبعاً في الدنيا أطولهم
جوعاً يوم القيامة قال فما ملأ أبو جحيفة
بطنه من طعام حتى لحق الله ح قال كان
رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم إذا

أكل

إذا أكل لبناً مضمض فاه وقال إن له دسماً
ح قال حدثني أبي علي بن أبي طالب عليه
السلام ثلث لا يعرض أحدكم نفسه عليهن
وهو صائم الحجامة والحمام والمرأة الحسناء
ح قال حدثني أبي علي بن أبي طالب عليه السلام
قال ص للمرأة عشر عورات إذا تزوجت
سترت عورة وإذا ماتت سترت عوراتها
كلها ح قال حدثني أبي علي بن أبي
طالب عليه السلام سئل النبي صلى الله عليه
وآله وسلم عن امرأة زنت فذكرت
المرأة أنها بكر فقال صلى الله عليه

فأمر النبي ص أن آمر النساء ينظرن إليها فوجدنها بكراً ص فنظرن

بما كنت لأضرب من عليه خاتم من الله عز وجل
وكان صلى الله عليه وآله وسلم يجيز
شهادة النساء في مثل هذا ه قال حدثني
ابي علي بن ابي طالب عليه السلام قال صلى
الله عليه وآله وسلم اذا سئلت المرأة
من فجر بك فقالت فلان جلدتها حدين حدا
لفريتها على الرجل وحدا لما اقرت على نفسها
بالفجور ه قال علي بن ابي طالب عليه
السلام ليس في القرآن يا ايها الذين آمنوا
الا وفي التوراة يا ايها المساكين ه
قال قال علي بن ابي طالب عليه السلام

لو

لو رأى العبد اجله وسرعته لابغض الامل
وطلب الدنيا ه قال حدثني ابي علي
بن ابي طالب عليه السلام ان الحسن
والحسين عليهما السلام كانا يلعبان
عند النبي صلى الله عليه وآله وسلم حتى
مضى عامة الليل ثم قال لهما انصرفا الى
امكما فبرقت برقة فما زالت تضيء لهما
حتى دخلا على فاطمة والنبي صلى الله عليه
وآله وسلم ينظر الى البرقة فقال
الحمد لله الذي اكرمنا اهل البيت
قابسنا ده قال حدثني ابي علي بن ابي طالب ع

ع

وُرِّثتُ عن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم
كتابين كتاب الله عز وجل وكتابا
في قراب سيفي قيل يا امير المؤمنين وما الكتاب
الذي في قراب سيفك قال من قتل غير قاتله
او ضرب غير ضاربه فعليه لعنة الله تعالى
وباسناده قال حدثني علي بن ابي طالب عليه السلم
من عرض نفسه للتهمة فلا يلومن من اساء
الظن به ح قال عليه السلام كنا مع
النبي صلى الله عليه وآله وسلم في حفر
الخندق اذ جاءت فاطمة ومعها كسيرة
من خبز فدفعتها الى النبي صلى الله عليه

وآله

وآله وسلم فقال النبي ما هذه الكسيرة
قالت قرصا خبزته للحسن والحسين جئتك
منه بهذه الكسيرة فقال النبي صلى
يا فاطمة اما انه اول طعام دخل فم
ابيك منذ ثلث ح قال علي النبي صلى الله
اتي النبي صلى الله عليه بطعام فادخل
اصبعه فاذا هو حار قال دعوه حتى
يبرد فانه اعظم بركة فان الله عز وجل
لم يطعمنا الحار ح قال حدثني ابي علي
بن ابي طالب عليه السلام قال صلى الله عليه
وآله وسلم اذا اراد احدكم الحاجة

فليباكر في طلبها يوم الخميس وليقرأ
اذا خرج من منزله آخر سورة آل عمران
وآية الكرسي وانا انزلناه وام الكتاب
فان فيها قضاء حوايج الدنيا والآخرة
قال حدثني ابي علي بن ابي طالب عليه
السلام الطيب يسر والنظر الى الخضرة
يسر والركوب يسر ٥ قال حدثني
علي بن الحسين عليه قال حدثني اسماء
بنت عميس قالت قبلت جدتك فاطمة
عليها السلام بالحسن والحسين فلما ولد
الحسن جاء النبي صلى الله عليه وآله وسلم

قال

قال يا اسماء هاتي ابني فدفعته اليه في خرقة
صفراء فرمى بها النبي صلى الله عليه وآله
وسلم وقال يا اسماء الم اعهد اليكم
ان لا تلفوا فلففته في خرقة بيضاء فدفعته
اليه فاذن في اذنه اليمنى واقام في اليسرى
ثم قال لعلي عليه السلام بأي شيء سميت
ابني هذا قال علي عليه السلام ما كنت لاسبقك
باسمه يا رسول الله وقد كنت احب
ان اسميه حربا فقال النبي صلى الله عليه
وآله وسلم وانا لا اسبق باسمه ربي
عز وجل ثم هبط جبرئيل عليه السلام ٥

فقال يا محمد العلي الاعلى يقرئك السلام
ويقول لك علي منك بمنزلة هرون من موسى
ولا نبي بعدك فسم ابنك هذا باسم ابن
هرون فقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم
وما اسم ابن هرون يا جبرئيل فقال شبر
فقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم
لساني عربي قال سمه الحسن قالت
اسماء فسماه الحسن فلما كان
يوم سابعه عق عنه النبي صلى بكبشين
املحين فاعطى القابلة فخذ كبش وحلق
وتصدق بوزن الشعر ورقاق طلى راسه

بالخلوق ثم قال يا اسماء الدم فعل الجاهلية
قالت اسماء فلما كان بعد حول
من مولد الحسن عليه السلام ولد الحسين
عليه وآله وسلم فقال يا اسماء هلمي
ابني فدفعته اليه في خرقة بيضاء فاذن
في اذنه اليمنى واقام في اليسرى ووضعه
في حجره وبكى قالت اسماء قلت فداك
ابي وامي مم بكاؤك قال صلى
الله عليه وآله وسلم من ابني هذا قلت
انه ولد الساعة قال يا اسماء تقتله
الفئة الباغية من بعدي لا انالهم

قال النبي صلى [illegible]

الله شفاعتي ثم قال يا اسماء لا تخبري
فاطمة فانها حديثة عهد بولادة ثم
قال لعلي باي شيء سميت ابني هذا
قال عليه السلام ما كنت لاسبقك باسمه
يا رسول الله وقد كنت احب ان اسميه
حربا فقال صلى الله عليه وآله وسلم ما كنت
لاسبق باسمه ربي عز وجل فاتاه جبريل
عليه السلام فقال الجبار يقرأ عليك
السلام ويقول سمه باسم ابن هرون قال
صلى الله عليه وآله وسلم وما اسم ابن
هرون قال شبير فقال عليه السلم

لساني عربي قال سمه الحسين فسماه الحسين
ثم عق عنه يوم سابعه بكبشين املحين
وحلق راسه وتصدق بوزن شعره ورقا
وطلى راسه بالخلوق فقال الدم فعل الجاهلية
واعطى القابلة فخذ كبش **وباب** قال
حدثني ابي علي بن ابي طالب عليه السلام
كلوا الخبز ما فسد ولا تاكلوا مما
افسدتموه انتم وباسناده قال علي عليه
السلام حياني رسول الله صلى الله عليه
وآله وسلم بالورد بكلتي يديه
فلما ادنيته الى انفي قال صلى الله عليه وآله

خلاص

وسلم

اما انه فسيد ريحان الجنة بعد الآس

قال حدثني ابي علي بن ابي طالب

عليه السلام قال صلى الله عليه وآله وسلم

عليكم باللحم فانه ينبت اللحم ومن

ترك اللحم اربعين يوما ساء خلقه

وقال صلى الله عليه وآله وسلم عليكم

بالعدس فانه مبارك مقدس وانه يرقق

القلب ويكثر الدمعة وانه قد بارك

فيه سبعون نبيا آخرهم عيسى بن مريم

عليه السلام قال ذكر اللحم

والشحم عند النبي صلى الله عليه وآله

وسلم

وسلم فقال ليس منهما بضعة تقع في المعدة الا

انبتت مكانها شفاء واخرجت من مكانها

داء وباسناده قال حدثني ابي علي بن ابي طالب عليه السلام

قال كان رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم

اذا اكل التمر يطرح النوى على ظهر كفه

ثم يقذف وباسناده عن علي بن ابي طالب

عليه السلام قال كان رسول الله صلعم اذا اكل

التمر يطرح النوى على ظهر كفه ثم يقذف به

وباسناده عن علي بن ابي طالب عم قال جاء جبرئيل

الى النبي صلى الله عليه وآله وسلم وقال

عليكم بالبرني فانه خير تموركم يقرب

من الله عز وجل وتباعد من النار ٥ قال
حدثني ابي علي بن ابي طالب عليه السلام قال
عليكم بالفرح فانه يزيد في الدماغ ٥
قال حدثني ابي الحسين بن علي بن ابي طالب
عليهما السلام قال دعا رجل امير المؤمنين
عليه السلام فقال له اجبتك على ان تضمن
لي ثلاث خصال قال وما هي يا امير المؤمنين
قال ان لا تدخل علي شيئا من خارج ولا تدخر
عني شيئا في البيت ولا تجحف بالعيال قال ذلك
لك فاجابه علي عليه السلام ٥ فقال
رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يا علي

لولاك لما عرف المؤمنون بعدي وباسناده
قال قال علي بن ابي طالب عليه السلام
الحناء بعد النورة امان من الجذام والبرص
وباسناده قال قال رسول الله صلى الله عليه
وآله وسلم يا علي انا اعطيت ثلثا ما اعطيت
مثله قلت فدا لك ابي وامي وما اعطيت قال
صلى الله عليه وآله وسلم اعطيت صهرا
مثلي واعطيت مثل زوجتك فاطمة واعطيت
مثل ولديك الحسن والحسين ٥ فقال
رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يا علي
ليس في يوم القيمة راكب غيرنا ونحن

أربعة فقام إليه رجل من الانصار وقال
فداك أبي وأمي ومن هم قال صلى الله عليه
وآله وسلم أنا على دابة البراق وأخي صالح
على ناقة الله تعالى التي عقرت وعمي حمزة
على ناقتي العضباء وأخي علي على ناقة من نوق
الجنة وبيده لواء الحمد ينادي لا إله إلا
الله محمد رسول الله فيقول الآدميون
ما هذا إلا ملك مقرب أو نبي مرسل أو حامل
عرش فيجيبهم ملك من بطنان العرش
يا معشر الآدميين ليس هذا ملك مقرب
ولا نبي مرسل ولا حامل عرش هذا علي بن أبي طالب

وبإسناده قال حدثني أبي علي بن أبي طالب
عليه السلام الطاعون ميتة وحية وبإسناده
قال علي بن الحسين عليهما السلام كأني
بالقصور وقد شيدت حول قبر الحسين وكأني
بالأسواق قد حفت حول قبره فلا تذهب
الأيام والليالي حتى يسار إليه من الآفاق
وذلك عند انقطاع ملك بني مروان وبإسناده
قال قال أمير المؤمنين علي بن أبي طالب عليه
السلام سمعت رسول الله صلى الله عليه
وآله وسلم يقول إني أخاف عليكم
استخفافا بالدين ومنع الحكم وقطيعة

الرحيم وان تتخذوا القرآن من امير يتقدمون
احدهم وليس بافضلهم في الدين وباسناده
قال حدثني علي بن ابي طالب عليه السلام
قال من بدأ بالملح اذهب الله تعالى عنه
سبعين داء اولها الجذام ه قال
رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يا علي عليك
بالزيت كله وادهن به فانه من اكله
وادهن به لم يقربه الشيطان اربعين
يوما ه قال رسول الله صلى الله عليه
وآله وسلم يا علي عليك بالملح فانه شفاء
من سبعين داء منها الجذام والبرص والجنون

وباسناده

وباسناده قال كان علي بن ابي طالب عليه السلام
يأكل البطيخ بالسكر وباسناده قال
ان النبي صلى الله عليه وآله وسلم اتي ببطيخ
ورطب فاكل منهما وقال هذان
الاطيبان ه قال جعفر بن محمد
عليهما السلام السبت لنا والاحد لشيعتنا
والاثنان لبني امية والثلثا لشيعتهم و
الاربعاء لبني العباس والخميس لشيعتهم
والجمعة لله عز وجل وليس فيه سفر قال
الله عز وجل فاذا قضيت الصلوة فانتشروا
في الارض وابتغوا من فضل الله يعني يوم

وقف

السبب وباسناده قال حدثني ابي موسى بن جعفر
قال كان على خاتم محمد بن علي الباقر عليهما
السلام ظني بالله حسن وبالنبي المؤتمن
وبالوصي ذي المنن وبالحسين والحسن
د قال حدثني علي بن الحسين انه سمى
حسنا يوم سابعه واشتق من اسم حسن
حسين وذكر انه لم يكن بينهما
الا الحمل د قال حدثني ابي جعفر
بن محمد عليهما السلام قال دعاني
ابي بدهن فادهن فقال ادهن قلت
ادهنت انه البنفسج قلت وما فضل
قال ص

وقف

البنفسج قال حدثني ابي عن ابيه
عن جده الحسين بن علي عن ابيه علي
بن ابي طالب عليهما السلام قال
رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم فضل
البنفسج على الادهان كفضل الاسلام
على سائر الاديان د قال حدثني
علي بن الحسين عن ابيه قال
علي عليه السلام لا دين لمن دان لمخلوق
في معصية الخالق د قال علي بن
ابي طالب عليه السلام كلوا الرمان
بشحمه فانه دباغ المعدة وباسناده قال

حدثني ابي علي بن الحسين قال كان عبد الله
بن عباس اذا اكل الرمانة لا يشركه
فيها احد ويقول في كل رمانة حبة
من حب الجنة د قال حدثني ابي الحسين
بن علي عليهما السلام قال دخل رسول
الله صلى الله عليه وآله وسلم على علي
ابن ابي طالب عليه السلام وهو محموم
فأمره ان يأكل الغبيراء وماشا قال
اختصم الى علي بن ابي طالب عليه
السلام رجلان احدهما باع الآخر
بعيرا واستثنى الراس والجلد ثم بدا له ان

ينحره

ينحره قال علي عليه السلام هو شريكه
على عدد الراس والجلد د قال حدثني
ابي علي بن الحسين ان الحسين بن علي عليهما
السلام دخل المستراح فوجد لقمة ملقاة
فدفعها الى غلام له فقال يا غلام ذكرني
هذه اللقمة اذا خرجت فأكلها الغلام
فلما خرج الحسين عليه السلام قال
يا غلام اللقمة قال اكلتها يا مولاي
قال عليه السلام انت حر لوجه الله
تعالى قال له رجل اعتقته يا سيدي
قال نعم سمعت جدي رسول الله

صلى الله عليه وآله وسلم وهو يقول
من وجد لقمة ملقاة فمسح منها ما مسح
وغسل منها ما غسل ثم أكلها
لم تستقر في جوفه حتى يعتقه الله تعالى
من النار ولم أكن لأستعبد رجلا
أعتقه الله تعالى من النار ح قال
حدثني أبي محمد بن علي عليه السلام
خمسة لو دخلتم فيهن ما قدرتم على
مثلهن لا يخاف عبد إلا ذنبه ولا
يرجو إلا ربه ولا يستحيي الجاهل
إذا سئل عما لا يعلم أن يقول الله

قال ح

ورسوله

ورسوله أعلم ولا يستحيي الذي لا يعلم
أن يتعلم والصبر من الإيمان بمنزلة
الرأس من الجسد ولا إيمان لمن لا صبر
له وبإسناده قال حدثني الحسين بن علي
عليهما السلام إن أعمال هذه الأمة ما
من صباح إلا تعرض على الله عز وجل
ح قال حدثني أبي الحسين
بن علي عليهما السلام قال وجد لوح
تحت حائط مدينة من المدائن مكتوب
فيه أنا الله لا إله إلا أنا محمد نبي
عجبت لمن أيقن بالموت كيف

يفرح وعجبت لمن ايقن بالقدر كيف
يحزن وعجبت لمن ايقن بالحساب كيف
يذنب قال سئل جعفر بن محمد عليهما
السلام عن زيارة قبر الحسين قال اخبرني
ابي قال من زار قبر الحسين بن علي عليه السلام
عارفا بحقه كتبه الله في عليين
ثم قال ان حول قبره عليه السلام بسبعين
الف ملك شعثا غبرا يبكون عليه
الى الساعة ح قال حدثني ابي جعفر
عليه السلام قال ادنى العقوق
اف ولو علم الله شيئا اهون من

ان تقوم صح

اف

اف لنهى عنه ح قال حدثني ابي علي طالب
عليه في قول الله تعالى اكالون للسحت
قال هو الرجل يقضي لاخيه الحاجة
ثم يقبل هديته ح قال حدثني
ابي موسى بن جعفر قال حدثني ابو عبد الله
صلة الارحام وحسن الخلق زيادة في
الايمان وباسنا قال كان علي بن ابي
طالب عليه السلام اذا طلى قدامه بيده
ح قال حدثني ابي علي بن الحسين
قال حدثتني اسماء بنت عميس قالت
كنت عند فاطمة جدتك اذ دخل

اطلى صح

رسول الله صلى الله عليه واله وسلم وفي عنقها قلادة
من ذهب كان علي بن ابي طالب
عليه السلام اشتراها لها من فيء له فقال
النبي صـ لا يغرنك الناس ان يقولوا
بنت محمد وعليك لبس الجبابرة فقطعها
وباعتها واشترت بها رقبة فاعتقتها
فسر رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم
بذلك وباسناده قال حدثني ابي علي بن الحسين
في قول الله عز وجل لولا ان رأى برهان
ربه قال قامت امرأة العزيز الى الصنم
فسترته وقالت انه يرانا فقال لها

فقطعتها

يوسف

لم اولم النبي صلى الله عليه وآله وسلم
من ابويه قال لئلا يوجد عليه حق
لمخلوق وباسناده قال ان رسول الله صلى الله
عليه وآله وسلم قال من انعم الله عليه
نعمة فليحمد الله ومن استبطأ الرزق
فليستغفر الله ومن حزنه امر فليقل
لا حول ولا قوة الا بالله د قال حدثني
ابي علي بن الحسين عليهما السلام ان يهوديا
سأل علي بن ابي طالب عليه السلام وقال
اخبرني عما ليس لله وعما ليس من عند الله
وعما لا يعلمه الله فقال علي عليه السلام

اما ما لا يعلمه الله فذلك قولكم يا معشر
اليهود ان عزير بن الله والله لا يعلم ان
له ولداً واما ما ليس عند الله فليس عند
الله ظلم للعباد واما ما ليس لله فليس
لله شريك قال اليهودي فانا اشهد
ان لا اله الا الله وان محمداً رسول
الله وباسناده قال حدثني ابي الحسين بن علي
عليهما السلام كنا انا واخي الحسن
واخي محمد بن الحنفية وبنو عمي عبد الله
علي عليه السلام كنت رديف
رسول الله على ناقته العضباء ونحن

بن

بن عباس وقثم والفضل على مائدة ناكل
فوقعت جرادة على المائدة فاخذها عبد الله
بن عباس فقال للحسن يا سيدي تعلم ما
المكتوب على جناح الجرادة قال سألت
امير المؤمنين علي عليه السلام فقال سألت جدك
صلى الله عليه وآله وسلم فقال على جناح
الجرادة مكتوب انا الله لا اله الا انا
رب الجرادة ورازقها اذا شئت بعثتها
على قوم بلاء فقام عبد الله بن العباس
فقرب من الحسن بن علي عليهما السلام
ثم قال هذا والله من مكنون العلم

على قوم رزقاً واذا شئت بعثتها ص

وقف

وباسناده قال قال علي بن الحسين عليهما
السلام من كف عن اعراض المسلمين
اقاله الله تعالى عثرته يوم القيمة
قال قال علي بن الحسين اياكم والغيبة
فانها ادام كلاب النار ه قال حدثني
محمد بن علي عليهما السلام وقال صلة
الارحام والجوار زيادة في الاموال وباسناده
قال قال علي بن ابي طالب عليه السلام ان
لابليس كحلا وسفوفا ولعوقا فاما كحله
فالنوم واما سفوفه فالغضب واما لعوقه
فالكذب وباسناده قال قال علي بن الحسين

حسن

عليهما

وقف

عليهما السلام سادة الناس في الدنيا
الاسخياء وسادة الناس في الآخرة الاتقياء
وباسناده قال قال علي بن الحسين العافية
ملك خفي ه وباسناده قال قال علي
بن ابي طالب عليه السلام قال رسول الله
صلى الله عليه وآله وسلم من اصطنع صنيعة
الى واحد من ولد عبد المطلب ولم يجازه
عليها فانا اجازيه غدا اذا لقيني يوم
القيمة ه قال قال رسول الله صلى الله
عليه وآله وسلم يا علي انك اذا صليت
على جنازة فقل اللهم هذا عبدك

وابن عبدك وابن امتك ماض فيه
حكمك ولم يكن شيئاً مذكوراً
زارك وانت خير مزور اللهم لقنه حجته
والحقه بنبيه ونور له في قبره ووسع
عليه في خلده وثبته بالقول الثابت
فانه افتقر اليك واستغنيت عنه وكان
يشهد ان لا اله الا انت فاغفر له اللهم
لا تحرمنا اجره ولا تفتنا بعده يا علي
اذا صليت على المرأة فقل اللهم انت
خلقتها وانت احييتها وانت اعلم
بسرها وعلانيتها جئناك شفعاء لها

فاغفر لها

فاغفر لها اللهم لا تحرمنا اجرها ولا
تفتنا بعدها يا علي واذا صليت على
طفل اللهم اجعله لابويه سلفاً واجعله
لهما نوراً ورشداً واعقب والديه الجنة
انك على كل شيء قدير وباسناده قال قال علي بن ابي
طالب عليه السلام من احبني وجدني
عند مماته بحيث يحب ومن ابغضني و
جدني عند مماته بحيث يكره
ح قال وحدثنا ابو القاسم الطائي
قال حدثني ابي قال حدثني علي بن موسى
الرضا قال حدثني موسى بن جعفر قال

فرطاً واجعله لهما ص
قدير برح

قال حدثني ابي جعفر بن محمد قال حدثني
ابي محمد بن علي قال حدثني ابي علي بن الحسين
قال حدثني ابي الحسين بن علي قال
حدثني ابي علي بن ابي طالب عليه السلام
قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله و
سلم ان موسى بن عمران عليه السلام
رفع يديه وقال يا رب ان اخي هرون
قد مات فاغفر له فاوحى الله تعالى
اليه يا موسى لو سألتني في الاولين والآخرين
لاجبتك ما خلا قاتل الحسين بن علي
فاني انتقم له من قاتله

تم

قال النبي عليه السلام الراحة تسعة
في التسعة الاول راحة الموت في قراءة
القرآن والثاني نور القبر في صلوة الليل
والثالث النجاة في هول القيامة في الصوم
والرابع المرور على الصراط في الصلوة
على رسول الله والخامس ثقل الميزان في
قول كلمة الشهادة والسادس رضاء الله
تعالى في الصدقة والسابع بركة الرزق
في الزكوة والثامن بركة العمر في الصلوة
والتاسع النجاة من النار في كثرة البكاء
من خوف الله تعالى قال النبي صلى الله
عليه وآله وسلم من زار عالما فكانما

هول من

قال الامام ما من بكاء من خشية الله الا
عفو الله ذنوبهم وان كان اكثر
[illegible] البحار [illegible]

وعن

زارني ومن صافح عالما فكانما صافحني
ومن جالس عالما فكانما جالسني في الدنيا
ومن جالسني في الدنيا اجلسه الله تعالى في الجنة
يوم القيامة صدق وعنه عم قال الله تعم
انا مع عبدي اذ هو ذكرني وتحركت بي شفتاه
قال النبي صلى الله عليه وآله ذكر الله بالغداة
والعشي افضل من حطم السيف في سبيل الله
وعنه عم اذكروا الله ذكرا خاملا قيل يا رسو
وما ذكر الخامل قال الذكر الخفي وعنه ع
لكل داء دواء ودواء الذنوب التوبة وعنه ع
ما من شيء احب الى الله تعالى من شاب تائب
وعنه عم التوبة تهدم الحوبة وعنه تو بوا الى الله

فاني

وعن

فاني اتوب الى الله في اليوم مائة مرة
وعنه عم توبوا الى الله ولا تيأسوا فان اليأس
عند الله كفر وعنه عم عجلوا بالصلوة
قبل الفوت وعجلوا بالتوبة قبل الموت
وعنه عم من شم الورد ولم يصل علي
فقد جفاني وعنه عم ان الجنة ثمانية ابواب
سبعة منها للفقراء وباب واحد للا غنياء
والنار سبعة ابواب ستة للاغنياء و
واحد للفقراء وعنه عم من تعلم مسئلة
واحدة خيرا عند الله تعالى بعبادة الف
سنة جنه صحيح است از سلطان اوليا على بن موسى
الرضا عم كه فرمود كن محبا لآل محمد وان كان
فاسقا وكن محبا لمحبيهم وان كانوا فاسقين

وعنه ع إنّ في الجنّة باباً يقال له الفرح لا يدخل فيها إلّا من فرّح أولاده وعنه ع أن يؤدّب أحدكم ولده خيراً من أن يتصدّق كلّ يوم صاعاً وعنه ع أكرموا أولادكم فإنّ كرامة الأولاد ستر من النار وعنه ع العجب يأكل الحسنات كما يأكل النار الحطب وعنه ع أفضل الصدقة صدقة اللسان وعنه ع المتعلّم الكسلان أفضل عند الله من سبعين عابد مجتهد في سبيل الله قيل يا رسول الله وما الكسلان قال الذي تعلّم كلّ يوم حرفاً أو نصف حرف وعنه ع الزنا تورث الفقر ويذهب نور الوجه وينقص العمر وعنه ع إنّ في الجنّة شجرة ثمارها أكبر من التفاحة وأصغر

114

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

الحمد لله ربّ العالمين والصلوة على رسوله محمّد وآله أجمعين أمّا بعد اين حديث چند يافته شد با خبار صحيح نبوي صلى الله عليه وآله أجمعين واين كتاب را تسميه مجمل حديث كرده شد ودر هر بابي ده حديث آورده شد

باب اول في فضيلة العلم والعلما

قال النبي صلى الله عليه وآله جلوس ساعة عند العالم إلى أن يكتب حرفاً خير لك من ألف عتق رقبة ونظرك إلى وجه العالم خير من ألف فرس في سبيل الله وسلامك على العالم خير لك من عبادة ألف سنة وقال ع فقيه واحد عالم أشدّ على الشيطان من ألف عابد مجتهد وألف الف ورع وقال ع فضل العالم على العابد كفضلي على أدناكم وقال ع أكرموا العلماء فإنهم عند الله كرماء

وقال من نظر الى وجه العالم ففرح بها خلق الله من تلك النظرة
والفرحة ملكا فيستغفر له الى يوم القيامة وقال ع
نوم العالم افضل من صلوة الجاهل وقال ع من تعلم بابا
من العلم عمل به او لم يعمل فانه افضل من ان يصلى الف الف
ركعة تطوعا وقال ع زكوة ابدانكم فان زكوة
ابدانكم قول لا اله الا الله وقال ع حكاية عن الله تعالى
صدق عبدى لا اله الا انا اشهدكم يا ملائكتي انى قد غفرت له
ما تقدم من ذنبه وقال ع لا اله الا الله محمد رسول الله
قالها مخلصا دخل الجنة بلا حساب وقال ع لا اله
الا الله من غير تعجب طارت حتى العرش تسبح مع المسبحين الى
يوم القيامة يكتب له ثوابه وقال ع من قال لا اله
الا الله مرة غفر الله له ذنوبه وان كان ذنوبا مثل زبد البحر

وقال ع

وقال ع اذا اتى المؤمن على المقابر فيقول لا اله الا الله وحده
لا شريك له له الملك وله الحمد يحيى ويميت بيده الخير وهو
على كل شيء قدير نور الله تلك القبور كلها وغفر لقائلها
وكتب الله الف الف حسنة ورفع له الفا الف درجة

الباب الثالث في فضل تسمية الله تعالى

قال النبي صلى الله عليه وسلم ما من عبد يقول بسم الله
الرحمن الرحيم الا يذوب الشيطان كما يذوب الرصاص
في النار وقال ع ما من يقول بسم الله الرحمن الرحيم
الا امر الله بكرام الكاتبين ان يكتب في ديوانه الف درجة في
الجنة ومحى اربعماية سيئة وروى عن عبد الله ابن عباس
رضي الله عنه انه قال رسول الله صلى الله عليه وآله
من قال بسم الله الرحمن الرحيم مرة لم يبق من ذنوبه
ذرة وقال ع من كتب بسم الله الرحمن الرحيم

وص

وجوهن تعظيماً لله تعالى اذا كتب بسم الله الرحمن الرحيم ولنظر
الرحمن وقال ان الله تعالى زين السماء بزينة الكواكب وزين
الملائكة بجبرئيل وزين الجنة بحور وقصور وزين الانبياء بمحمد
صلى الله عليه واله وزين الايام بيوم الجمعة وزين الليالي بحور وقصور
بليلة القدر وزين الشهور بشهر رمضان وزين المساجد
بالكعبة وزين الكتب بالقرآن وزين القرآن بسم الله
الرحمن الرحيم وقال عليه السلام من قال بسم الله الرحمن
الرحيم كتب اسمه من الابرار وبرئ من الكفر والنفاق وقال ع
من قال بسم الله الرحمن الرحيم غفر الله له ما تقدم من ذنبه

باب الرابع في فضيلة الصلوات

قال النبي صلى الله عليه واله وسلم من صلى علي مرة واحدة صلى الله
عليه عشر مرات وقال صلعم من صلى علي الصلوات لم يبشر
بالجنة وقال عليه السلام من صلى علي صلوات لم يبشر
بالجنة

وص

بشر بالجنة ولم يمسه النار وقال عليه السلام من نسي
الصلوة علي اخطأ طريق الجنة وقال عليه السلام اولى
الناس يوم القيمة لاكثرهم علي صلوة وقال عم
صلوتكم تمحو ذنوبكم كما يمحو الماء النار و
وقال صلعم من صلى علي في جمعة اربعين مرة محي ذنوب اربعين
سنة وقال عم ما من دعاء الا بينه وبين السماء حجاب حتى
يصلي علي وعلى آلي فاذا فعل ذلك خرق في الحجاب ودخل الدعاء
فاذا لم يفعل ذلك رجع الدعاء وقال صلعم من صلى علي
في يوم مائة مرة يقضي الله تعالى له مائة حاجة سبعين
منها في الآخرة وثلثين في الدنيا وقال النبي صلى الله عليه
واله من صلى علي صلوة واحدة صلى الله عليه عشر صلوة والسلام

باب الخامس في فضيلة الايمان وقال عم

الايمان معرفة بالقلب واقرار باللسان وعمل بالاركان
وقال عليه السلام الايمان عريان ولباسه التقوى وزينته الامانة له
وقال عليه السلام لا يؤمن احدكم حتى يحب لاخيه
الحياء وثمرته العلم وقال عليه السلام لا ايمان لمن لا امانة
وقال عليه السلام خلق الايمان وحفه بالحياء والسماحة وحفه بالبخل والجفاء
ما يحب لنفسه وقال وخلق الكفر وحفه بالبخل والجفاء فامر الله تعالى
بالسماحة والحياء وخلق اهل الجنة واهل النار وقلبه وفق من الايمان
وقال عم اذا دخل اهل الجنة من كان في قلبه وفضيلة الوضوء
ان يخرج من النار الى الجنة الباب السادس في فضيلة الوضوء جمع من الخطيئة
باب من توضأ للصلوة فاحسن الوضوء عم فتح عم على الوضوء
قال النبي عم من توضأ وقال عم فتح فهو عبد الله
كيوم ولدته امه وادركه الموت في الليلة فهو شهيد وقال عم
النائم الطاهر
كالقائم

كالقائم الصائم من توضأ على طهر
وقال عم من توضأ على طهر كتب الله له عشر حسنات وقال عليه السلام بسم الله الرحمن الرحيم
كتب الله له عشر حسنات وقال عليه السلام لا وضوء لمن لم يذكر اسم الله
صلوة لمن لا وضوء له ولا وضوء لمن ... الاياب وقال عليه السلام
وقال علي الطهور شطر الايمان ... كان له من الاجر
وقال علي من توضأ مرتين مرتين كان له من قبل وقال علي
وظيفة الوضوء من توضأ وضوء الانبياء من قبلي الباب السابع
ومن توضأ ثلثا فوضوئه وضوئي وظلم بالتخليل و
من زاد على هذا او نقص فقد تعدى وظلم باب التخليل عم من
في فضيلة السواك والخلال وقال عم الصلوة عم من
بالسواك افضل من سبعين صلوة بغير السواك وقال عم
صلى ركعتين بالسواك افضل من سبعين صلوة من غير السواك
وقال عم تسوكوا فان السواك يطهر الفم ومرضاة للرب
سنة من سنن المرسلين والحلم والحياء والحجامة
والسواك والتعطر وكثرة
الجماع وقلع

وقال عليه السلام على كل مسلم ومسلمة يوم الجمعة
ثلثة اشياء واجبة الغسل والسواك والطيب وقال عم افواهكم طرق من طرق
ربكم فطهروها بالسواك وقال عم رحم الله المتخللين من
امتي في الوضوء لا تخللوا بالاشنان والريحان والقصب فانه

الباب في فضيلة الاذان

وقال عم من اذن سبع سنين محتسبا وجبت له الجنة وقال عم
من اذن ايمانا واحتسابا غفر له ما تقدم من ذنبه والمؤذن
يحشر مع الشهيد وقال عم من سمع
المؤذن يوم الجمعة او ليلة الجمعة وقال عم من سمع
الاذان ولم يقل مثل ما قال المؤذن فانه يثقل على لسانه كلمة
الشهادة عند النزع ومن سمع الاقامة ولم يقل ما قال
المؤذن فانه يمنع من الشفاعة
يوم القيامة

اذا نحن المؤمنون
وقال عليه السلام ثلث في ظل العرش يوم لا ظل الا ظله امام عادل ومؤذن يؤذن
يوم لا ظل الا ظله امام عادل وتعلم في كل يوم مائتي
حافظ وقارئ القرآن تعيرا في فضيلة الجماعة

الباب السابع في فضيلة الجماعة

اية الباب فضل صلوة الجماعة على صلوة احدكم في جماعة
وقال عليه السلام فضل صلوة الرجل في جماعة
خمسة وعشرون درجة وقال عليه السلام صلوة وقال عليه السلام
يزيد على صلوته وحده بخمسة وعشرين صلوة في جماعة وقال عليه السلام
افضل الصلوة عند الفجر يوم الجمعة في جماعة وقال عليه السلام من صلى
صلوة الفجر بالجماعة ثم جلس ويذكر الله حتى تطلع الشمس كان
له ستر من النار وقال عليه السلام من شهد بالجماعة
كتب الله بكل خطوة ذاهبا وراجعا عشر حسنات ورفع له
عشر درجات وقال عليه السلام
جاز الصراط كالبرق اللامع

وقـــال عم لا صلوة لجار المسجد الا في المسجد وروى انه صلعم

جاء ابن عباس وسال عنه رجل اخر يصوم بالنهار ويقوم بالليل

لا يحضر الجماعة قـــال هو في النار روى ابن مسعود انه

قال على رسول الله قال اني اخاف المعق فقـــال عم تصلي في

الجماعة قال نعم فقال وهل تشهد بالجماعة وقـــال

باب العاشر في

فضيلة الجمعة وقال عم سيد الايام يوم الجمعة وقال عم

متمنى شيئ والله اعلم

من اغتسل يوم الجمعة غفرت عنه ذنوبه وخطاياه وقال عم

ان ليلة الجمعة اربع وعشرون ساعة يعتق الله في كل ساعة

ستمائة الف عتيق من النار وقـــال عم من مات يوم الجمعة

وليلة الجمعة رفع الله تعالى عنه عذاب القبر

وقـــال صلى الله عليه واله وسلم

تمّ

غسل الجمعة واجبة على كل مسلم ومسلمة صدق رسول الله

باب الحادي عشر في

فضيلة المساجد وقـــال عم اذا دخل احدكم

في المسجد فلا يجلس حتى يصلي ركعتين وقـــال صلى الله عليه

واله البقاع الاسواق وخير البقاع المساجد وقـــال عم

من يبسط حصيرا في المسجد يستغفر له سبعون الف ملك حتى ينقطع

ذلك الحصير باب الثاني عشر في فضيلة

العمامة فيه عشر الفضيلة باب الثالث عشر

في فضيلة الصوم وقـــال صلى الله عليه واله وقال صلى

ان لكل شيئ زكوة وزكوة الجسد الصوم وقـــال صلى

عليه واله نوم الصائم عبادة ونفسه تسبيح وكلامه

صدقة الباب الرابع عشر في غسل

عليه واله نوم الصائم

في فضيلة الفرائض

وقال عليه السلام بني الاسلام على خمسة اشياء
على شهادة ان لا اله الا الله واقام الصلوة وايتاء الزكوة
وصوم شهر رمضان وحج البيت من استطاع اليه سبيلا وقال
النبي صلى الله عليه وسلم من صلى اربعا قبل وقال عليه السلام ان الصدقة لتدفع
الصدقة تمنع السوء وقال عليه السلام مرحبا يا ابا الدرداء رضي الله
سبعين بابا من السوء وقال عليه السلام اذا دخلتم في المجالس فسلموا واذا قمتم
فسلموا وقال عليه السلام ابخل الناس من بخل بالسلام وقال عليه السلام
ورسوله وقال عليه السلام الدعاء دعوة المظلوم
الدعاء مخ العبادات وقال عليه السلام لكل شيء حيلة وحيلة الذنوب
مستجابة وقال عليه السلام من استغفر بعد الذنوب
الاستغفار وقال عليه السلام من قال سبحان الله فرع
فهو كفارة وقال

كتب الله

كتب الله لها له
حسنة ورفع له
بها مائة الف درجة وقال عليه السلام من قال سبحان
مثلها درجة وقال عليه السلام
غفر الله له وادخل الجنة وقال عليه السلام ان يرا
هر كه خواهد كه
نعم الرزق صد بار بگوید صلى الله على محمد
تحفه بفرستد وبروح ایشان قبول کند
وآل محمد السيد النبي الامي وفي نهايت حاصل
شكر ادو خشنود ثواب ودرجه
قرينه في شكر ادو قال الضيف
روى عن رسول الله صلى الله عليه وسلم انه
كرده باشد والبركة والرحمة دخل معه
اذا دخل البيت اخيه المؤمن كانت ذنوبهم اكثر من زبد البحر
وغفر ذنوب اهل ذلك البيت ان ثوابا الف شهيد وكتب الله
وورق الاشجار اعطاه الله بكل لقمة يأكل الضيف حجة
وعمرة

مزية … سبعين
…عوا الضيف اكرم … بانه قال لا ينبغي الرجل
…عن رسول الله صلى الله … اوله فرجعت من بيته
بيت المراة الا في خمسة مواضع … والثالث
ان يظهر … زوجها والثاني اذا تهاونت بالفريضة والرابع
بغير اذن زوجها فتصدقت بغير اذن زوجها … في
اذا انفقت من مال زوجها والخامس اذا مانعت الزوج في
اذا اذت الزوج باللسان … فمن ضربهن بغيا
المضاجع بغير عذر وعن … ايام الليالي
حق فانا خاصمه يوم القيمة … اذا تعلموا تواضعوا
اذا تعلموا تكبروا وانبياء الكرام … طوبى لمن كان
وقال امير المومنين علي بن ابي طالب عليه السلام … ينبغي ان تكون لها
عيشه كعيش الكلب ففيه عشرة خصال … بين الخلق
للمومن اولها ليس له مقدار
والثانية

الجبال
يسبحن والطير وكنا فقال رسول الله
فاعلين يا حي يا قيوم
صلى الله عليه واله وسلم من مشى الى ذي قرابة او ذي رحم … بماله ونفسه
اعطاه الله اجر مائة شهيد فان مال به ووصله بماله ونفسه … كانما
كان له بكل خطوة … الف حسنة … قال النبي صلى الله عليه
عبدالله الف سنة صدق يا رسول الله قال … درهما او لقمة او خرقة فقد
من انفقوا على طالب العلم … كتب له الجنة صدق يا رسول الله
والسلم من … فقد اعان الله … من توصل بشيخ من الشيوخ
اعاني هو منا … عيسى ابن مريم … فقد … شيخه
النبي صلى الله عليه واله … كانما طاعته … النبي صلى الله
قال … كل بدعة ضلالة وكل
بغير علم … سبيل على النار
صلى الله عليه واله وسلم … شيطان … ضلالة … صدق يا رسول

وقال عم حب علي يأكل الذنوب كما تأكل
النار الحطب وبغض علي يأكل الحسنات كما تأكل
النار الحطب صدق رسول الله قال النبي ص
كما تأكل النار الحطب فانها من فواكه الجنة فيها الف بركة والف رحمة
تفكهوا بالبطيخ فانها من فواكه الجنة وقال عم البطيخ
واكلها شفاء من كل داء وتغسل القلب وتبيض الاسنان
مبارك الله طينة تطهر الفم وفيها من الكوثر وتحمد الزوجة
ورحها من جنات العدن فمن اكلها من العباد وقال عم البطيخ
ولذتها من الجنة واكلها وكامضه ورزقه فالحلو منها الايمان
اربعة حلو ووسيط وكامض والحامض تقيل الزيادات
والوسيط ينبت اللحم والرومي يدفع البواسير صرى
يا رسول الله

والسلامة والاسلام
والبركة والتقوى والتوفيق
والبركة والتقوى ملوق الزكاء
لا تعجب وترضى ملوق الزكاء قبل قال
وجودة الحفظ عن سديد بقعة الى الضاد وبين والواقعة ويج
يكتب بزعفران الحمد وآية الكرسي وانا انزلناه ويس والواقعة ثم
الحشر وتبارك وقل هو الله احد والمعوذتين في اناء نظيف ثم يلقى عليه
يغسل ذلك بماء زمزم او بماء المطر او بماء نظيف ثم يلقى عليه عسلا
يغسل ذلك بماء وعشرة مثاقيل سكرا وعشرة مثاقيل عسلا ثم يعانى
يشفا ليلها وعشرة مثاقيل ويوضع على راسه حديدة ثم يعانى
ثم يوضع تحت السماء بالليل ويوضع على راسه حديدة اخذ خمسين
اخر الليل ركعتين يقرأ في كل ركعة الحمد وقل هو الله احد خمسين
ثم يشرب الماء على ريقه وضمنه فانه
روايت حفظ او زيادة
منتعا فا فرعت نيت ماو نيت بالحفظ هر كه خواند حفظ او زيادة
چند منجب سرفت هر كه خواند و كند يك
شود فراكيرد جزو

عمر

وقف

از زهرها و یک جزو از روغن گاو از مرجو خورد بپزد
از انیسون و یک جزو از باران و یک جزو و بعد ازان و در لعب نماز کند
و یک جزو از آب باران و یک یک بیامیزد و پیش ازان دو آیه که قل اللهم
این جمله را بکوبد و بیکدیگر بیامیزد و نقش کند و بخورد و این آیه تعز من تشاء
و در میان انیسون معجون کند و نقش بر آیة الکرسی و این آیه تشاء و تعز من تشاء و بعد هر رکعتی
و بعد هر رکعتی یکبار الحمد بخواند و پنج بار قل اللهم مالک الملک ممن تشاء و تنزع الملک ممن تشاء قدیر
مالک الملک تؤتی الملک من تشاء بیدک الخیر و هو علی کل شیء قدیر فراموش نکند قال
و تذل من تشاء بیدک الخیر هر چه خواند که حفظ شود و هیچ فراموش نکند الله تعالی
صلی الله علیه و آله من اراد ان یکون عمره ... قوله
رسول الله صلی الله علیه و آله من اراد ان یکون ... الحفظ فلیقرأ ... و کان اثنان
بالفهم و الحفظ ... ففهمناها سلیمان و کلا آتینا حکما و علما و سخرنا
تعالی ففهمناها سلیمان و کلا آتینا حکما و علما و سخرنا مع داود الجبال

۱۲۲

وقف

روایت کرده‌اند که سوره تبارک
که من خواستم که در دل هر مؤمنی بودی
و آن سوره الملک است که انیس کفن ... که این سوره موانع است
از عذاب گور و روایت کرده‌اند که این سوره را در توریه هم سوره القدر
از عذاب گور و روایت کرده‌اند هر که در هر شب بخواند ثواب بسیار حاصل کرده
خوانند الملک خواند هر که سوره انا انزلناه و عن رسول الله صلی
بود تعظیم سل سوره اعطی من الاجر کمن صام
علیه و آله من قرأ سوره القدر اعطی من الاجر کمن صام سوره لم یکن
شهر رمضان و احیا لیلة القدر تعظیم سل سوره لم یکن کان یوم القیمة مع خیر البریة
عن رسول الله صلی الله علیه السلام من سوره لم یکن ان الملئکة لیقرؤن
بابا و قال النبی علیه السلام ان المؤمنین لا یفترون و ما بین
المنفکین منذ خلق السموات و الارض لا یفترون و ما بعث الله تع ملئکة
عبده تغیروها ابلیس لا بعث الله تع ملئکة یحفظونه فی دار
و دینه

ودنیاه ویدعون الله له وان تقرا امـ... واطعیلم

بالمغفرة والرحمة ما اضاء علیه النهار وقتیبت از سعید

نهارا اعطی من الاجر مالا الدنیا روایت است که هر که ما ان بدان پسندی

علیه بالباطل یعنی ما تقی ملکا الدنیا علیه السلام گفت که هر که خرسندی وانبهو سوره

از ابوالدرداء که رسول علیه السلام ایمان مال خود را ... تا درین سوره چه

فضل است یا رسول الله گفت هر که این سوره بخواند

که درین سوره چه فضل خشنودی خداعه گفت علیه السلام گفت خدای

بیامرزد خشنودی خواننده را رسول علیه السلام گفت تفضیل

ثواب است خواننده را و دل او ... خواند تفضیل علیه واله

جمع منا فتح ... این سوره خواند رسول الله صلی الله علیه واله

عزوجل که وشکان ... این سوره از آیات الذی عن رسول الله ...

سوره اراینا الذی سوره ارایت ...

ارایت کان

الکوثر سوره

از محمد باقر علیه السلام روایت است

که هر که این سوره در نماز فریضه بخواند خدای عزوجل در دنیا بوده است

در رفته وی قبول کند و حساب نکند او را بانج در دنیا بوده علیه السلام

تفضیل انا اعطینا ابوا مامه از رسول علیه السلام

روایت کرد که هر که این سوره بخواند خدای تعالی او را از جوی بهشت

بهشت آب دهد ربعد هر تفضیل یکستد ده

ده چنه بعد ... که در روز عید کرد ... گفت هر که این سوره در نماز

بخواند از حوض کوثر آب خورد ... گفت هر که این سوره در خانی طولی

تفضیل آب خورد ... پیغمبران ورز ... سوره قل یا ایها

الکافرون از رسول خدای روایت است که هر

بنشیند ... تفضیل ... این سوره بخواند فضل ... باشد

شر ریع

قرآن خوانده باشد

قرآن خواند ازو دور شود و کودکان را نفع باشد الغرض

و پیرو شیاطین ازو دور گردد و کودکان تا هیچ جن و شیاطین آسیب نرسد از نزدیک

فزع الاکبر ایمن گردد و نوشته اند تا هیچ سوره نیست که تفصیل

تا به وقت ... این سوره نخواند که در قرآن هیچ سوره تفصیل بخواند

زبان اند ابن عباس ... گفت که در قرآن هیچ آیه الا اینست که هر که این سوره در زبان

سوره و شمس ... دارد و از وی ... رسول علیه السلام روایت است که روز فتح مکه و هر روزی

سوره اذا جاء نصر الله ... رسول علیه السلام حاضر بوده روز ... نصرت ... و فتح ... بیچ

مهمان باشد که با محمد علیه السلام ... خدای تعالی او را ... جمله ... و فرح ... آنگاه

فریضه ... خواند خدای تعالی ... و ... بسیار ... و ... را ... بخیر ...

قیامت با وی ... باشد ... الا که ثنا ... و ... تفصیل

چیزی ... در ... شود ...

سوره قل یا ایها ...

رضا ...

ابو دردا از رسول

علیه السلام روایت کرد که هر که یکبار ... سیپاره از قرآن کرده

علیه السلام روایت کرد که هر که ... چنان باشد که ... قرآن ختم

قل هو الله احد بخواند چنان باشد که ... قرآن ... خدای تعالی در بهشتی

قل هو الله احد بخواند چنان باشد ... خدای تعالی ... السلام

خوانده و هر که سه بار بخواند و قل هو الله احد بخواند ... از رسول علیه السلام برای

و هر که در سرای شود و قل هو الله ... انس مالک از رسول ... عز و جل برای

و هر که در سرای ... او ببرد و ... بخواند خدای عز و جل ... گناهان

ازو و از همسایگان او ... قل هو الله احد بخواند و اگر صد بار بخواند تا گاه ... گردد

روایت کرد که هر که سه بار قل هو الله احد ... بیافرینند و اگر ... نمیرد تا جای

او را در بهشت دوازده کوشک بیافرینند و اگر هزار بار بخواند ... جای خود در بهشت

او را در بهشت ... گناهان او باشد و ... در

بیست و پنج ساله گناهان او ... ببیند ... علیه السلام

دولت ... ببیند یا دیگری به بیند ... رسول علیه السلام ... روز آفتاب

بن مالک گفت که با رسول ... بودیم ... روز ...

تبوک بودیم ... نور و ضیا

... برآمد ...

وقف

رسول که
چنان شنیدم که رسول علیه السلام جبرئیل را گفت که عجبست
علیه السلام جبرئیل را آفتاب را بی شعاع می‌بینم در مدینه فرمان یافت
امروز چیست که آفتاب معاویه اللیثی در مدینه تا بر وی نماز کنند
جبرئیل گفت بدانکه معاویه را سبب فرشته‌ها تا بر وی نماز کنند قل
جبرئیل گفت هفتاد هزار فرشته یافت گفت یا جبرئیل که
خدای عز و جل هفتاد هزار فرشته را به اینجا فرستاد چه یافت و نشستن و خفتن
رسول علیه السلام گفت یا جبرئیل او را این پایه از چه یافت گفت به خواندن قل هو الله احد
هو الله احد بسیار خواندی در آمدن و شدن و در نشستن و خفتن و بر وی
و دو شب و روز و گفت یا رسول الله اگر خواهی زمین در نوردم تا تو
بر وی نماز کنی گفت خواهم پس رسول علیه السلام بر وی نماز
کرده که رسول علیه السلام آمد و دعا کرد تا باز آمد والسلام م

۱۲۵

وقف
محمد بن المنکدر روایت کرد که روزی دو فرشته در هوا
کرد که رسول علیه السلام که یکی از زمین هفتم می‌آمد و یکی از آسمان هفتم
بیکدیگر رسیدند پرسیدند یکی از آسمان هفتم عمل بندگان برده بودم
می‌گفت که از آسمان آمد گفت از زمین چه عمل برده‌ای گفت
فرشته دیگر گفت که من ثواب بنده بودم که قل هو الله احد می‌خواند گفت
که هر کسی بیاورد صد بار قل هو الله احد بخواند از رسول
فرشته دیگر گفت مردی صد بار قل اعوذ برب الفلق بخواند
خدای تعالی او را بیامرزد و گفت جمله گناهان او بیامرزد یعنی قل اعوذ
علیه السلام روایت است که هر که معوذتین بخواند جمله گناهان باشد
بربا انعلق و قل اعوذ برب الناس بخواند عقبه
که خدای تعالی و پیغمبر از فرشتگان است خواند که رسول علیه السلام
عامر روایت کرده که هیچ چیزی نفرستاد
چیزی

کرنیاه دهندکان بلی یا رسول الله وقل اعوذ برب الناس

بادنیاه تزیزند کفت قل اعوذ برب الفلق وقل اعوذ برب الناس قال النبی علیه واله

کنت انی سورة قل اعوذ ... فانه کفارة الذنوب

صدق یا رسول الله و بعده فانه عبادة سنة

اغسلوا الید قبل الطعام وکتب الله تعالی بکل آیة فی القرآن عبادة وفتح الله تعالی

علیهما وکتب الله تعالی بکل شعرة علی جسده مدینة فی الجنة وان مات فی یومه ولیله

واعطاه الله تعالی ویستغفر له الملئکة وان مات تعالی بکل لقمة عتق رقبة

ابدا بابد رحمة وکتب الله تعالی ... وقال علیه السلام

مات شهیدا و ... الا مغفورا وقالت القصعة اللهم

ولا یقوم عن قصعة ... اذا لحس الرجل القصعة قالت اعتقه من النار کما اعتقتنی

من ید الشیطان

في وجهه ونورا في القيامة

ونورا في قبره ونورا ... ورفع عنه العذاب الاول

ورفع ثلثه انواع العذاب العذاب ... يوم ... الله

عذاب القبر وعذاب المنكر والنكير ... سنة وغفر ذنوبه

قال النبي صلى الله عليه وسلم وكتب الله له عبادة سنة ... يوم القيامة

القيمة فقال ... الف حاجة وكتب الله تعالى يوم القيامة ... في النار

الف قلة وقضى له الف حاجة واعطاه الله تعالى ... براءة في النار

الف ملك ... من نجوم السماء ... وكتب الله له ... ثواب

كلها وان كانت اكثر من نجوم السماء ... وجه الله الف حور ... النبي صلى الله عليه وسلم

ثواب الف شهيد ... قال عليه السلام ... وان بارت واسكنوا

وجوازا على الصراط ... الجائع ... وان بارت ... قال عليه السلام

العالم التري والفقير ... واسكنوا الدرب وان بارت ... فكانما

فدو البنت وان بارت ... في حاجة المؤمن فكانما

المدك ... مشى في حاجة

عبد الله تعالى

تسعة الف سنة صائما وقـــال النبي عم
نهارها وقائما ليلها ب ق ومجالستهم عبادة
الانبياء وفاق والعلماء لا تضربوا اطفالكم على بكائهم
فقـــال النبي عم فان بكاءهم اربعة اشهر
سنة واحدة اذا ولدوا فان بكاءهم الاربعة الثانية اللهم صل على
لا اله الا الله محمد رسول الله وفي الاربعة الثالثة الدعاء للوالدين
محمد وآل محمد وفي الاربعة من يتقي مؤمنا شربة من الماء من حيث تقيد
فقـــال عم من يتقي بكل شربة سبعين الف حسنة
كمن للماء اعطاه الله تعالى لا يتقدر على الماء فكانما اعتق
وان سقاه من حيث لا يتقدر على الماء فكانما احيا عشر رقاب من ولد اسمعيل عم
فقـــال النبي عم من قرا فاتحة
الكتاب

مرة وقل هو الله
احد ثلث مرات عند منامه من الامنين ويكون
كان يوم القيمة من الامنين وابيضـــ من قرا فاتحة
في الجنة مع عيسى عم وقل هو الله احد ثلث مرات عند منامه اشتاق
الكتاب مرة وقل هو الله احد ثلث مرات بالركوع والسجود يوم
الجنة وكانما احيا هذه الليلة اذا قرا المؤمن عند
العيد الجنة وله ابيضـــ احد ثلث مرات يخرج
الشهداء وله وقل هو الله احد ثلث مرات يكتب
في جوار فاتحة الكتاب مرة وقل هو الله احد عند راسه الف ملك
منامه كيوم ولدته امه وباتت عند راسه الف ملك ليستغفرون
عند رجليه الف

قال من تبع تسبيح الزهراء جاء يوم القيمة مشعلة نور وتقطع

عليهم السلام وعدّها بأصابعه منا أصابعه ... قال النبي عليه السلام

تيلا الا من كل اصبع ... القيمة فقال ... ونوم الشقاق ونوم اللعنة

يدرقه بها ظلمات القيمة النوم على سبعة انواع نوم الغفلة ونوم الرخصة ونوم الحسرة ان

العقوبة ونوم الراحة ونوم العقوبة بعد طلوع الفجر

وقت الصبح ونوم الرخصة بعد طلوع العشاء

وقت القيلولة ونوم ... اذا انصرف الرجل

وعند ... تحمل الى قبره بسبعين

الى جرابنا ...

في ديوان الشهداء

وكتب الله تعالى له بكل يوم وليلة ... قدم نور

ثواب الف شهيد وكتب له بكل عرق في جسده

حجة وعمرة واعطاه الله تعالى بكل ساعة في قدمه البيت وكم

في الجنة بيت على ساعة في ديوان الشهداء وكتب الله له

بأنف كتب الله تعالى اسمه في ديوان الشهداء وكتب له بكل

بكل يوم وليلة ثواب الف شهيد وكتب له بكل عرق في جسده

قدم ثواب حجة وعمرة واعطاه الله تعالى بكل ساعة في قدمه من العيال

مدينة في الجنة بيت والف حج والف عمرة وخير من عتق

خير من عبادة الف سنة والف غزوة والف مريض عاد

الف ... والف حجة والف ... تع والف جائع

والف جمعة تسبيحهم والفقار ... يكتويهم

والف ... عريان

تصدق على والانجيل
وخير من الف دينار يتصدق التورية والانجيل فيها ما على
وخير له من ان يقرأ الكتابين الزبور واعتقها من الجنة يا علي من صلى العيد
المساكين وخير له من الف رقبة يعتقها مكانه من الجنة يا علي من كان في الحبس
والزبور والفرقان من الدنيا حتى يرى مكانه من الجنة بغير حساب يا علي من ينظر في الحبس
يعطى للمساكين ولا يخرج من الدنيا دخل الجنة ومن يدخل من يريد
من لم يا نفس نفقته العيال ومعمور العيش او شهيدا او رجل يريد
كفارة الكبائر ويطفئ غضب الرب ومن العيال الا الصديق او عليه السلام
والدرجات يا علي لا يخدم العيال الا صديق قال ومن بكل شعر على جسده
الله خيا الدنيا والاخرة صدق من قطع عمرا او ومن اخرى وتوما اللي
من اغتسل يوم الجمعة اعطاه الله على كل قطرة الى جمعة اخرى ولا
ثواب ولا يكتب عليه ذنب شهيد اعطاه الله بكل ليلة
بين الجمعة مات من قبرها اعطاه الله ثواب انوار

قال النبي عليه السلام
من قلم اظفاره يوم السبت خرج منه الداء
ودخل فيه الشفاء ومن قلم اظفاره يوم الاحد خرج
منه الفقر ودخل فيه الغنى ومن قلم اظفاره يوم الاثنين
خرج منه العقرب ودخل فيه الصحة ومن قلم اظفاره يوم الثلث
خرج منه الجنون ودخل فيه الشفاء ومن قلم اظفاره يوم الاربعاء
خرج منه المرض ودخل فيه الامن ومن قلم اظفاره يوم الخميس
خرج منه الوسوسة ودخل فيه [illegible] ومن قلم اظفاره يوم الجمعة
خرج منه الذنوب ودخل فيه الرحمة وروى عن النبي صلى الله عليه
انه قال من صام شهر رمضان ثم صام ستة ايام من اول شوال
كان كمن صام الدهر كتب الله تعالى له بكل يوم عبادة ستمائة الف
سنة ورفع له ستمائة الف درجة ورفعه

وصل

ورُوي عن امير المؤمنين عم
قال من صام منا اول شوال يوفقه الله للطاعات ومن صام يوم الثالث
الثاني يعصمه الله من المعاصي ومن صام يوم الرابع ينقذه الله من النار ومن صام
يوم الخامس يدخله الله الجنة ومن صام يوم السادس يكرمه الله تع عز وجل
رضي الله ضمان ومن صام يوم لا يحرقون بالنار ولا يعيدون اليه
يوم الخامس يدخله الله الجنة سينا كمن انا على امتي لا يحرمون من الغفران
فقال رسول الله عليه السلام يشرب حسن ولكن ما جاء به
الا بصوم حسن ولا يعرفون العبادة كما كانت كذلك سلطه الله عليهم وجل انه
ذو قدم شهر رمضان فاذا كانت قد ولا رحم له الا الله عز وجل عنهم
لا يعقلكم ولا يرحم له ملوك بيدي اني ما قدم رضيت
الملوك قلوب الملوك بيدي اني رقبة فاي ما قوم
فجعلت قلوب الملوك عليهم فعلت قلوب
غضبت عليهم الملوك نقمة

وصل

يا ولي الله
هذا هدية فلان ابن فلان
من دار الدنيا اليك واعطاه الله تعالى الف حور والف بيت
من دار الدنيا اليك وزوجه الف حور من ذريته عنه كرامة له
الف مدينة في الجنة وزوجه الف حاجة ان يحرم لحمه على النار
الف حلة وقضى الله له الف حاجة على انه ان يحرم لحمه على النار
الف خلة وقضى الخبيث كان حقا على الله ان يحرم لحمه على النار ولبس الله شكله
اخبه نطق الخبيث طال شاربه طالت ندامته ولبس الله حديث
وعنه عم من طال شاربه فقال النبي عم من تكلم في المسجد حديث
شرب الخمر فقد قال النبي عم من اشترى لعياله
الدنيا او دخله الله النار ولا يرجع من ذنوب سبعين سنة ولا ينظر الله اليه
شيئا وحمله بيده اليهم حط ذنوب سبعين سنة وله اجر
من شيء وليس ... شربة من الكوثر في جنة ولحم عم
شربة من الكوثر اذا وضع الرجل

فاكهة في كف ولده
كانت تخرج مثل قبل احد [illegible] جايع فدخل الجنة
لسه علوم من اشبع بطن جايع فدخل الجنة على النور يوم
[illegible] منها على السلطان [illegible]
بغير حساب ولسه [illegible] من زوج مسلما [illegible] ولدنا [illegible]
منه [illegible] النبي [illegible] من سقى [illegible] واعتق رقبة وكانما
معلق لا وقف [illegible] عبد الله [illegible] على ضعيف [illegible] فكانما
ونور ابي [illegible] فكانما عبد الله [illegible] انفق على ضعيف من شراب [illegible]
حج واعتمر ولسه علوم من [illegible] عبد الله [illegible] ماية الف حسنة و
زنفق ماية دينار [illegible] كتب الله له ماية الف درجة
[illegible] الحسنى [illegible] الف حسنة ورفع له الف درجة
[illegible] عنه الف [illegible] كانما اعتق ماية رقبة وهبة
[illegible] القيمة [illegible]

[illegible] ايسال [illegible]
[illegible] وعروض [illegible]

هو الواقف [illegible] السراي

وقفت هذا الكتاب [illegible] الاولاد و [illegible]
ليعمل [illegible] على اولادي واولاد اولادي
ما تناسلوا وتعاقبوا [illegible]
والاناث [illegible]
الاسعادة [illegible]
[illegible] وقف [illegible] الاعراض [illegible]
على اربابي واقربائي [illegible] وقف
الطلبة [illegible] هذه البلدة المسماة
بدار [illegible]
الى ان [illegible]
وقف [illegible]
حال [illegible]
[illegible]

حکایت [illegible] بود [illegible] کار [illegible] قدم [illegible] گرسنه

[illegible] بود [illegible] [illegible] و [illegible] روزگار [illegible]

[illegible] بود [illegible] آورده بود [illegible] روزگاری [illegible]

[illegible] عبدالله [illegible] سوال کرد که [illegible] عمر [illegible]

[illegible] سعدی [illegible] که [illegible] و در [illegible] که از [illegible] و در [illegible]

[illegible] و [illegible] که در روزگار [illegible] سالها ملک بود [illegible]

[illegible] ملک [illegible] و [illegible] بود

[illegible] و [illegible] سعد [illegible] ملک [illegible]

[illegible] و او را [illegible] هلاک کردن [illegible]

[illegible] سعد [illegible] در حال [illegible]

[illegible] سعد [illegible] بود [illegible]

[illegible]

[illegible] و [illegible] پادشاه [illegible]

[illegible] روی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ملک [illegible] و [illegible]

[illegible] و [illegible]

[illegible] ملک [illegible]

[illegible] سلام [illegible]

[illegible] پادشاه [illegible] و آن [illegible]

[illegible] و [illegible] بر روز [illegible]

[illegible] دست [illegible] و [illegible]

[illegible] ملک [illegible] و [illegible] ملک را

[illegible] ملک [illegible] حاجت [illegible]

[illegible] و [illegible] کرد [illegible]

[illegible] حاجت [illegible] و [illegible] دست [illegible] ملک [illegible]

[illegible] و [illegible] کردن [illegible]

[illegible] که [illegible] عالم [illegible]

[illegible] ملک [illegible] و [illegible] و قبول کرد [illegible]

[illegible] و [illegible]

[illegible] کردن و [illegible] ملک [illegible]

[illegible] و [illegible] که [illegible]

[illegible] ملک [illegible] فرمان [illegible]

[illegible] ملک [illegible]

[illegible] ملک [illegible]

[illegible] و [illegible]

[illegible] ملک [illegible] و [illegible]

[illegible] ملک [illegible]

[illegible] ملک [illegible]

[illegible]

[illegible] و [illegible] ملک [illegible]

[illegible] ملک [illegible]

و ملک با او را عتاب کردند و [illegible] کار [illegible] کردند [illegible]

[illegible] تا [illegible] عهد [illegible] اکنون [illegible]

[illegible] ملک [illegible] بود تا [illegible] حاضر کرد [illegible]

[illegible]

[illegible] تا اکنون [illegible] ملک [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ملک [illegible]

[illegible]

[illegible] علا و [illegible]

[illegible] ملک [illegible]

[illegible] ملک [illegible]

[illegible] ملک [illegible]

[illegible]

ورود آورده و این زن پری [illegible] را که بود [illegible] وجود [illegible] شاه [illegible]

که [illegible] دو [illegible] و [illegible] ملک [illegible] و [illegible] معلوم شد

و [illegible] هلاک کرده [illegible] این زن ملک [illegible] کرد و گفت اکنون وقت [illegible]

آمده معلوم [illegible] که [illegible] عشق [illegible] است [illegible] و [illegible]

[illegible] و [illegible] بود [illegible] و [illegible] زبان [illegible]

اکنون [illegible] و [illegible] ملک گفت [illegible] الله [illegible] آگاه

[illegible] در وجود آمده است [illegible] آدمی زاد

[illegible] آمد آدمی زاد [illegible] شود [illegible] آدمی زاد شود [illegible] ملک [illegible] زر

[illegible] و [illegible] ملک [illegible] و [illegible] کرد [illegible]

واقف [illegible] و [illegible] ملک [illegible] و [illegible] زن [illegible]

[illegible] وقت [illegible] روز [illegible]

[illegible] و [illegible] با [illegible] و [illegible]

[illegible] ملک [illegible] و [illegible] ملک [illegible] کرد [illegible]

کرده [illegible] و [illegible] ملک [illegible]

[illegible] کرده و [illegible] زن [illegible] و [illegible]

شفاعت کرد [illegible] ملک [illegible] زن [illegible] ملک [illegible]

[illegible] ملک [illegible] آورد [illegible]

[illegible] و [illegible] ملک [illegible]

[illegible] مکن [illegible] را [illegible]

و [illegible] و [illegible] ملک [illegible]

[illegible] ملک [illegible] و [illegible]

[illegible] و [illegible] و [illegible]

[illegible] گرد [illegible] ملک [illegible] و [illegible] پادشاه [illegible]

[illegible] که [illegible] شاه [illegible] بود [illegible]

[illegible] و [illegible] عشق [illegible] و [illegible]

[illegible] پادشاه [illegible] و [illegible]

[illegible] پادشاه [illegible] و [illegible] کرد [illegible]

[illegible] روزی [illegible] پادشاه [illegible]

حکایت پادشاه [illegible]

[illegible] کار [illegible] پادشاه بود [illegible] و [illegible]

[illegible] و [illegible] و [illegible]

[illegible] و [illegible] حاضر کرده [illegible]

[illegible] و [illegible] پادشاه [illegible]

[illegible] و [illegible] پادشاه [illegible]

[illegible] روز [illegible] و [illegible]

[illegible] و [illegible] حکایت [illegible]

[illegible] پادشاه [illegible]

[illegible] پادشاه [illegible] عاشق [illegible]

[illegible] بود [illegible] و [illegible]

[illegible] پادشاه [illegible]

[illegible] و [illegible]

[illegible] پادشاه [illegible]

[illegible] پادشاه [illegible]

[illegible] پادشاه [illegible]

[illegible] و [illegible]

[illegible] پادشاه [illegible] روز [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

سکار کی و افسوس کند و مرا او را پادشاه ورد داده می چون بی محنت بعد احوال بکوری
وعش از روی دیوار دهر حمله پادشاه دهر [illegible] کرد داده دهر کف دهر هزار هزار بار داده
از رو بعد رسید می ای احوال دهر [illegible] بار در دهر [illegible] و [illegible] بکرست [illegible]
احوال [illegible] در میان بهاد و کوی [illegible] اگر [illegible] و [illegible] را [illegible]
می [illegible] در هلاک [illegible] او را [illegible] چون داده می این حکایت رسید در حال حامد مرا [illegible]
[illegible] بی [illegible] رسد وا [illegible] و خواب و قرار و آرام [illegible] دیگر باره [illegible]
[illegible] داد و [illegible] پادشاه دهر [illegible] دهر بگوید که احوال [illegible] هزار هزار بار از این [illegible]
[illegible] بود اما [illegible] را از دی [illegible] احوال [illegible] دهر [illegible]
[illegible] احوال می [illegible] دهر کف [illegible] او را [illegible] آنکه [illegible]
[illegible] بزرگان روی که [illegible] که هم را دل [illegible]
[illegible] که [illegible] بجای [illegible] از سر پادشاهی و [illegible] از [illegible]
[illegible] که از [illegible] که [illegible]
[illegible] که از [illegible] بود [illegible] بزرگان [illegible] را در میان [illegible]
[illegible] بعد از آن کف [illegible] اول که کرده ام [illegible] اما [illegible]
که هرگاه [illegible] بار [illegible] دهر [illegible] بزرگان [illegible] آورد [illegible]
از [illegible] درد [illegible] که [illegible] وقت [illegible] کرده [illegible] حاضر
[illegible] وای احوال [illegible] که پادشاه داده [illegible] دهر [illegible]
و [illegible] و [illegible] کف دهر [illegible] روی [illegible] اورد [illegible]
[illegible] وای [illegible] دیگر [illegible] سازم [illegible] کرد [illegible]
[illegible] در حال [illegible] و کف دهر [illegible] که [illegible] راه [illegible] که [illegible]
که [illegible] دارد [illegible] که [illegible] در [illegible] دو ماه مهلت [illegible] که در [illegible]
دو ماه [illegible] که [illegible] که آنچه [illegible] کوت [illegible]
[illegible] که [illegible] بار [illegible] را [illegible]
و مهلت [illegible] دو ماه [illegible] را [illegible] که [illegible] بود [illegible]
کار در [illegible] چون داده دهر حامد احوال [illegible] دهر کرد دیگر باره [illegible]

حامد

حامد و کف [illegible] که از [illegible] و آنجا [illegible] که [illegible] توقف کی
[illegible] که [illegible] را [illegible] که [illegible] بود [illegible]
[illegible] در [illegible] از [illegible] در [illegible] و چون [illegible]
[illegible] دهر [illegible] در بحر [illegible] و [illegible] آمد [illegible]
و [illegible] را [illegible] که [illegible] بود [illegible] آمد [illegible]
[illegible] ایشان [illegible] دهر [illegible] حامد [illegible] بحر [illegible]
خواب کرد دهر [illegible] بحر آمد [illegible] و فضای آسمانی [illegible]
[illegible] بود [illegible] آمد و [illegible] از [illegible] را [illegible] و [illegible]
از احوال [illegible] بود [illegible] و [illegible] صد هزار در دل [illegible] بود [illegible]
[illegible] و [illegible] در [illegible] کرد [illegible] از [illegible] کردم [illegible]
[illegible] از [illegible] حامد [illegible] از [illegible] داده را [illegible]
[illegible] دهر [illegible] دار [illegible] و [illegible] واقعه [illegible] آمد [illegible]
[illegible] روی [illegible] که [illegible] روزگار [illegible]
[illegible] در حال [illegible] دهر [illegible] واقعه [illegible] ولایت
[illegible] پادشاه [illegible] پادشاهی [illegible] دهر [illegible]
بزرگان و امرا و اعیان را [illegible] بیعت کردند [illegible]
دهر [illegible] که مال و ملک پادشاه [illegible] پادشاهی [illegible]
[illegible] در [illegible] دهر [illegible] روی [illegible]
[illegible] کرد [illegible] وقت [illegible] دهر [illegible] دل [illegible] آن [illegible]
[illegible] پادشاه [illegible]
[illegible] در [illegible] را [illegible]
[illegible] و [illegible] دست [illegible] حامد [illegible]
[illegible] کرده بود [illegible] که [illegible]
[illegible] حال [illegible] آمد و او را [illegible] کرد و او را [illegible]
[illegible] دلجویی و مردم [illegible] دهر [illegible] اما [illegible]
[illegible] که [illegible] حاضر [illegible]

و وقع

حالیکه بود آبرو ورشت آوردم چون شب درآمد [illegible]

[illegible]

که [illegible] کار [illegible]

اکنون [illegible] نگاه دارم [illegible]

[illegible]

که [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

و وقع

[illegible]

[illegible]

وقف

۱۴۸

حکایت دیگر ابوالقاسم بصری — در حکایت آورده اند که چون خلافت [illegible]

[illegible]

اکنون وقتی باشد [illegible] آمده ام [illegible]

[illegible]

حلقه بسته ... [illegible]

[illegible]

و رعایا و سپاه ... [illegible]

[illegible]

بهر حال [illegible] ابو القاسم [illegible] ادراک [illegible]
[illegible] و ابو القاسم [illegible] کوه [illegible]
[illegible] ابو القاسم [illegible]
[illegible] ابو القاسم [illegible]
[illegible] و ابو القاسم [illegible]
[illegible]
ابو القاسم [illegible]
[illegible]
[illegible]

که [illegible] بود [illegible] ابو القاسم [illegible]
[illegible]
[illegible] محمد [illegible]
[illegible] ابو القاسم [illegible]
[illegible]

دیو های ارا والان [illegible] دماغ فراخش [illegible] ابوالقاسم [illegible] درگاه بود [illegible]

انکه [illegible] اب داد [illegible]

[illegible] صورت [illegible]

روی [illegible] ابوالقاسم [illegible]

و ما [illegible] شاه [illegible]

[illegible]

[illegible] ابوالقاسم را [illegible]

[illegible] ابوالقاسم [illegible]

[illegible] دانه [illegible]

[illegible] ابوالقاسم [illegible]

[illegible] ابوالقاسم [illegible]

[illegible]

[illegible]

و موی ابوالقاسم [illegible] ابوالقاسم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ابوالقاسم [illegible]

[illegible]

[illegible] ابوالقاسم [illegible]

[illegible]

دوست در کار [illegible]

[illegible]

[illegible] ابوالقاسم را [illegible]

ابوالقاسم [illegible]

چون [illegible]

[illegible] ابوالقاسم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ابوالقاسم [illegible]

[illegible]

[illegible] ابوالقاسم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ابوالقاسم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ابوالقاسم [illegible]

[illegible]

اما [illegible] ابوالقاسم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ابوالقاسم را [illegible]

[illegible]

[illegible]

١٤٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

وقف [illegible] اولاد [illegible]

[illegible]

[illegible]

وقف [illegible]

[illegible]

خالصا مخلصا لوجه الله تعالى وطلبا لمرضاته

بحيث لا يباع ولا يوهب ولا يرهن [illegible] ولا [illegible]

الى ان يبعث الله الموتى فمن بدله

بعدما سمعه فانما اثمه على الذين يبدلونه

